

5./

Határozati javaslat
Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2022.(.....) határozata
TOP Plusz-1.2.1.-21 kódszámú Csapadékvíz elvezetése II. ütem pályázat
benyújtásáról

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a TOP Plusz-1.2.1.-21 kódszámú Csapadékvíz elvezetése II. ütem című **pályázatot nyújt be** bruttó 298.955.418.- forint összegre, 100%-os támogatási intenzitás mellett.

A pályázat benyújtásának határideje: 2022. január 14.

Felelős: Berecz János polgármester

Élhető települések

TOP_Plusz-1.2.1-21

Rövid összefoglaló

POLGÁRMESTERI HIVATAL GÁVAVENCSELLŐ	
Érkezett:	2022-01-13
Sorszám: GU/214-1./	Melléklet
Alszám: /2022 db
Előszám:	Ügyintéző:

Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)	Helyi (települési) önkormányzatok (GFO 321) és többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok (GFO 11, 57) konzorciumban az 1.1 pontban felsorolt támogatást igénylői körrel.
Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium? (Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)	A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.
Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)	Támogatható a települések fejlesztését célzó vízgazdálkodás, zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, önkormányzati tulajdonú épületek gazdaságélénkítő, ill. közösségi célú fejlesztése, kerékpárforgalmi infrastruktúra, kulturális, sport és egyéb közterület fejlesztési beruházások, közlekedésbiztonsági, forgalomcsillapítást segítő, közösségi közlekedéshez kapcsolódó fejlesztések, továbbá hulladéklerakó rekultiváció és barnamezős területek kármentesítése.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.3 fejezetében)	Megyéenként eltérő benyújtási dátum lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	Megyéenként eltérő minimum és maximum támogatási összeg lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.
Kell-e önerő a projekthez? (Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	Nem.
Mekkora mértékű előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	Akár 100%, a Felhívás 7.1 pontja szerinti feltételek teljesülése esetén.
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított legfeljebb 42 hónap áll rendelkezésre.
Hol valósítható meg a projekt?	A kevésbé fejlett régiók esetében a felhívás mellékletét képező területspecifikus mellékletek szerinti megyék településein, kivéve a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városokat és várostérségeket, amelyek a Fenntartható Városfejlesztési eszköz keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.
Várhatóan hány projekt kap támogatást?	Megyéenként eltérő számú projekt támogatása lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.

A felhívás

- meghirdetések a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon¹, 138 970 000 000.- Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága által kerül meghirdetésre a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló kormányhatározat alapján,
- forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az irányító hatóság TKR eljárásrend szerint hoz döntést. A döntés-előkészítés során az irányító hatóság Döntés-előkészítő Bizottságot állít fel.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „ÁÚF 21-27”), az Elszámolási Útmutató, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató és mellékletei (pénzügyi összesítők), a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az irányító hatóság és a Miniszterelnökség a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

Az irányító hatóság az „ÁÚF 21-27”-ben, az Elszámolási Útmutatóban, valamint a Pénzügyi Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „ÁÚF 21-27”-ben, az Elszámolási Útmutatóban, vagy a Pénzügyi Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

A támogatási kérelem elkészítése, benyújtása, a támogatott projekt végrehajtása során irányadó jogszabály a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (a felhívásban a továbbiakban: Korm. rendelet).

¹Az operatív programban rögzítettek alapján.

Tartalomjegyzék

1. A támogatási kérelem benyújtásának feltételei	5
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?.....	5
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?.....	5
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	6
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?.....	6
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	7
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?.....	7
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása.....	15
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	17
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	35
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	36
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	36
3.2. Mennyi a projekt Unióval elszámolható összköltsége?	37
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	37
4. A projektvégrehajtás időtartama	38
4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?.....	38
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	38
5. Mérföldkövek, indikátorok	38
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	38
5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	40
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	41
6.1. Mire nem kapható támogatás?	41
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	42
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	45
6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?	45
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	46
6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?	46
6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?	46
6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?.....	46
7. Elszámolhatóság	47
7.1. Mennyi előleg igényelhető?	47
7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?	48
7.3. Melyek az elszámolható költségek?	48
7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?.....	48
7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?.....	52
7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?.....	55
7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?	56
8. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	57

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	57
8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?	57
9. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok	60
9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések	60
9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	61
10. További információk	64
10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?	64
10.2. További dokumentumok	65
11. Ügyfélszolgálatok elérhetősége	65
12. Csatolandó mellékletek listája	66
12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	66
12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?	66
12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	66
13. A felhívás szakmai mellékletei	67
13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése	67
13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:	67
13.3. További mellékletek	67

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:

- helyi (települési) önkormányzat (GFO 321)
- többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság (GFO 11, 57)

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Konzorciumvezető kizárólag helyi önkormányzat vagy a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság lehet.

Önállóan nem, kizárólag konzorciumi partnerként nyújthat be támogatási kérelmet az alábbi szervezet:

- vízügyi igazgatási szervek (GFO 31)
- közösségi közlekedést közszolgáltatási szerződés alapján ellátó gazdasági társaságok (pl.: helyi közlekedési társaságok, helyközi társaságok, MÁV Zrt.); (GFO 11, 57)
- jogszabály alapján meghatározott kizárólagos építetők (pl.: NIF Zrt, Magyar Közút NZrt); (GFO 11, 57)
- központi költségvetési szervek és intézményeik (GFO 38)
- térségi fejlesztési tanács (GFO 362)
- Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű civil szervezetek a 2011. évi CLXXV. törvény alapján (GFO 529, 563, 565, 569)
- Európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC), (GFO 144)
- Megyei önkormányzat (GFO 321)
- Önkormányzati hivatal (költségvetési szerv) (GFO 325)
- Nonprofit gazdasági társaság, szervezet (GFO 57; GFO 599), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.
- Vállalkozás (GFO 11), amelyben az állam vagy a helyi önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

A D) Fenntartható közlekedésfejlesztés főtevékenység esetében amennyiben a beruházás során állami tulajdonú országos közút szegélyen belüli részén is tervezett tevékenység megvalósítása – pl.: átkelési szakaszon közlekedésbiztonsági tevékenység –, úgy a projekt előkészítésekor egyeztetni szükséges a vagyonkezelő Magyar Közút NZrt.-vel a támogatást igénylői kör meghatározása érdekében.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

- 1) Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltak.
- 2) Azon támogatást igénylő, amely:
 - a) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal, amennyiben releváns.
 - b) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel, amennyiben releváns.
- 3) Azon támogatási kérelemre nem ítéhető meg támogatás, amely:
 - a) megvalósítási helyszíne Budapest és a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városok és várostérségek közigazgatási területe, amelyek a Fenntartható Városfejlesztési eszköz keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.
 - b) azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszakára még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen Felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók

bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a Projekt Előkészítő Tanulmányban (PET) szükséges bemutatni.

- 4) Csekély összegű állami támogatás esetén:
 - a) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - b) a közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében történő végző vállalkozások számára nyújtott támogatás teherszállító járművek megvásárlására.
- 5) Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén:
 - a) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - b) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - c) dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatás,
 - d) olyan infrastruktúrához nyújtott támogatás, amelyre a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján (a 14. cikk szerinti regionális beruházási támogatás kivételével) nyújtható támogatás.
- 6) Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:
 - a) a szárazföldi közlekedés területén működő vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott támogatás,
 - b) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - c) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.
- 7) Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:
 - a) nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kiadására,
 - b) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került,
 - c) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - d) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.
- 8) Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott beruházási támogatás esetén:
 - a) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került,
 - b) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - c) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.
- 9) Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:
 - a) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - b) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A kérelem benyújtási határideje a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

1. Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület bejelentkezés” gomb használatával.

2. A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - a) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - b) azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH) kell hitelesítenie. Az AVDH szolgáltatás ingyenesen elérhető, azonban elektronikus azonosítással (pl.: ügyfélkapu regisztrációval) kell rendelkezni hozzá. Az AVDH szolgáltatás itt érhető el: <https://magyarorszag.hu>. (Az AVDH szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos tájékoztató a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon elérhető.)
3. Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH szolgáltatás igénybevétele után:
 1. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 2. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

2. A PROJEKTTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

A) Települési kékinfrastruktúra fejlesztése (vízgazdálkodási beavatkozások)

A tevékenységek kizárólag integrált módon, Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedve támogathatók, amelyek készítése jelen felhívás keretében elszámolható, az illeszkedés igazolása legkésőbb az 1. mérőföldkő benyújtásáig szükséges. Amennyiben a település rendelkezik Integrált Településfejlesztési Stratégiával (ITS) vagy településfejlesztési tervvel, amelynek része/fejezete az ITVT, akkor az illeszkedést (a megadott tartalomjegyzék alapján) az adott stratégiai dokumentummal kell igazolni.

Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérőföldkőig.

I. Belterület védelmét szolgáló vízvezető-hálózat fejlesztése, rekonstrukciója az integrált-csapadékvíz-gazdálkodás céljainak figyelembe vételével és a településen tapasztalható klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítésével

- a) Belterületet védő övások-rendszer, szivárgó (drén) rendszerek, gyűjtőakna, víztelenítő árkok és egyéb, a belterület védelme szempontjából indokolt, a vízvezető-vízvisszatartó rendszer részét képező műtárgyak, áttemelők integrált csapadék-vízgazdálkodási szemlélettel történő felújítása, átépítése, kiépítése (ideértve a szennyezett csapadékvizet tisztító berendezést is), valamint az ehhez elengedhetetlenül szükséges kapcsolódó közmű kiépítések (pl. villamos energia biztosítása a gépészethez). Szükséges és indokolt teljesítményű megújuló energiaforrások használata támogatható (pl. napelem telepítése a gépészeti berendezésekhez).
- b) Elválasztott rendszerű csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése, felújítása, fejlesztése, ezen belül: nyílt csapadékvíz elvezető/visszatartó rendszer, illetve belvíz elvezető/visszatartó hálózat építése mederkialakítással, helyreállítással, a műtárgyak átépítésével és helyreállításával együtt, valamint kizárólag indokolt esetben zárt csapadékvíz elvezető rendszer építése (pl. helyhiány miatt annak bemutatásával), felújítása, indokolt esetben vágás vízvezető út építése².
- c) A csapadék hasznosítását/hasznosulását lehetővé tevő olyan részrendszerek kiépítése, amelyek csökkentik az egyesített rendszerű csatornahálózatok és a kapcsolódó

² Az indokoltságot szükséges tervezői nyilatkozattal, helyszínrajzzal és mintakeresztszelvénnyel alátámasztani, amelynek alá kell támasztania, hogy az út melletti elvezetés nem megoldható.

szennyvíztisztító telepek csapadékvíz terhelését vagy szennyvíztisztító telepek hiányában segítik a csapadékvíz helyben tartását (pl.: beszivárgó cella, ideiglenes elöntési területek, esőkert, önkormányzati tulajdonú épületeknél a tetőről lefolyó esővíz összegyűjtését, hasznosítását szolgáló eszközök, létesítmények, állandó/időszakos vízborítású területek, áteresztő szilárd burkolatok, beszivárogtató kavics drének, a lefolyási pálya megszakítása, füvesített árkok).

- d) Belterület védelme, valamint a vízvisszatartás érdekében a befogadón szükséges és indokolt fejlesztések, a projekt elszámolható összköltségének legfeljebb 20%-os mértékéig.

II. Belterület védelmét, helyben tartást és késleltetett levezetést szolgáló vízkár elhárítási és vízvisszatartási célú tározók integrált szemléletben történő fejlesztése, rekonstrukciója

- a) Tározó, záportározó, árvízcsúcs csökkentő tározó fejlesztése (töltések, műtárgyak, csatornák építése, partrendezés, támfalak felújítása, meder kotrása, megkerülő csatorna, természetközeli megoldások, erózióvédelem), medertározáshoz szükséges műszaki vagy természetközeli beavatkozások elvégzése és a szükséges létesítmények kiépítése.
- b) Csapadékvíz-gazdálkodási létesítmények rekonstrukciója, fejlesztése, kisléptékű vízmegtartó megoldások helyben történő hasznosítással: áteresztő burkolat alkalmazása, beszivárogtató, beszivárogtató kavicsdrén és szűrőmező létesítmények, biológiai visszatartás, felszín alatti tározó építése.
- c) Összegyűjtött csapadékvizeket befogadó felszíni és felszín alatti tározó kialakítása, rekonstrukciója.
- d) Települési zöldfelületek, parkok, szabadidős területek funkcióbővítése, illetve új zöldterületek és kék- és zöldinfrastruktúra kialakítása kifejezetten vízgazdálkodási céllal a vizek helyben tartását szolgáló természetközeli, ideiglenes elöntési területek biztosítása az integrált vízgazdálkodást és a település klímaalkalmazkodását elősegítő természetes megoldások alkalmazásával, a kapcsolódó indokolt gépészeti és közmű ellátás kialakítással. (Pl. zöldfelületek süllyesztése, töltés építéssel árvíz esetén ideiglenes tározó funkció kialakításra, víz be- és levezetést biztosító műszaki megoldások kialakításával, amelyhez a szükséges és indokolt teljesítményű megújuló energiaforrások használata is támogatható). Az összegyűjtött csapadékvizek települési zöldfelületek öntözésére történő hasznosításához szükséges infrastruktúra kialakítása.

III. Belterületet veszélyeztető vízfolyások/állóvizek lokális vízkár elhárítási fejlesztései természetközeli megoldások alkalmazásával (belterületen áthúzódó vízfolyások és csatornák, valamint a belterületről elvezetett csapadékvizeket befogadó vízfolyások/állóvizek és belvízelvezető csatornák)

- a) Mederkotrás, holtágak, vízfolyások rehabilitációja/rekonstrukciója/rekreációja, belvízvédelemhez kapcsolódó fejlesztései, depónia- vagy töltésépítés, töltésmagasítás; hullámtérbővítés, patakmeder visszaállítása természetes állapotba, vízkormányzó-, keresztező, be és leeresztő műtárgyak, hordalékfogó műtárgyak, mederburkolatok építése és felújítása, partrendezés.
- b) Bel- és külterületen belvíz és csapadékvíz elvezető vízfolyások befogadó állóvizek és fömüvi csatornák, azok depóniái, műtárgyak, átemelő-telepek felújítása, korszerűsítése méretezés és állapot miatti átépítése, szükség esetén építése; vízmosáskötések építése, felújítása.
- c) Hullámtéren, belvízveszélyes mélyfekvésű területen vizes élőhely létrehozása/rehabilitációja tározási céllal.

IV. Belterület védelmét szolgáló csapadékvíz elvezető rendszerek védelmi töltéseinek lokális fejlesztése, rekonstrukciója

- a) Az altalaj-állékonyság növelésére irányuló beavatkozások, a nem kellő biztonságú szakaszok megerősítése.
- b) Magassági és keresztmetszeti hiányok megszüntetése.
- c) Hullámtéren a lefolyást akadályozó létesítmények elbontása, amennyiben az indokolt.

B) Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése

Minden település esetében kizárólag helyi igényfelmérésen alapuló tevékenységek támogathatók. Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérföldkőig.

I. Önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság tulajdonú, közhasználatú zöldterületek és zöldfelületek rekonstrukciója, kialakítása, építése

- a) növényfelület, élőhelyek és biodiverzitás növelése, valamint a biológiai aktivitás értékének növelése (akár zöldfelület csökkenés esetén is), a zöldfelület növényállományának növelése, rekonstrukciója, egyszeri beavatkozásként gyomirtás/beteg fák eltávolítása, valamint ápolási munkák;
- b) talajerózió-védelmi (szél- és víz, hófúvás) talajtakarás, védő fasorok, erdősávok, parkerdő telepítése, figyelembe véve az éghajlatváltozás várható hatásait, növényzettel történő passzív zajcsökkentés (pl. több növényzeti szinttel rendelkező erdősávok);
- c) településklíma, hősziget-hatás ellen árnyékoló lombhullató, klímaturó fasorok, cserjesávok, több szintes zöldfelületek, vertikális zöld falak létesítése, önkormányzati tulajdonú épületek esetében zöldtető kialakítás a klímaadaptáció érdekében;
- d) aktív rekreációs zöldterületek (tanösvény, tanpálya, futópálya, kutyafuttató, játszótér, szabadtéri tornapálya stb.);
- e) aktív, nem profitorientált célú, közösségi gazdálkodást segítő új zöldfelületek (városi farm, közösségi kert, iskolakert stb.) kialakítása, fejlesztése és kapcsolódó szükséges eszközbeszerzés;
- f) a településre hulló csapadékvíz fejlesztésre kerülő zöldfelületen történő hasznosítására alkalmas infrastruktúra;
- g) zöldterületek használatához szükséges közlekedési felületek és közvilágítás;
- h) a fejlesztésre kerülő zöldterülethez kapcsolódó és szükséges építmények (esőbeálló, szabadtéri rekreációt segítő építmény, napvédelmi funkciót ellátó építmény, eszközök telepítése, fenntartáshoz szükséges építmények);
- i) a terület rendeltetésszerű használathoz szükséges eszközbeszerzés (környezetbe illő, minőségi utcabútorok elhelyezése);

C) Közösségi, kulturális, sportolási infrastruktúra, IKT és okos települési fejlesztések

Minden település esetében kizárólag helyi igényfelmérésen alapuló tevékenységek támogathatók. Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérföldkőig.

I. Gazdaságélénkítő tevékenységek

- a) önkormányzati vagy többségi önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság tulajdonban lévő építmények korszerűsítése, átalakítása, bővítése, hasznosítása, indokolt esetben új építése gazdaságélénkítési céllal:
 - a1) kereskedelmi és/vagy szolgáltató terek, építmények, valamint vendéglátó egységek és az alapműködéséhez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
 - a2) profittermelő módon üzemeltetett sport- és szabadidős létesítmény, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
 - a3) profittermelő módon üzemeltetett rendezvény- és konferenciaközpont és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
 - a4) díjfizetés ellenében használható nyilvános mosdó, pelenkázó.
- b) díjfizetés ellenében használható parkolási infrastruktúra fejlesztése, kialakítása

(A közszolgáltatás és nonprofit módon üzemeltetett szolgáltatás közösségi célú funkciónak számít és nem tekinthető gazdaságélénkítésnek.)

II. Közösségi célú tevékenységek

- a) 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő terek, közterületek burkolatának felújítása, rekonstrukciója, építése, beleértve a meglévő építmények, burkolatok bontását, szükséges közművek kiváltását, földbe helyezését, új közlekedési és térburkolatok építését, közvilágítás korszerűsítését, kiépítését, utcabútorok elhelyezését, növényzet telepítést, extenzív zöldfalak, vízfelületek kialakítását.
- b) 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő építmény korszerűsítése, átalakítása, bővítése, indokolt esetben új építése közösségi céllal:
 - b1) közcélokot szolgáló sport- és szabadidős létesítmények, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
 - b2) kulturális tevékenységet magában foglaló épület és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés (jármű beszerzés nem támogatott);
 - b3) szabadtéri színpad és ahhoz tartozó kiszolgáló építmény építése, valamint az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés;
 - b4) nonprofit szolgáltatóház és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés, amely térítésmentesen nyújt közcélú szolgáltatásokat,
 - b5) ingyenesen használható nyilvános mosdó, pelenkázó építése, korszerűsítése.
- c) ingyenesen használható parkolási infrastruktúra kialakítása;

III. IKT és okos település fejlesztések

- a) hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása a kistelepülési központokban a településen élők digitális felzárkózását elősegítve,
- b) a településüzemeltetést támogató valós idejű települési monitoring rendszerek, okoshálózatok (smart grid) kialakítása,
- c) 10 000 fő feletti városokban³ parkolással kapcsolatos smart city fejlesztések,
- d) okos közterület fejlesztések,
- e) közösségi gazdaság (shared economy) fejlesztések települési infrastruktúrájának megteremtése,
- f) önkormányzatok felkészítését, az okos település fejlesztések átgondolt, megalapozott, a helyi igényeknek megfelelő megvalósítása érdekében az okos város termékek és fejlesztések minőségbiztosításának és kapcsolódó projektmenedzsmentjének támogatása (Okos Város Piacter infokommunikációs platform), a „központi elemek és szolgáltatások esetében az okos város központi platformszolgáltatás létrehozásáról és működtetéséről” szóló 252/2018. (XII. 17.) Korm. rendelet által meghatározott platformhoz való csatlakozás, valamint Okos Település Módszertan vagy Okos Város Módszertan⁴ kidolgozása.

D) Fenntartható közlekedésfejlesztés:

Fenntartható közlekedésfejlesztési tevékenység esetében kötelező a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló akció, tevékenység megvalósítása, amelyek elsődlegesen a helyi lakosságot célozzák.

I. Kerékpárosbarát fejlesztések

Minden település esetében: kizárólag a Kerékpárforgalmi Hálózati Tervhez (KHT) – és amennyiben rendelkezésre áll, megyei kerékpárforgalmi főhálózati tervhez (MKFT) – illeszkedő fejlesztések támogathatók. Ehhez kapcsolódóan támogatható a projekt keretében KHT készítése, illetve meglévő KHT felülvizsgálata, aktualizálása. A KHT készítésének költsége csak egy projektben számolható el. Több támogatási kérelem benyújtása esetén a meglévő KHT felülvizsgálatának, aktualizálásának költsége szintén csak az egyik projektben számolható el. A KHT felülvizsgálata, aktualizálása során

³ KSH helységnévtár 2021.01.01-i adatai alapján

⁴ Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. által kiadott, Okos város fejlesztési modell módszertani útmutató c. dokumentum alapján. Elérhetősége: <http://lechnerkozpont.hu/doc/okos-varos/okos-varos-fejlesztési-modell-modszertani-utmutato-20171130.pdf>

szükséges vizsgálni és bemutatni a KHT-ban az adott MKFT-hez való illeszkedést. Az MKFT rendelkezésre állásával és elérhetőségével kapcsolatban a támogatást igénylőnek egyeztetnie szükséges az érintett megyei önkormányzattal, melyről külön alátámasztó dokumentum csatolása nem szükséges, elegendő arra röviden kitérni a KHT-ban.

- a) **Teljes település vagy településrész közlekedési úthálózatának kerékpárosbaráttá alakítása** kerékpárforgalmi létesítmények kijelölésével, építésével.
- b) **Kerékpárforgalmi útvonal kialakítása:**
 - b1) településeket összekötő útvonallal,
 - b2) településközpont és lakott területen kívül elérhető lakott településrész között;
 - b3) településrészek között;
 - b4) országos közút teljes átkelési szakasza vagy annak egy funkcionális egysége (pl.: településközpont és a település szélén egy lakóterület közötti szakasz) mentén;
 - b5) a lakott területen kívül elhelyezkedő munkahelyek és a település belterülete között.

II. Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés:

- a) **Forgalomcsillapítás:** a fenntartható települési közlekedés, valamint az élhetőbb városi, települési környezet megteremtése érdekében. Például:
 - építések, átépítések, bontások, forgalomtechnikai beavatkozások, forgalmi rend átalakítása stb.;
 - intelligens fenntartható városi, települési közlekedést elősegítő informatikai, forgalomirányítási rendszerek fejlesztése, kialakítása;
 - települési parkolási rendszer infrastrukturális és/vagy informatikai korszerűsítése, fejlesztése, kiépítése, amennyiben a beruházás hozzájárul a városközponti területeken áthaladó meglévő gépjárműforgalom mértékének és sebességének a csökkentéséhez (parkolóházak, mélygarázsok, parkolóhelyek, B+R-ek létesítése, kialakítása);
 - alternatív, elkerülő útvonalak létesítése.
- b) **Közlekedésbiztonsági beruházás, például:**
 - gyalogátkelőhelyek és kerékpáros átvezetések kialakítása, kivilágítása, fejlesztése;
 - csomópontok forgalomlassító és csillapító átépítése, fejlesztése, kialakítása;
 - településkapuk kiépítése;
 - közlekedésbiztonsági intézkedések megvalósítása egyéb eszközökkel, forgalmi sávok újraosztása, szűkítése stb.
- c) **Közterületi közlekedési felületek akadálymentesítése:** a fogyatékossgal élők vagy bármilyen probléma miatt nehezen közlekedők mobilitásának, foglalkoztatottságának a segítése érdekében.
Például: közösségi vagy egyéni közlekedésben, a mozgáskorlátozott vagy problémás közlekedésű csoportok munkába jutásához és mindennapi közlekedéshez használt infrastruktúra akadálymentes ki- és átalakítása.
- d) **Fenntartható mobilitási terv (ún. SUMP) elkészítése, meglévő felülvizsgálata.**

III. Közúti közösségi közlekedés

- a) **Forgalmi épületek, forgalmi pálya fejlesztése:**
 - a1) Autóbusz-állomások, közúti közösségi közlekedési decentrumok és kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése, bővítése, fejlesztése, felújítása.
 - a2) Közúti közösségi közlekedés részére elkülönített, vagy közös kerékpáros és közösségi közlekedés számára egyaránt használható buszsávok kialakítása.
 - a3) Az autóbusz-közlekedés alap-infrastrukturális feltételeinek a fejlesztése buszöblök, megállóhelyek, váróhelyiségek, esőbeálló, autóbusz fordulók kialakításával, felújításával, fejlesztésével, fizikai állapotának javításával, melyhez az utasok leszállítását szolgáló előírás szerinti autóbusz megálló, peron felújítása, kiépítése, továbbá a szükséges akadálymentes járdakapcsolatok kiépítése is kapcsolódhat.
 - a4) A közúti közösségi közlekedéshez kapcsolódó intermodális kapcsolatok, decentrumok, átszállási pontok fejlesztése, az utazási láncok egyes elemeinek a kiépítése.
Pl.: B+R, K+R parkolók, tárolók, rekeszek kiépítésével, kihelyezésével, P+R parkolók létesítésével, közúti közösségi közlekedési szolgáltatás esetében is funkcióval rendelkező – adott esetben a kötőpályás közösségi közlekedéssel közös – infrastrukturális elemek felújítása, korszerűsítése, kiépítése (pl.: közös megállók,

utaskiszolgáló, utasváró területek, meglévő kerékpárparkolók kapacitásbővítése stb. elemek esetében).

Az intermodális fejlesztés kizárólag a közforgalmú, közszolgáltatás nyújtásához szükséges infrastrukturális és IKT elemek fejlesztésére terjedhet ki.

b) Forgalomirányítás, utastájékoztató, elektronikus jegyrendszer fejlesztése:

b1) Az autóbusz közlekedéshez kapcsolódó forgalomirányítási központok, rendszerek, a közösségi közlekedés előnyben részesítését segítő forgalomtechnikai eszközök fejlesztése, kiépítése. Autóbusz közlekedéshez kapcsolódó informatikai rendszerek és kapcsolódó infrastruktúrájának a fejlesztése. Jelzőlámpás előnyben részesítés kialakítása, az ehhez szükséges eszközök és infrastruktúra kialakítása, beszerzése.

b2) Autóbusz közlekedéshez kapcsolódóan valós idejű adatokon alapuló utastájékoztató rendszer kialakítása, fejlesztése. Az utastájékoztató rendszer részben a kötöttpályás és a vízi úti közösségi közlekedés utastájékoztatót is elláthatja. A nem elektronikus megállóhelyi utastájékoztató táblák kihelyezése a forgalmi pálya építési beruházásaihoz kapcsolódóan támogatható.

b3) Helyi közösségi közlekedés interoperábilis elektronikus jegyrendszerének a kialakítása, fejlesztése, és országos rendszerbe történő illesztése.

E) Hulladékkezelés, kármentesítés

I. 100%-ban önkormányzati tulajdonú, települési szilárd hulladéklerakók kármentesítése

- a) rekultivációs terv alapján a bezárt hulladéklerakók környezeti veszélyességének csökkentése; hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, hulladéklerakó lezárása, új területhasználat előkészítése, tájba illesztése;
- b) környezetvédelmi hatóság előírása esetén a szükséges monitoringrendszer kiépítése.

II. Illegális hulladéklerakók felszámolása

- a) 2012. évi CLXXXV. törvény 61. § (4) bekezdése alapján közterületen jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, terület helyreállítása

III. 100%-ban önkormányzati tulajdonú barnamezős területek kármentesítése

- a) barnamezős területek szennyezettségének kármentesítési tényfeltáró vizsgálatai;
- b) barnamezős területek építményeinek, műtárgyak bontása, bontott anyagok elszállítása, kezelése, ártalmatlanítása;
- c) barnamezős területek új területhasználatának előkészítése, szükséges alapinfrastruktúra kiépítése;
- d) szennyezett földtani közeg és felszín alatti víz környezetvédelmi hatósági előírások szerinti kármentesítése, szennyezett anyagok elszállítása, ártalmatlanítása;
- e) környezetvédelmi hatóság előírása alapján a kármentesítési beavatkozás előkészítése, tervezése és végrehajtása, monitoringrendszer kiépítése.

IV. Települési zöldhulladék hasznosítása

- a) a hulladék hasznosításhoz szükséges építmények építése, meglévő épületek átalakítása, bővítése,
- b) eszközbeszerzés (pl. szárítók, aprítók, komposztálók).

2.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

- a) Nyilvánosság biztosítása;

- b) Projektarányos akadálymentesítés, amennyiben releváns;
- c) Projektarányos infokommunikációs akadálymentesítés, amennyiben releváns;
- d) Azbesztmentesítés, amennyiben releváns (szórt azbeszt mentesítése teljes épületre vonatkozóan kötelező, egyéb azbeszt tartalmú anyagok mentesítése projektarányosan, azaz minden beruházással érintett épületszerkezet esetében kötelező);
- e) Energiahatékonysági és a megújuló energia felhasználás bővítése szempontok érvényesítése, amennyiben releváns;
- f) Szemléletformáló akció, tevékenység végrehajtása a 2.1 A) és D) főtevékenységekhez kapcsolódóan, amelyek elsődlegesen a helyi lakosságot célozzák.

2.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

- a) Helyi klímastratégia készítése.
- b) Önállóan támogatható tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó önkormányzati tulajdonú **belterületi közutak fejlesztése**, amennyiben ahhoz fenntartható közlekedési mód nem kapcsolódik (pl.: kerékpáros vagy közösségi közlekedés):
 - c1) utak burkolatának és alépítményeinek építése, felújítása, szélesítése, korszerűsítése,
 - c2) csomópontok kialakítása, fejlesztése,
 - c3) balesetveszélyes útszakaszok ívkorrekciója.

A Projekt adatlapon vagy PET-ben szükséges bemutatni, hogyan kapcsolódik más önállóan támogatható tevékenységhez. Pontszerű belterületi útfejlesztés nem támogatható.

A projekt elszámolható összköltségének legfeljebb 20%-a számolható el erre a tevékenységre. (Lásd Felhívás 5.7 pont.)
- c) ITS vagy településfejlesztési terv (ITS-val egyenértékű integrált, területi alapú, fenntartható fejlesztést szolgáló stratégiai dokumentum) elkészítése, felülvizsgálata, módosítása.
 - d) Települési szintű körforgásos gazdasági stratégiák kidolgozása vagy körforgásos gazdasági elemek integrálása meglévő stratégiákba (pl. gazdaságfejlesztési stratégiába).

I. Az A) főtevékenységekhez kapcsolódóan:

- a) Felszíni vízelvezetést kiegészítő, a vízszintet szabályozó rendszer kialakítása, kizárólag a magas talajvízállású, vagy karsztvíz fakadóvízes területeken.
- b) Csapadékcsatorna-hálózat építéssel közvetlenül érintett, a beruházás során sérült közúthálózat burkolat, buszöböl, járda, kapubejáró, parkoló felület beruházás előttivel azonos típusú burkolattal történő helyreállítása (teljes útburkolat felújítása kizárólag indokolt esetben lehetséges), áttereszek átépítése, bővítése.
- c) Szennyező források kizárása (szűrőmezők, hordalékfogók létesítése).
- d) Töltéskorona burkolat építése közüzalékos kivitelben.
- e) Növényzet telepítése, helyreállítása a létesítményekhez tartozó területen beleértve az előírások szerinti parti sávot is (természeti védelem alatt álló területen a telepítendő fajok kiválasztásánál a táji, természeti jellemzőket is figyelembe kell venni).
- f) Keresztező műtárgyak kiváltása, kiépítése, átépítése, felújítása, rekonstrukciója, amennyiben indokolt.
- g) Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) elkészítése, aktualizálása.

II. A B) főtevékenységekhez kapcsolódóan:

- a) Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akcióterv és kataszter készítése.
- b) A zöldterület jellegzetes stílusjegyeit hordozó, az építészeti örökség részét képező műtárgyak, táj- és kertépítészeti alkotások megőrző, helyreállító rekonstrukciója.
- c) Komposztáló létesítése az érintett zöldterületen képződött zöldhulladék hasznosítására; szelektív hulladékgyűjtés elősegítése.
- d) Szükséges építmények és műtárgyak bontása, növényirtás, hulladék elszállítás.

III. A C) főtevékenység tevékenységeihez kapcsolódóan:

- a) Közterületi térfigyelő kamerarendszer kialakítása, telepítése.
- b) Közterületi wi-fi hálózat kialakítása.
- c) Szemléletformáló, az előkészítés és tervezés során az érintettek bevonását célzó vagy az elkészült infrastruktúra használatának bemutatását és népszerűsítését segítő akciók, programok, kiadványok, applikációk.
- d) A fejlesztéssel érintett építményekhez használatához szükséges közművek bekötése, bővítése, korszerűsítése.

IV. A D) főtevékenységhez kapcsolódóan:

- a) **Önkormányzati és/vagy állami közutak, hidak építése, fejlesztése, felújítása**, amennyiben a beruházás megvalósításával a fenntartható közlekedést szolgáló cél, különösen kerékpárosbarát fejlesztés valósul meg a Felhívás 2.3. fejezetének IV. 8) pontja szerinti feltételekkel.
- b) **Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése:**
 - b1) az útiügyi műszaki előírásnak megfelelő korszerűsítés (pl.: szélesítés) érdekében, vagy
 - b2) létesítményváltás (pl.: egyoldali, kétirányú létesítmény kétoldali, egyirányú létesítménnyé fejlesztése stb.) esetén; vagy
 - b3) ha az érintett szakasz burkolatminősége vagy típusa a közlekedésbiztonságot veszélyezteti.
- c) **Kerékpártámaszok, kerékpárparkolók, egyéb kiegészítők és B+R kerékpártárolók építése, beszerzése, elhelyezése, útiügyi műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok műszaki előírásnak megfelelőre cserélése.** Kerékpártámaszokat, parkolókat vagy tárolókat csak mindenki számára hozzáférhetően lehet elhelyezni. B+R rendszerek kialakításával szükség szerint térfigyelőrendszer is telepíthető.
- d) **Gyalogos közlekedéshez kapcsolódó infrastruktúra kiépítése, felújítása lakott területen belül:**
 - d1) gyalogos és kerékpáros felületek elválasztása; vagy
 - d2) a közlekedésbiztonság javítása; vagy
 - d3) az akadálymentesítés megvalósítása; vagy
 - d4) a már kiépült kerékpárutak mellett hiányzó járda szakaszok pótlása érdekében; vagy
 - d5) gyalogos hidak építése, felújítása.
- e) **Automata forgalomszámláló eszközök telepítése** a gépjármű és/vagy a kerékpáros forgalom számlálása érdekében (forgalomcsillapítás megvalósítása esetén az átmenő forgalom mértékének csökkenésének igazolásához kötelező legalább a jellemző helye(ke)n telepíteni, egyéb tevékenységeknél választható a telepítése).
- f) **Csomópontok, átvezetések átalakítása és kialakítása** a fenntartható (gyalogos, kerékpáros, közösségi) közlekedési módok közlekedésbiztonságának a fokozása, előnyben részesítése, és akadálymentes áthaladása érdekében (pl.: interaktív, kizárólag kerékpáros érkezésekor villogó táblák telepítése, kerékpáros útvonalak vasútvonalakon történő biztonságos átvezetése a szükséges forgalomtechnikai és infrastrukturális munkákkal együtt stb.).
- g) **Kerékpáros pihenőhely kiépítése** az 5 kilométernél hosszabb külterületi kerékpáros útvonal esetében az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útiügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint.
- h) **Kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek a beszerzése** (amennyiben az adott géphez az eszköz-adapterek opcionálisan választhatók, úgy téli- és nyári adapterekkel együtt), vagy **meglévő gépekhez a kerékpárforgalmi létesítmény fenntartásához szükséges adapterek beszerzése.**
- i) Kerékpáros útvonalak megvilágításához kapcsolódó beszerzések közül a kerékpáros útvonal és egyéb közlekedési útvonalak kereszteződéséhez kapcsolódó, az átkelések biztonságát fokozó **megvilágítások beszerzése és elhelyezése**, vagy a hatósági előírások alapján előírt **közvilágítás kialakítása.** Javasolt a fenntartható, pl.: napelemes világítás kialakítása.
- j) **A támogatható tevékenységek megvalósításához szükséges alábbi munkálatok elvégzése:**
 - j1) infrastrukturális munkák (utak alatt, felett és mellett található infrastrukturális elemek (pl.: közművek stb.) korszerűsítése, védelembe helyezése);

- j2) csapadékvízvezetés kiépítése, átépítése;
- j3) forgalomtechnikai tevékenységek;
- j4) műtárgyépítés és felújítás;
- j5) vasúti átjárók korszerűsítése, felújítása a járművek, gyalogosok biztonságos közlekedése érdekében;
- j6) komplex terület-előkészítési munkák (bontás, tereprendezés, kármentesítés, lőszermentesítés, régészet stb.), illetve
- j7) szakhatósági engedélyben előírt munkák.
- k) **Zöldterület-építési, átalakítási munkák** a fenti tevékenységek helyrajzi számain az infrastrukturális beavatkozások közvetlen környezetében, vagy a fenntartható városi, települési közlekedés környezetének a megteremtéséhez (amelynek része lehet a növénytelepítés és árnyékolástechnika stb.).
- l) **Innovatív kerékpárosbarát műszaki megoldások alkalmazása** a támogatóval és szakmai szervezetekkel lefolytatott előzetes szakmai konzultáció és egyetértés alapján.
- m) **Kerékpárszállítási lehetőség kialakítása** a közösségi közlekedés járművein.
- n) A beruházásokhoz kapcsolódóan **megújuló energiaforrások telepítése, bevonása.**

V. Az E) főtevékenységhez kapcsolódóan:

- a) Kapcsolódó kármentesítési munkák, amennyiben főtevékenységként nem támogatott.
- b) Önkormányzati tulajdonú barnamezős területek alapinfrastruktúrájának kiépítése (gáz, ivóvíz, szennyvíz-csatorna, utak és közvilágítás, elektromos vezetékrendszer, távközlési és kommunikációs hálózat).
- c) Szemléletformálás.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében támogatható tevékenységek a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás.jogcíme	Támogatási kategória
2.1.1 C. I. a) a1 kereskedelmi és/vagy szolgáltató terek, építmények, valamint vendéglátó egységek és az alapműködéséhez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 C. I. a) a2 profittermelő módon üzemeltetett sport- és szabadidős létesítmény, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény kialakítása és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 19.	Spotlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 C. I. a) a3 profittermelő módon üzemeltetett rendezvény- és konferenciaközpont kialakítása és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 C. I. a) a4 díjfizetés ellenében használható nyilvános mosdó, pelenkázó építése, korszerűsítése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 C. I. b) díjfizetés ellenében használható parkolási infrastruktúra fejlesztése, kialakítása	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

2.1.1 C. II. a) közművek kiváltása, földbe helyezése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20., 21.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás vagy közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.1 C. II. b) b1 közcélokot szolgáló sport- és szabadidős létesítmények, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 19.	Spotlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 C. II. b) b2 kulturális tevékenységet magában foglaló épület korszerűsítése, átalakítása, bővítése és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 18.	Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás
2.1.1. D. II. a) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés keretében intelligens fenntartható városi, települési közlekedést elősegítő informatikai, forgalomirányítási rendszerek fejlesztése, kialakítása	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 21.	Közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.1. D. II. a) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés keretében parkolási rendszer infrastrukturális, és/vagy informatikai fejlesztése, parkolóházak, mélygarázsok, parkolóhelyek, B+R	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1. D. III. a) a1. Közúti közösségi közlekedés keretében autóbusz-állomások, közúti közösségi közlekedési decentrumok és kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése, bővítése, fejlesztése, felújítása	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 33.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.1. D. III. b) b2. Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében autóbusz közlekedéshez kapcsolódóan valós idejű adatokon alapuló utastájékoztató rendszer kialakítása, fejlesztése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 33.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.1. D. III. b) b3. Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében helyi közösségi közlekedés interoperabilis elektronikus jegyrendszerének a kialakítása, fejlesztése, és országos rendszerbe történő illesztése.	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 33.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.1 E. I, 100%-ban önkormányzati tulajdonú, települési szilárd hulladéklerakók kármentesítése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 12.	Szennyezett terület szennyeződésmegszüntetéséhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 E. II, Illegális hulladéklerakók felszámolása	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 12., 21.	Szennyezett terület szennyeződésmegszüntetéséhez nyújtott beruházási támogatás vagy közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.1 E. III, Többségi önkormányzati tulajdonú barnamezős területek kármentesítése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 12.	Szennyezett terület szennyeződésmegszüntetéséhez nyújtott beruházási támogatás
2.1.1 E. III, Többségi önkormányzati tulajdonú barnamezős területeken a szükséges alpinfrastruktúra kiépítése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20., 21.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás, vagy közszolgáltatásért járó

		ellentételezés
2.1.2.2. IV. j) A támogatható tevékenységek megvalósításához szükséges infrastrukturális munkák (utak alatt, felett és mellett található infrastrukturális elemek (pl.: közművek, stb.) korszerűsítése.	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 21.	Közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.2.2. IV. l) Innovatív kerékpárbarát műszaki megoldások	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 23.	Csekély összegű támogatás
2.1.2.2. IV. m) Kerékpárszállítási lehetőség kialakítása a közösségi közlekedés járművein	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 21.	Közszolgáltatásért járó ellentételezés
2.1.2.2. IV. n) Beruházáshoz kapcsolódóan megújuló energiaforrások telepítése, bevonása;	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 12., 18., 19., 20., 21., 33.	A kivitelezendő projekt támogatási kategóriájával azonos
2.1.2.2. V. b) Önkormányzati tulajdonú barnamezős területek alpinfrastruktúrájának kiépítése	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 20., 21.	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás vagy közszolgáltatásért járó ellentételezés
A támogatási kérelem benyújtása előtt a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek (amennyiben a támogatási kérelem benyújtását megelőzően felmerült előkészítési költség állami támogatással érintett tevékenységhez kapcsolódik)	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 23.	Csekély összegű támogatás

A táblázatban nem szereplő támogatható tevékenységek esetében a felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak.

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

I. Általános elvárások

1. Energiahatékonysági és a megújuló energia felhasználás bővítése szempontok érvényesítése:

Az energiahatékonysági szempontok érvényesítése jelen Felhívás keretében horizontális követelményként kerül teljesítésre. A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíthetők az energiahatékonysági korszerűsítés szempontjai az épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése (pl.: utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje) és/vagy a fűtési és/vagy HMV (használati meleg víz) rendszer korszerűsítése révén.

A megvalósuló tevékenységek tekintetében releváns esetben kötelezően alkalmazandó a Felhívás 6.2. pontjában meghatározott költségáramosítás.

Amennyiben a fejlesztéssel (felújítással, átalakítással, bővítéssel, új építéssel) érintett épület az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, úgy arra vonatkozóan a rendeletben foglalt előírások, továbbá az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet fejlesztés időpontjában hatályos szabályozása alkalmazandók.

A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás jogszabályi előírásoknak való megfelelésségét tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani az első mérföldkőig.

2. Azbesztmentesítés:

Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. Kötelező továbbá projektarányos módon minden egyéb azbeszttartalmú szerkezet mentesítése. A projekttel nem érintett épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, de elszámolható a felhívás keretében.

3. Akadálymentesítés:

Közszolgáltatást⁵ végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész érintettsége esetében:

a) Épület bővítése, felújítása, átalakítása esetén a beruházásnak az alábbi, akadálymentesítési követelményeknek kell megfelelni:

Biztosítani szükséges:

- az intézményhez, szolgáltatáshoz kapcsolódóan legalább egy akadálymentes parkolót,
- az épület főbejáratának vagy egy másik bejárat akadálymentesítését (elérési útvonal biztosításával),
- egy akadálymentes mosdó kialakítását (elérési útvonal biztosításával): Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg kell oldani az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.
- projektarányos akadálymentesítést: Ez festés/mázolásnál a vakok és gyengén látók érdekében, a megfelelő szíkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása). Elektromos hálózat teljes felújításánál pl.: a helyiségek kapcsolóit a mozgáskorlátozottak számára elérhető magasságba kell áthelyezni.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az OTÉK akadálymentesítés szempontjából releváns előírásainak betartása.

Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlasként a Felhívás mellékletét képező „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag az alábbi esetekben lehetséges:

- amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása. Erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.
- az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek esetén. Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok esetében. (Tervezői nyilatkozat műemléki védelemről)
A fenti esetekben is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében” című dokumentum tartalmazza.

b) Új építés esetén teljeskörű (nem projektarányos) komplex akadálymentesítést kell megvalósítani.

Az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az OTÉK előírásainak kell megfelelni.

c) Bővítés, felújítás, átalakítás és új építés esetén egyaránt csak olyan projektjavaslatok valósíthatók meg, amelyek építési dokumentációja és/vagy építési engedélyezési tervdokumentációja, illetőleg az alapján, az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és végrehajtható építési engedélye megfelel a hatályos OTÉK előírásainak. Az építési szabályoknak való megfelelést az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és hatályos építési engedély bizonyítja. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetében tervezői nyilatkozat benyújtása

⁵ A közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

szükséges arra vonatkozóan, hogy a projekt nem engedélyköteles és megfelel a hatályos OTÉK előírásainak.

d) Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása szükséges az alábbiak szerint:

- A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet szükséges benyújtani.
- A kivitelezés végén nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a projekt záró beszámolóban.

4. Közutak fejlesztése

A projekt keretében fejlesztéssel (beleértve: új építés, felújítás, korszerűsítés stb.) érintett közutak és közforgalom elől el nem zárt magánutak esetében szükséges figyelembe venni az alábbi műszaki előírásokban szereplő, **aszfaltburkolatra vonatkozó minimum elvárásokat:**

- e-UT 06.03.21. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok rétegeinek követelményei
- e-UT 05.02.11. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok keverékeinek követelményei

5. Fenntartás, működtetés biztosítása

Elvárás, hogy a PET-ben kerüljön bemutatásra a megvalósítás utáni fenntartás, működés és működtetés biztosítása, amelynek legalább az alábbiakra ki kell térnie:

- a) Szükséges röviden bemutatni, hogy a támogatást igénylő milyen szervezeti és műszaki erőforrásokkal rendelkezik a fejlesztés min. 5 éves fenntartásának biztosításához.
- b) Pénzügyi oldalról kérjük a várható fenntartás általános és tartós forrásainak karbantartási, pótlási, javítási költségek és azok tervezett pénzügyi fedezete biztosításának rövid bemutatását.

6. Javasoljuk az alábbi jó gyakorlatok, szakmai iránymutatások, ajánlások figyelembe vételét:

- Hazai jó gyakorlatok: LIFE-MICACC PROJEKT⁶
<https://vizmegtartomegoldasok.bm.hu/storage/dokumentumok/Adaptacios%20utmutato.pdf>
- VGT2: https://www.vizuqy.hu/vizstrategia/documents/10B9EE2E-D889-4C94-815D-5CB2D53C846A/8_2_melleklet_Hidromorfologiai_es_Termeszettvedelmi_Jo_gyakorlatok.zip
- NWRM: Natural Water Retention Measures: - természetes víz visszatartó megoldások: <http://nwrn.eu/>
- Zöld infrastruktúra: <https://www.huqbc.hu/hirek/zoldinfrastruktura-fuzetek-budapest-fovaros-onkormanyzata-megbizasabol/3936>
- Közös kincsünk a víz – szemléletformáló anyag: https://mtvsz.hu/uploads/files/394x210_VIZ_gongyolt_szorolap_vegleges.pdf
- Nyilvános helyek, parkok hulladékgyűjtési rendszerének tervezéséhez: https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/tx_tevprojects/library/file_1614632638.pdf
- Green City – Zöldebb Városokért Mozgalom: <http://www.green-city.hu/green-city-zoldebb-varosokert-mozgalom>
- Magyar Mérnöki Kamara, Módszertani segédlet a települési vízkár-elhárítási tervek készítéséhez: <http://vpf.vizuqy.hu/reg/ovf/doc/MMK%20telepulesi%20vizekrelharitasi%20tervek%20modszertani%20segedlete%202015%20aprilis.pdf>
- Az építéssel járó negatív hatások csökkentése érdekében javasolt különös figyelmet fordítani a kivitelezések során a lehető legkisebb környezeti terhelésre és építési terület igénybevételre.
- Javasolt az önkormányzati tulajdonú építményekben és munkahelyeken a zöld közbeszerzés elvei mentén (Felhívás 2.1.1. C. I. pontban található tevékenységek kapcsán) a hiteles környezetbarát védjeggyel (hazai Környezetbarát Termék Védjegy, EU ökocímke és egyéb nemzeti ökocímkek, ld. www.okocimke.hu) ellátott eszközök és termékek beszerzésének előnyben részesítése a projekt részeként, továbbá a szolgáltatások megrendelésekor is javasolt a beszerzés során előnyben részesíteni a Környezetbarát Szolgáltatás Védjeggyel rendelkező szolgáltatásokat.

⁶ Duna Régió Stratégia Környezeti kockázatok kezelési prioritás terület szakmai támogatása mellett megvalósuló pályázat, <https://vizmegtartomegoldasok.bm.hu/hu>

- A Felhívás 2.1.1. C. I. pontban található tevékenységek kapcsán az EU környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerének (EMAS) minősítését beszerezni a projekt megvalósítás befejezéséig. (<https://kovet.hu/emas/>)

7. Támogatási kérelmek tartalma, száma:

A felhívás keretében egy-egy támogatást igénylő/település több projektje is támogatásban részesülhet, továbbá egy-egy projekt több, egymáshoz fizikailag nem kapcsolódó megvalósítási helyszínt, beruházási elemet, főtevékenységet is ötvöző komplex fejlesztést is tartalmazhat.

II. Az A) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- 1) A fejlesztést integrált települési vízgazdálkodási szemlélettel kell tervezni és megvalósítani, az Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedően. Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy a településfejlesztési tervhez való illeszkedés.
Amennyiben a támogatási kérelemmel érintett település rendelkezik Települési Vízkárelhárítási Tervvel, úgy az 1. mérföldkö teljesítéséig szükséges annak csatolása és a tervezett fejlesztés ahhoz való illeszkedésének bemutatása. A terv felülvizsgálatának költsége elszámolható.
Az illeszkedéseket legkésőbb az 1. mérföldkö benyújtásakor igazolni szükséges.
- 2) A fejlesztésnek illeszkednie kell a területi adottságokhoz és figyelembe kell vennie a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes vízgyűjtő-gazdálkodási tervet (továbbiakban: VGT) és árvízkezelési tervet (ÁKKT). Szükséges mindennek megfelelő bemutatása a Projekt-előkészítő tanulmányban (területi adottságok és kapcsolódások a VGT és ÁKKT releváns részeihez).
- 3) A belterületi csapadékvíz elvezető hálózatának tervezésekor figyelembe kell venni a meder megfelelő méretre történő méretezését⁷ azzal, hogy a túlméretezés ellensúlyozása céljából a csapadékvíz elvezető rendszer terhelésének csökkentésére kell törekedni a településrendezési eszközök, helyi jogszabályalkotás útján (pl.: zöldfelületek növelése, háztetőkről összegyűjtött tiszta csapadékvizek tárolása és hasznosítása, a lefolyási viszonyoknak megfelelő területhasználat ösztönzése, vízvezető árok partjának fásítása, burkolatlan árok és ideiglenes előtérésre kijelölt területeken a megfelelő növényzet telepítése stb.).
- 4) Vízkárelhárítási célú projekt indokoltságának és szükségességének alátámasztása érdekében a támogatási kérelemben be kell mutatni a fejlesztés által érintett területen (településen vagy településrészen) bekövetkezett csapadék-, bel-, vagy árvízzel, vagy a felszín alóli forrásfeltöréssel (fakadó vízzel) összefüggő káreseményeket. Ennek igazolására szükséges csatolni a vis maior igényekkel kapcsolatos dokumentáció másolatát, vízügyi igazgatóság és/vagy illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság (vízügyi és vízvédelmi hatóság) igazolását, fényképeket, médiában megjelent vonatkozó cikkeket, egyéb igazoló dokumentumokat melyek a káresemények gyakoriságáról és súlyosságáról, a beruházás keretében védendő értékek és a projekt összköltségének arányáról, valamint az elrendelt védelmi készültségekről nyújtanak információkat. Amennyiben a fejlesztés által érintett területen nem történt igazolható káresemény, úgy a fejlesztés indokoltságát szükséges a védendő értékek és a veszélyeztetettség leírásával részletesen bemutatni. Meglévő csatorna hálózat korszerűsítés esetében kérjük a kiinduló műszaki állapotot szövegesen és fotódokumentációval a PET-ben bemutatni.
- 5) Az alábbi esetekben tervezői indoklást szükséges benyújtani legkésőbb az 1. mérföldkö teljesítéséig:
 - keresztező műtárgyak átépítése, kiváltása, rekonstrukciója,

⁷ Az ingyenes tervezői adatszolgáltatást az Országos Vízügyi Főigazgatóság megbízásából a Magyar Mérnöki Kamara (Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozat) szakmai közreműködésével az Országos Meteorológiai Szolgálat készítette, ami az alábbi honlapon érhető el: <https://www.met.hu/eghallat/csapadekintenzitas/>
Továbbá figyelembe veendő az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatói utasítása (különös tekintettel a 1. számú és a 11. számú 2021. évi)

- zárt csapadékvíz elvezető rendszer létesítése, felújítása,
 - vápás út építése.
- 6) Befogadón tervezett beavatkozás esetén szükséges annak indokoltságát a befogadó tulajdonosi vagy vagyonkezelői nyilatkozatával alátámasztani.
- 7) Csak olyan projektek támogathatók, amelyek esetében – legkésőbb az 1. mérföldkő teljesítése során – igazolásra kerül, hogy a fejlesztések kapcsán a befogadás feltétele biztosított, vagy az biztosítottá válik. Igazolásként csatolni kell a befogadó vízfolyás kezelőjének írásbeli hozzájárulását a tervezett fejlesztéshez.
- 8) **A tervezés során szükséges figyelembe venni, hogy csak a helyben, illetve a területen vissza nem tartható, ott nem hasznosítható többletvizek kerüljenek elvezetésre (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 4. § (6) bekezdés alapján). Kötelező elvárás a vízviisszatartás, késleltetett levezetés, területi beszivárgás elősegítése és ennek tervezett módját a Projekt-előkészítő Tanulmányban be kell mutatni.**
- Az ettől való eltérés csak kivételes esetben lehetséges, amelyet már a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt-előkészítő Tanulmányban indokolni szükséges (pl. olyan települések, település részek, ahol magas a talajvíz, vagy jellemző a belvíz időszakos jelenléte, csúszásra hajlamos lejtők találhatóak a területen, vagy az integrált rendszer részeként a település fejlesztéssel közvetlenül nem érintett részén valósul meg a helyben tartás.)
- 9) Elvárás, hogy a megvédett területen található épített környezet értéke meg kell, hogy haladja a beruházás összegét. Ezt - az alátámasztó számítással együtt - a Projekt-előkészítő Tanulmányban (PET) szükséges bemutatni.
- 10) Elvárás, hogy a tervezett fejlesztés két körben vizsgálatra és véleményezésre kerüljön az illetékes Területi Vízgazdálkodási Tanács (továbbiakban: TVT) által a szakmai elvek, követelmények megfelelőssége biztosításának érdekében.
- Első körben az 1587/2018. (XI.22.) Korm. határozattal összhangban elvárás, hogy a TVT már a támogatási kérelem benyújtása előtt véleményezze a beruházások szakmai koncepcióját. Amennyiben a TVT bármelyik véleményezési körben szükségesnek tartja az illetékes Vízügyi Igazgatósággal történő szoros szakmai együttműködést, úgy azt előírhatja és a folyamatos együttműködés igazolása a megvalósítás alatt legalább két beszámolóban szükséges.
- Második alkalommal a részletesen kidolgozott műszaki tartalom kerül véleményezésre legkésőbb az 1. mérföldkő teljesítéséig. Elvárás, hogy a támogatást igénylő csatolja jelen felhívás melléklete szerinti szakvéleményét, amelyben minden szempont „igen” vagy „nem releváns” minősítést kapott.
- Felhívjuk a figyelmet, hogy a TVT vizsgálja, hogy a tervezett fejlesztés integrált módon az elkészült ITVT-vel, illetve az ITS vagy településfejlesztési terv vonatkozó fejezetével összhangban került-e megtervezésre.
- A felhívás mellékleteként megtalálható a TVT által a véleményezések során elvárt minimális formai és tartalmi követelmények leírása, amely figyelembe vételével elkerülhetők a hiánypótlások és nyilatkozat kiadás elhúzódása.
- 11) A klímaadaptáció elősegítése és a csapadékvíz gazdálkodás megvalósítása hatékonyan a hagyományos, néhány paraméteres (vízgyűjtő terület, burkolt felület aránya, felszín lejtése) tervezést meghaladó **szimulációs modellezéssel** érhető el, amelynél további az adott települési vízgyűjtőt jellemző hidrológiai és hidrogeológiai paraméterek figyelembevételére is szükség van (szivárgási paraméterek, talajvízszint, felszíni érdesség, felszíni depressziós tározódás, stb.). Ezek beszerzése, pótlólagos felmérése, a modell kalibrálása és a modellezés végrehajtása az előkészítő tevékenységek részét képezheti, költsége elszámolható, de nem kötelező elvárás.
- A modellezési alapadatok gyűjtése és a modell kalibrálása során javasolt figyelembe venni és lehetőség szerint alkalmazni a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésben és az árvízkezelés-kezelési tervezésben összegyűjtött adatokat, melyek megkönnyíthetik a tervezést és biztosíthatják az irányelvek céljaival és elveivel való harmonizációt.
- 12) Amennyiben a fejlesztés kisvízfolyást érint, úgy elvárás az MSZE 12333:2010, „Hegy- és dombvidéki kisvízfolyások jó ökológiai állapotának és potenciáljának kialakítása, valamint megőrzése” szabvány figyelembe vétele (<http://www.mszt.hu/12333:2010>), mely segít a

teljesen természetes megoldásoktól a teljesen mesterségesig tartó skálán az ökológiailag optimális megoldások alkalmazását.

- 13) **Kötelező szemléletformálás:** A kötelező tájékoztatás és nyilvánosság mellett elvárás, hogy minden projekt tartalmazzon a helyi lakosság szemléletformálására vonatkozó és a projekt elvárt eredményeit bemutató akciót. A szemléletformáló akciónak a projekt fejlesztéseire kell kapcsolódnia, fókuszában a megvédett terület lakosságával, azonban a település más részei lakossága is bevonható annak érdekében, hogy a víz, mint érték szemléletet és a település klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásának elősegítése érdekében tett lépéseket megismerjék.

A szemléletformálás fő célja a vizek helyben tartásának fontosságára való figyelemfelhívás, a magántulajdonú ingatlanokon történő hasznosítási lehetőségek és gyakorlati megoldások bemutatása, valamint az létrehozott infrastruktúra fenntartására való figyelemfelhívás (pl. magántulajdonú ingatlanok előtt árkok tisztítása). Különös figyelem szükséges a lakossági szemléletváltás pozitív megtámogatására olyan kényes területeken, mint az illegális rétegvíz használatokról a csapadékvíz használatokra való áttérés fontossága, az illegális csapadékvíz csatornabekötések helyett alternatívák (ciszterna program, telken belüli és kívüli szikkasztó árkok stb.) kínálása.

III. B) és C) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- 1) Minden település esetében kizárólag helyi igényfelmérésen alapuló tevékenységek támogathatók, amely módszertanát és eredményét a PET-ben szükséges bemutatni.

Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési terv való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérföldkőig.

- 2) A támogathatóság feltétele, hogy a fejlesztésnek illeszkednie kell a település hatályos rendezési eszközeihez, ezért – amennyiben releváns – legkésőbb az első mérföldkő vonatkozó pontjának teljesüléséig gondoskodni kell a településrendezési eszközök módosításáról. Az illeszkedési megfelelésről a támogatást igénylőnek nyilatkoznia szükséges.
- 3) Amennyiben fejlesztés következtében egy korábban a település más területén működő szolgáltatás a jelen felhívásból támogatott fejlesztés helyszínére kerül áttelepítésre, a felhagyottá váló ingatlant kötelező hasznosítani, vagy a későbbi hasznosítás formáját szükséges bemutatni.
- 4) A részletes projekt kidolgozása során alkalmazható javaslatok:
- az utcabútorok beszerzése egy előre elfogadott, **egységes arculati stratégia** mentén történjen;
 - a kérelmező **konzorciumi** formában valósítja meg a projektet a tevékenységek sokféleségéből adódóan a lehető legtöbb akár konzorciumon belüli, akár konzorciumon kívüli partnerrel együttműködésben;
 - az engedélyezési szintű tervdokumentáció a fejlesztés tárgyát illető beruházás vonatkozásában a tervpályázati eljárások szabályairól szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendeletben meghatározott módon lefolytatott **tervpályázat** eredményeként elkészített tanulmányterven alapul.

- 5) Növényfelület rekonstrukciója, élőhelyek és biodiverzitás növelése

A beavatkozás során javasolt a klímaváltozásnak megfelelő, lehetőleg őshonos és/vagy várostűrős, mikroklimatikus adottságoknak legjobban megfelelő növények telepítése, több szintes, változatos fajösszetételű, adaptív társulások létrehozása, az invazív fajok irtása/visszaszorítása. Törekedni kell arra, hogy a telepíteni kívánt vegetációban az allergén fajok száma/aránya alacsony legyen.

Kerülni kell a zöldfelületek felszabdalását, elaprózását az állomány fenntarthatósága érdekében.

- 6) Közműveket is érintő fejlesztés esetén a kedvezményezettnek egyeztetnie kell az illetékes közműszolgáltatóval. Amennyiben a közműszolgáltató a projekt fenntartási időszakában felújítást/fejlesztést tervez, azt vagy időbeli átütemezéssel kell megoldania a projekt

megkezdését megelőzően, vagy az eredeti állapotot (esetlegesen magasabb műszaki tartalommal) kell helyreállítani.

7) Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akcióterv (ZIFFA)

Az akcióterv kidolgozása a városi zöldinfrastruktúra hálózat megújításához kapcsolódóan elszámolható, amennyiben a támogatásból a későbbiek folyamán megvalósuló fejlesztések ezen akciótervvel összhangban kerülnek előkészítésre. Módszertani iránymutatásként a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Felelős Helyettes Államtitkár gondozásában készült segédlet szolgál⁸.

8) A tervezés során szükséges figyelembe venni, hogy csak a helyben, illetve a területen vissza nem tartható, ott nem hasznosítható többletvizek kerüljenek elvezetésre (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 4. § (6) bekezdés alapján).

9) A projekt keretében fejlesztendő út rendelkezik legalább az alábbi infrastruktúra kiépítettséggel:

- szennyvízcsatorna, víz, gáz;
- vagy nyilatkozat arról, hogy az érintett szakaszon a gázellátás alternatív energiaellátással kiváltásra kerül;
- vagy nyilatkozat arról, hogy a fenntartási időszak végéig az útburkolatot a támogatást igénylő vagy a támogatást igénylő hozzájárulásával más személy, szervezet nem bontja meg, szennyvízcsatornázást nem végez;
- vagy nyilatkozat arról, hogy a szennyvízcsatornázást úgy oldja meg, hogy az útburkolatot és alépítményeit nem bontja meg a szabályozási szélességen belül, a szennyvízcsatornázást vagy egyéb vonalas infrastruktúra kiépítését az út mellett valósítja meg (burkolt árkot és zárt csapadékvíz elvezetést sem érintve vele).

A fentiek nem jelentik útfejlesztés esetén a közmű kiépítések támogathatóságát. Kizárólag a közmű kiváltások és új épületek építése esetén az azok használatához szükséges közművek kiépítése támogatható.

10) Játsszótér fejlesztése esetén elvárás egy árnyékolt rész kialakítása, valamint vízvételi lehetőség biztosítása.

11) Elvárás az építési területen lévő vagy tervezett fák védelme érdekében, valamennyi építési beruházás esetében, mind a tervezés, mind a kivitelezés során az MSZ 12042:2019 (Fák védelme építési területeken), valamint a MSZ 12172:2019 (Díszfák és díszcserjék ültetése települések közterületein) szabványok előírásainak betartása, amennyiben releváns.

IV. A D) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

Általános feltételek, elvárások:

- 1) Olyan beruházás támogatható, amely eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek, és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.
- 2) **A projekt tervezése során figyelembe kell venni valamennyi közlekedő igényeit a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény. 8. § (1a) bekezdésével⁹ összhangban.** Így pl.: nem elfogadható, ha a beruházást követően nehezebbé válik a gyalogosok átkelése az adott útszakaszon, vagy ha a kerékpárosok útjukat hálózaton belüli „szakadási pont” kialakulása miatt szabályosan csak gyalogosként folytathatják, ezért a szükséges beavatkozásokat be kell tervezni a projektben, vagy be kell mutatni azok megvalósulását kapcsolódó projekt(ek) részeként.

Abban az esetben, ha a kiépítendő, gépjárműforgalomtól elválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény vasútvonalat keresztez, úgy a kerékpárforgalmi létesítményt folytatólagosan, önálló létesítményként szükséges átvezetni a vonatkozó előírások szerinti biztosítási mód alkalmazásával.

⁸ <https://2015-2019.komany.hu/hu/miniszterelnokseg/strategiai-udvekert-felelos-allamtitkar/epiteszeti-es-epitesuqvi-helvettes-allamtitkarsag/hirek/modszertani-utmutato-a-zold-infrastruktura-tervezesehez> vagy https://2015-2019.komany.hu/download/7/19/e0000/ModszerTan_Zold%20Infracr_%20AkcioTervhez.pdf

⁹ „A közutak tervezése, fejlesztése során úgy kell eljárni, hogy a biztonságos közlekedési feltételek valamennyi, a közúton közlekedni jogosult számára biztosítottak legyenek.”

Indokolt esetben – melyet a PET-ben szükséges kifejteni –, utánfutós kerékpárral is átjárható terelőkorlát kiépítése is támogatható. Az útpályát a vasúti átjáróban az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 6.3. pontjában foglaltaknak megfelelően, legalább 3,50 méter szélességgel kell kiépíteni. A műszaki megvalósítás jelentős többletforrás-igénye vagy egyéb kapcsolódó, például nagyvasúti projekt(ek) később ütemezett fejlesztései miatt a fentiekben foglalt műszaki megoldásoktól való eltérés kizárólag a Tervzsűri támogató egyetértésével lehetséges.

- 3) A projekt tervezése és megvalósítása során törekedni kell arra, hogy a beruházás megvalósítása ne vezessen a környezet indokolatlan – szükséges mértéken felüli – károsításához. Ennek érvényesítését a PET-ben és a projekt műszaki dokumentációiban is be kell mutatni.

Önállóan támogatható tevékenységekre vonatkozó további elvárások:

4) Kerékpárosbarát fejlesztés esetében:

a) Legalább a következő eredmények egyikét szükséges elérni:

a1) Teljes település vagy településrész közlekedési úthálózatának kerékpárosbaráttá alakítása kerékpárforgalmi létesítmények kijelölésével, építésével tevékenység keretében:

Egy teljes településnek vagy szerves funkcionális egységnek (funkcionálisan kijelölhető, lakó- és forgalomvonzó területet egyaránt magában foglaló) tekinthető településrésznek, mint beavatkozási területnek valamennyi közlekedési úthálózata a biztonságos, közvetlen és kényelmes kerékpározhatóság szempontjai szerint megvizsgálásra kerül. Ezen szempontok szerint és teljesítésükre kerékpárforgalmi hálózati terv készül, amely a beruházás eredményeként megvalósul az adott terület egészére vonatkozóan. A beruházás eredményeként a beavatkozási terület közlekedési úthálózata kerékpárosbaráttá válik, kialakul a beavatkozási terület kerékpáros alaphálózata.

a2) Kerékpárforgalmi útvonal kialakítása esetén:

1. Olyan településeket összekötő kerékpáros útvonal létesül, amely a települések között megszakítás nélküli, folytonos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.
2. A településközpont és lakott területen kívül elérhető lakott településrész között kerékpáros útvonal kialakításával a településközpont és a lakott területen kívül elérhető lakott településrész(ek) között megszakítás nélküli, folytonos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.
3. A településrészek között kerékpáros útvonal kialakításával megszakítás nélküli, folytonos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.
4. Az országos közút teljes átkelési szakasza vagy annak egy funkcionális egységnek tekinthető része (pl.: településközpont és a település szélén egy lakóterület közötti szakasz) válik biztonságosan, közvetlenül, kényelmesen kerékpározhatóvá, és a kapcsolódó kisebb forgalmú keresztutcákon, utakon, mellékutcákon is a szükséges kerékpárosbarát beavatkozások megvalósításra kerülnek a kerékpárforgalmi hálózati terv alapján. A projekt eredményeként egy működő teljes települési vagy településrészi kerékpárforgalmi alaphálózat jön létre, a település vagy a funkcionális településrész kerékpárosbaráttá válik.
5. A lakott területen kívül elhelyezkedő munkahelyek és a település belterülete között kényelmes, akadálymentes és biztonságos kerékpáros útvonal kiépítése történik meg.

b) Kerékpárosbarát fejlesztés esetén a támogatási kérelemhez csatolni kell olyan térképi átnézeti rajzot vagy nyomvonaltervet, amelyen ábrázolásra kerül jól látható és beazonosítható módon:

- b1) a kijelölt kerékpárosbarát település vagy településrész területe; vagy
- b2) a településeket összekötő hálózat nyomvonala a várható belterületi bekötési pontokkal; vagy

- b3) a lakott területen kívül elhelyezkedő településrész vagy munkahelyek lakott területbe történő kerékpárosbarát bekötésének az útvonala; vagy
- b4) a településrészeket összekötő hálózat, útvonal.
- c) **Kerékpárforgalmi létesítmény típusok kiválasztására vonatkozó elvárások:**
- c1) Egy településen a kerékpárosbarát közlekedést nem a kerékpárforgalmi létesítmények hosszával, hanem a megfelelő színvonalon kerékpárral bejárható, összefüggő terület (hálózat) nagyságával lehet jellemezni. Cél, hogy bárhonnán bárhová el lehessen jutni kerékpárral közvetlenül, biztonságosan és akadálymentesen; összefüggő kerékpáros hálózat kerüljön kialakításra, melyben nincsenek szakadási pontok; és a főbb célállomásoknál biztonságos kerékpár parkolás/tárolás legyen biztosított.
- c2) A létesítménytípus kiválasztása során az alábbi sorrend szerint szükséges vizsgálni a beavatkozásokat:
1. forgalomcsillapítás
 2. sebességcsökkentés
 3. konfliktusok kezelése
 4. útpálya újrafelosztása
 5. önálló kerékpárút építése
 6. gyalog és kerékpárút építése
- c3) A létesítménytípus kiválasztásakor figyelembe kell venni az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 3. A létesítmények típusának kiválasztásának fejezetének előírásait.
- c4) Minden létesítménytípus esetében vizsgálandó a gépjármű és a kerékpáros forgalom nagysága, melyet igazolni szükséges adatokkal, amely alapulhat állami tulajdonban lévő úttal párhuzamosan, tehermentesítésére tervezett szakaszok esetében KIRA OKA (Országos Közúti Adatbank) ÁNF adatokon vagy nem állami tulajdonban lévő út esetében helyi forgalomszámlálás adatain. A forgalomszámlálást az e-UT 02.01.21. „Országos közutak keresztmetszeti forgalmának számlálása és a forgalom nagyságának meghatározása” c. útügyi műszaki előírásban foglaltak szerint kell elvégezni.
- c5) Nem cél minden útvonalon gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítményt kialakítani, csak akkor, ha azt az útvonal gépjármű- és kerékpáros forgalmi- és baleseti helyzete indokoltá teszi.
- c6) **Lakott területen kívüli szakasz(ok) építése esetén az UME gépjármű és kerékpáros forgalom elválasztására vonatkozó előírásaitól el lehet térni, és 1000 E/nap/két irány vagy nagyobb átlagos napi forgalmú közút mentén már elválasztott létesítmény kiépítése tervezhető a jelentős (kerékpáros és gépjárműforgalom közötti) sebességkülönbségre és a közvilágítás hiánya miatti korlátozott látási viszonyokra tekintettel, melyet részletesen be kell mutatni a projektben. Rövid, összekötő szakasz esetében indoklással 1000 E/nap ÁNF értéket el nem érő útvonal mentén is létesíthető elválasztott létesítmény.**
- c7) **Lakott területen belül 2000 E/nap (egységjármű/nap) átlagos napi forgalmat el nem érő forgalmú útszakasszal párhuzamosan gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény építése nem támogatható.**
- c8) Lakott területen elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút csak kivételesen (pl.: keresztmetszeti kötöttségek, helyhiány vagy egyéb feloldhatatlan akadály esetén) támogatható.
- c9) **A kerékpáros nyom nem kerékpárforgalmi létesítmény, hanem egy figyelemfelhívó és orientáló útburkolati jel.** A kerékpáros nyom alkalmazási területeit az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 4.2.4. Kerékpáros nyom c. fejezete tartalmazza. Kerékpáros nyom kizárólag az itt felsorolt esetekben alkalmazható.
- d) **Kerékpárforgalmi hálózati tervre vonatkozó elvárások:**
- d1) Kerékpárosbarát fejlesztés esetén a Felhívás 8. sz. mellékletben foglalt sablon alapján **kerékpárforgalmi hálózati tervet (a továbbiakban: KHT) kell készíteni a beavatkozási területre vonatkozóan a Támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18 hónapon belül.**

d2) Meglévő KHT esetén az abban foglaltakhoz illeszkednie kell a tervezett fejlesztésnek. Támogatható meglévő KHT aktualizálása – szintén a Támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18 hónapon belül –, amennyiben a tervezett fejlesztést a KHT nem tartalmazza. Meglévő vagy aktualizált KHT esetén a sablontól el lehet térni.

d3) Az **elkészített/felülvizsgált KHT-t**, annak véglegesítése előtt az ITM KRKF által szervezett **Tervzsűrivel véleményeztetni szükséges**.

A Tervzsűri javaslatának figyelembevételével történhet meg a KHT véglegesítése, és ez alapján kerülhet sor a műszaki tervek elkészítésére, melyet szintén véleményeztetni szükséges a Tervzsűrivel.

Javasolt kétfordulós Tervzsűri véleményezési kört alkalmazni, külön a kerékpárforgalmi hálózati tervre és külön a műszaki és engedélyes szintű tervekre.

Tervzsűri elérhetősége: kerepar@itm.gov.hu

d4) A kerékpárforgalmi hálózati tervhez **civil szervezet** (melynek alapító okiratában kerékpáros közlekedés szerepel) **szakmai értékelését** szükséges csatolni. Ha a településen nincs olyan civil szervezet, amelynek alapító okiratában a kerékpáros közlekedés szerepel, más – nem helyi – kerékpáros civil szervezet is elfogadható. A civil szervezet szakmai értékelését a KHT-val együtt kell megküldeni a Tervzsűrinek.

d5) A KHT-nak fel kell tárnia a kerékpáros közlekedés legfontosabb akadályozó tényezőit, és iránymutatást kell adnia a szükséges beavatkozások végrehajtásához, ezáltal:

- a tervezők számára támpontokat, irányelveket, ötleteket, javaslatokat ad a később elkészítendő műszaki tervekhez;
- a település politikai vezetése számára szakmailag megalapozott anyagot ad a körültekintő és célirányos döntések meghozatalához.

A KHT megvalósításával:

- **biztonságosan** (a vonatkozó e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírásnak és különösen az irányhelyesség elvének megfelelően);
- **kényelmesen** (pl.: süllyesztett szegélyekkel, minimális létesítményváltással, lehetőség szerint elsőbbséggel, minimális szintkülönbséggel, forgalmi előnyben részesítéssel, megfelelő burkolaton vezetve stb.);
- **közvetlenül** (kitérőmentesen, a célállomások között a gépjármű közlekedéshez képest azonos vagy rövidebb távolságon)

kerékpározhatóvá, azaz kerékpárosbaráttá válik a beavatkozási terület valamennyi közlekedési útvonala.

d6) A kerékpárforgalmi hálózati terv, valamint a részletes műszaki tervek elkészítéséhez az alábbi dokumentumok, honlapok segítséget nyújthatnak:

- Kerékpározás útjai II.: <https://docplayer.hu/762429-A-kereparozas-utjai-ii.html>
- Kerékpárosbarát tervezés és promóció:
<https://docplayer.hu/2984591-Kereparosbarat-tervezes-es-promocio.html>
- Budapesti Közösségi kerékpáros közlekedési rendszer bevezetéséhez szükséges infrastruktúra, Intézkedési javaslatok (Kerékpárforgalmi Hálózati Terv példa): http://molbubi.bkk.hu/docs/TIT_KGY.pdf;
- Kerékpáros közösségi közlekedési rendszer kialakítása Budapesten, II. fázisú Megvalósíthatósági tanulmány és költség-haszon elemzés:
http://molbubi.bkk.hu/docs/KKKR_MT2.pdf;
- Országos kerékpáros forgalomszámlálás 2019:
https://www.dropbox.com/sh/yznv1q4idan8sd4/AADAAeib0QrqLDfIEf8W8YT_Da?dl=0
- Automata forgalomszámláló berendezések online elérhető adatai:
<https://veloclass.hu/hu/map>
- Beavatkozási hierarchia:

<https://kerekparosklub.hu/szakmanak/kozlekedes/utvonalak-kerekparosbaratta-tetelenek-eszkozei-0>

- Kerékpártárolók paraméterkönyve:
https://kerekparosklub.hu/sites/default/files/BR_MK.pdf
- Bejárható Magyarország Arculati Kézikönyv
<https://www.dropbox.com/sh/sdir7if0nk9wo32/AACiGLO2QR5IDWK2AYOMHq4oa?dl=0>

e) **A kerékpárforgalmi hálózati terv részeként a következők tervezése, elkészítése, és figyelembevétele szükséges:**

- e1) Meg kell vizsgálni és térképen kell ábrázolni a beavatkozás területét és azon belül a települési célállomások és forgalomgeneráló létesítmények, főbb kibocsátó (lakó)területek elhelyezkedését. A térképes ábrázolásnak jól láthatónak, megfelelő minőségűnek kell lennie, hogy egyértelműen beazonosítható legyen a beavatkozási terület.
- e2) A település közútjain fel kell mérni a gépjárműforgalom nagyságát, a baleseti gócpontokat, és a kerékpáros közlekedést akadályozó tényezőket. A felmérést és a forgalmi, baleseti adatokat térképen szükséges ábrázolni. Ennek keretében vizsgálni szükséges:
- a. a település közútjainak forgalomnagyságát (forgalom mértéke, megengedett és átlagos sebessége, nehézgépjármű-arány);
 - b. a közúti csomópontok kerékpározhatóságát, az elválasztó létesítmények (vasút, autópálya, vízfolyás) keresztezéseit, szükséges átalakítását;
 - c. a hálózat folytonossági hiányait, a kerékpárosokra vonatkozó behajtási (egyirányú utcák, melyek közül valamennyi beavatkozási területre esőt meg kell nyitni ellenirányban, ha az útügyi műszaki előírás alapján arra lehetőség nyílik) és kanyarodási tilalmakat, ezek kezelését;
 - d. a települési parkolási rend és a kerékpáros közlekedés viszonyát;
 - e. a települési sebességkorlátozás és forgalomcsillapítás közeli és távlati lehetőségeit.
- e3) A kerékpáros és a gyalogos forgalom közös vagy szétválasztott vezetésének a vizsgálatát el kell végezni, a gyalogos és kerékpáros forgalom szétválasztásának a vizsgálatához a gyalogos forgalom nagyságát is fel kell mérni, különösen ott, ahol
- a. a kerékpárforgalmi létesítmény közúttól való elválasztása indokolt, vagy
 - b. a kerékpárosok gyalogos, vagy gyalogos és kerékpáros övezeten kerülnek átvezetésre.
- e4) A célállomások környezetében meg kell vizsgálni a biztonságos hosszú és rövid távú kerékpártárolás és kerékpárparkolás lehetőségeit, és a kapacitásigényeknek megfelelő kerékpár-parkolási és -tárolási tervet kell készíteni. Fel kell mérni az útügyi műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok és parkolók körét is. **Kerékpárosbarát fejlesztés esetén kötelező az útügyi műszaki előírásnak megfelelő kerékpártámaszok/kerékpárparkolók/egyéb kiegészítők beszerzése és elhelyezése legalább a fejlesztéssel érintett nyomvonál(ak)on, ha:**
- azt a feltárt kapacitás igények indokolják, vagy
 - a fejlesztéssel érintett területen az útügyi műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok/kerékpárparkolók kerültek felmérésre.
- e5) Meg kell vizsgálni a kerékpárforgalmi hálózat és a közösségi közlekedés állomásainak, átszállópontjainak és főbb megállóinak a kapcsolatát, a kerékpárszállítás lehetőségeit, javaslatot kell megfogalmazni a kombinált utazási lehetőségek és utazási láncok kialakítására (kerékpárszállítás, B+R stb.) vonatkozóan.
- e6) Kerékpárforgalmi hálózati javaslatot kell készíteni a kialakítható, kijelölhető és/vagy korszerűsíthető, valamint a meglévő kerékpárforgalmi létesítménytípusok hálózatba szervezésével a beavatkozási területre vonatkozóan, amit térképen szükséges ábrázolni a jelenlegi és a tervezett kívánatos helyzet - a meglévő és a tervezett hálózati elemek, létesítménytípusok, és a célállomási fejlesztések (tárolók, parkolók, rekeszek) - jelzésével együtt. A térképes ábrázolásnak jól

láthatónak, megfelelő minőségűnek kell lennie, hogy egyértelműen beazonosítható legyen a beavatkozási terület.

- e7) A tervezett fejlesztésekre vonatkozóan több lépcsős intézkedési tervet szükséges kialakítani a beruházási költségek ütemenkénti becslésével, és az alternatív megoldások bemutatásával. Már a projekt részeként tervezett és megvalósuló első ütemnek biztosítani kell, hogy a kijelölt terület valamennyi útvonala kerékpárosbaráttá váljon, a későbbi ütemekben jelentősebb forgalomszervezési- vagy átalakítási, forgalomcsillapítási, vagy költségesebb távlati megoldások tervezése javasolt.
- e8) Településeket vagy településközpontot és lakott területen kívül elérhető településrész(ek)e)t összekötő kerékpáros útvonal esetén a hálózati tervet minimálisan a külterületi (és lakott területen kívüli) útvonalra és a külterületi útvonal településközpontba való bevezetésére szükséges elkészíteni. Ilyen beruházásnál feltétel, hogy a települések belterületén a létesítmény a célállomások irányába akadálymentesen és biztonságosan továbbvezetésre kerüljön, a továbbvezetés módját a hálózati tervben jelezni kell, és szükséges a beruházás részeként megtervezni és megvalósítani azt. A kerékpárosok akadálymentes és biztonságos fel- és lehajtását az önálló kerékpárforgalmi létesítmény(ek)re a létesítmények elején, végén, mindkét forgalmi irányból, és minden más releváns ponton (pl.: útcsatlakozásoknál) ki kell alakítani.
- e9) Egyoldali kerékpárút vagy gyalog- és kerékpárút tervezése esetén be kell mutatni, hogy miért nem valósítható meg az irányhelyes kerékpáros közlekedés kialakítása a közút területén. Amennyiben az egyoldali vezetés nem váltható ki irányhelyes vezetéssel, a lehető legkevesebb számú oldalváltással és/vagy létesítménytípus-váltással kell a létesítményt megtervezni a baleseti gócpontok (ahol a kétirányú kerékpáros forgalom a közutat kénytelen keresztezni és fokozott balesetveszély alakul ki) minimalizálása érdekében. A lehető legtöbb ponton biztosítani kell a szemközti oldalon található forgalomvonzó létesítmények elérését, lehetőség szerint a közúton kerékpárforgalmi létesítményt is javasolt kijelölni a gyorsabb és szabályos közlekedés biztosítása érdekében.
- e10) Belterületen, 200 méternél sűrűbb útcsatlakozások és útkereszteződések esetén kizárólag különösen indokolt esetben pl.: 50 km/h-nál nagyobb megengedett közúti sebességhatár, jelentős tehergépjármű-forgalom, egyoldali beépítettség, meglévő hálózati elemek közötti azonos létesítménytípussal tervezett összeköttetése esetén támogatható az egyoldali elválasztott létesítmény kiépítése.
- e11) Gépjárműforgalomtól elválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény kialakításakor be kell mutatni, és biztosítani kell (azaz szükség szerint ki kell építeni) a gyalogos forgalom azonos oldali elválasztott levezetését.
- e12) Belterületen, gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény létesítésekor (törekedni kell az irányhelyes kialakításra!) be kell mutatni, és biztosítani kell, hogy a beavatkozás után a kerékpáros közlekedés nem lesz rosszabb a kiinduló állapothoz:
- a. minden irányba biztosított a kerékpáros kapcsolat, a kerékpáros forgalom továbbvezetése;
 - b. nem létesülnek kerékpárosok számára két irányban nem járható egyirányú utcák stb.).
- Elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény tervezési szakaszával párhuzamosan meg kell vizsgálni a közúton való kijelölés lehetőségét is, és amennyiben az gyorsabb és az irányhelyes kerékpáros közlekedés feltételeit megteremti, javítja, megtartja (pl. a kerékpárral gyorsabban és magabiztosabban a közlekedők részére), úgy a kijelölt létesítményt is javasolt párhuzamos létesítményként kialakítani, ebben az esetben a kijelölt és az épített létesítmény hossza külön-külön számolandó az indikátorvállalás keretében.
- e13) Közúttól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása esetén baleseti elemzést szükséges készíteni a szükséges forgalomtechnikai beavatkozások tervezéséhez és megvalósításához.

f) **Műszaki tervekre vonatkozó feltételek:**

- f1) A kerékpárforgalmi létesítmények geometriai tervezését az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás szerint kell elvégezni. A szűkületi szakasz csak akkor alkalmazható, ha gazdaságosan nem, vagy csak aránytalanul nagy költségfordítással lehetne kialakítani az előírt keresztmetszeti szélességet. A szűkületi szakasz legfeljebb 50 m hosszú lehet.
- f2) A kiépítésre kerülő kerékpárforgalmi létesítmények felületének egyenletesnek, hullámmentesnek, csúszásmentesnek és döccenőmentesnek kell lennie, emellett biztosítani kell a megfelelő vízelvezetést, mind a burkolat felületéről, mind a pályaszerkezet alsó rétegeiből.
- Pályaszerkezetet és útburkolatot a vonatkozó útügyi műszaki előírások szerint kell tervezni, különös tekintettel arra, hogy az **aszfaltburkolat vastagsága legalább 60-80 mm legyen, amely két aszfalt rétegből álljon.** Árvízvédelmi töltésen vezetett létesítmény, vagy vegyes forgalmú mezőgazdasági út burkolata ezt meghaladó is lehet. Aszfalt burkolatú kerékpárút esetén rugalmas pályaszerkezet tervezendő.
 - Térkő burkolat kiépítése kizárólag indokolt esetben, örökségvédelmi hivatal előírása alapján (műemléki környezetben, vagy műemléki jellegű területen) történhet. Térkő burkolat kiépítése kizárólag hézagmentesen illeszkedő térkő típus alkalmazásával történhet. **Nem hézagmentes térkő gyalogosburkolat kialakításakor a kerékpáros közlekedés útvonalat hézagmentesen illeszkedő térkő típussal vagy aszfaltburkolattal szükséges kiépíteni¹⁰.** A térkő burkolatú útpálya nem lecsapott élű, zökkenőmentes, minél nagyobb méretű elemekből készüljön. Minimális vastagsága 60 mm, kapubejáróknál 80 mm legyen. A térkő burkolatok alaprétege hidraulikus kell, hogy legyen, attól eltérni csak különleges indoklással lehet. A térkő burkolat széleit szegéllyel vagy szegély elemekkel kell lezárni.
 - Az egyenletes, jól járható útburkolat kialakítása és a fokozott balesetveszély (kikerülés) elkerülése érdekében azokat a burkolati jeleket, amelyek a kerékpárosok jellemzően áthaladnak (pl.: kerékpáros nyom, kerékpáros piktogram burkolati jeleket) tartós útburkolati anyag helyett – szükség szerint két rétegben felvitt – oldószeres festékekkel szükséges felfesteni. Egyéb jelek készíthetők tartós jelekből (pl.: útszéljelző vonal).
- f3) Mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpáros útvonalként történő kijelölése esetén stabilizált útburkolat kialakítása is lehetséges. Ez esetben elvárás, hogy egész évben használhatónak kell lennie (mezőgazdasági, erdészeti gépek ne tehessék tönkre).
- f4) A kerékpárforgalmi létesítményre történő jogosulatlan ráhajtás és parkolás megakadályozása érdekében szükség szerint fényvisszavető jelzéssel ellátott nyitható behajtásgátló, parkolásgátló oszlopokat, oszlopsort (pollereket), vagy kerékpárosbarát sorompót stb. szükséges telepíteni. A behajtás- és parkolásgátló elemeknek nyitott állapotban, teljes terjedelmükben a kerékpárforgalmi létesítmény úrszelvényén kívül kell lenniük. A behajtás- és parkolásgátló elemek nem kerülhetnek közvetlenül csomópontokhoz vagy ívbe, a csomóponti műveleteket és a kanyarodó mozgásokat nem akadályozhatják.
- f5) A kerékpáros közlekedésre szolgáló útfelület az útpályához közelebbi oldalon, míg a gyalogjárda lehetőleg a telek bejáratok felőli oldalon helyezkedjen el. Buszmegállónál a fordított elrendezés is megengedhető, ha ez a biztonságosabb vagy kedvezőbb megoldás. Buszmegállónál különösen figyelni kell a gyalogos kapcsolat megoldására. Az egyes felületeket lehetőleg fizikai elválasztással és megfelelő burkolati jelekkel kell ellátni.

¹⁰ Térkő burkolatú felületen kialakított döccenőmentes kerékpáros útvonalra példák, 1) Koppenhága: https://www.google.com/maps/@55.670723,12.561813,3a,75y,17.28h,66.19t/data=!3m4!1e1!3m2!1sobKIB7Ls_vJTnCW2vTlh3w!2e0!2!1sVdhtLVkVWAQqgn1mDmSg!2e0!4m2!3m1!1s0x470b939c0970798b:0x400af0f66164090 2) Prága: <https://www.google.com/maps/place/Pr%C3%A1ga,+Csehország/@50.074325,14.413613,3a,75y,215.13h,66.97t/data=!3m4!1e1!3m2!1sVdhtLVkVWAQqgn1mDmSg!2e0!4m2!3m1!1s0x470b939c0970798b:0x400af0f66164090>

- f6) A Bejárható Magyarország Arculatnak megfelelő tájékoztató és útbaigazító táblák szükségesek minden útirányból. A zöld tájékoztató és útbaigazító táblák megtervezése szükséges a jellegzetes közúti csomópontokban az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 8.4. pontja szerint (különösen fontos a szakasz elején és végén, illetve a keresztező utaknál a továbbhaladási irány jelzésére, illetve a közúton haladóknak, hogy hogyan találjanak rá a kerékpárútra). Továbbá a települési kiemelt úti célok és környező települések elérhetőségét, távolságát célszerű szabványos táblákkal jelölni. A kerékpáros útirányjelző táblák megtervezését a település egészére vonatkozóan javasolt – a településen belüli más idegenforgalmi és tájékoztató útirányjelző táblarendszerrel és az EuroVelo kitéblázással összhangban – megtervezni és elvégezni.
- f7) Az elválasztott létesítmények esetén az azon haladó kerékpárosok elsőbbségét az egyéb járművekkel szemben, valamint a megbízható összelátást megfelelő kialakítással kell biztosítani. A kerékpárút csomóponti átvezetését javasoljuk az útpályához közel húzva kialakítani, szintbeli kiemeléssel és az elsőbbségadásra való megfelelő figyelemfelkeltéssel.
- f8) Az épített kerékpárforgalmi létesítmények helyrajzi számain telepítendő növényfajok esetében figyelembe kell venni a „Kerékpárforgalmi létesítmények mellé telepíteni javasolt és nem javasolt növények” c. mellékletben foglalt ajánlásokat.
- f9) Műtárgy – híd, aluljáró, támfal, zárt csapadékvíz-csatorna stb. – építéskor az alternatív műszaki megoldások és költségek bemutatása szükséges (a vonatkozó ÜME-k betartása mellett) arról, hogy a műtárgy létesítése nélkül nem, vagy csak indokolatlanul magas költségekkel lehetne megvalósítani a tervezett kerékpáros útvonalat. Lakott területen kívül a kerékpárút forgalmának országos közútra vezetése vízfolyások keresztezésénél nem elfogadható.
- f10) A fenntartás során meg kell előzni a „Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során” c. segédletben felsorolt hiányosságok előfordulását.
- f11) Kizárólag az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírásnak megfelelő¹¹, az útügyi műszaki előírás szerint indokolt kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása támogatható.
- f12) Kerékpárosbarát fejlesztés esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet szerinti közúti biztonsági audit elvégzése is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor. Közúti biztonsági auditra már a Tervzsűri által már véleményezett terveket szükséges megküldeni.
- f13) **Kerékpárforgalmi létesítmény kialakítását tartalmazó projekt esetében a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyri) adatszolgáltatási igazolásainak benyújtása szükséges az alábbiak szerint:**
- Kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása esetén, két esetben szükséges a releváns mérőföldköhöz (első, illetve második mérőföldköhöz) csatolni a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyri) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolást, azaz az adatszolgáltatási igazolást, amelynek szükségességét a kerékpárutakkal összefüggő egyes műszaki adatok nyilvántartásáról szóló 337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet írja elő.
- Az adatszolgáltatás először akkor szükséges, amikor a nyomvonal engedélyezési vagy kiviteli terve elkészül (ún. **tervezési adatszolgáltatás**), majd a sikeres műszaki-átadás átvételét követően szükséges a második adatszolgáltatás benyújtása (ún. **megvalósult létesítményhez kapcsolódó adatszolgáltatás**).
- Az adatszolgáltatás összeállításához és benyújtásához szükséges információk a www.kenyi.hu Magyar Közút NZrt. által üzemeltetett honlapról tölthető le, az alábbi elérhetőségeken:

¹¹ Kivéve az un. koppenhágai típusú kerékpársáv esetén.

- a. Tervezési adatszolgáltatás esetében: Információ / Tervezési réteg (Támogatásra benyújtott projektektől az építési engedély jogerőre emelkedéséig benyújtandó adatszolgáltatás) menüpontok alatt megtalálható az üres adatállomány és azon információk felsorolása, amelyek szükségesek az adatszolgáltatás előállításához. Ebben az esetben a projekt nyomvonal (tengelyvonala) és néhány kiegészítő információ szerepel az adatszolgáltatásban.
- b. Megvalósult létesítményhez kapcsolódó, azaz a sikeres műszaki átadás-átvételt követő adatszolgáltatás esetén: Információ menüpont / Megvalósult kerékpáros létesítményekhez kapcsolódó kötelező adatszolgáltatás menüponton belül „Adattáblák az adatállomány előállításához (üres fájlok a térinformatikai adatszolgáltatás előállításához)” felhasználásával, valamint az „Adatimport formátum definíció”-ban szereplő információk és ugyan ebben a menüpontban megtalálható kiegészítő információk felhasználásával állítandó elő a szükséges adatszolgáltatás. Ebben az esetben a megvalósult létesítmény nyomvonal, a jelzőtáblák, POI-k (kerékpár tároló, parkoló, pihenő stb.) – lehetőség szerint terepi felmérést követően –, kezelői, és támogatási adatok képezik az adatszolgáltatás részét. Az adatszolgáltatásban a projektben szereplő összes kerékpárforgalmi létesítmény nyomvonalát és a kapcsolódó infrastruktúra elemeket (pl.: jelzőtáblák, POI-k) szerepeltetni kell, megfelelően a jogszabályban leírtaknak.

Az adatszolgáltatást előállíthatja a tervező, a geodéta, a kedvezményezett, vagy a honlapon megjelenített adatszolgáltatásra minősítést szerzett cégek, amelyek ajánlásként szerepelnek a honlapon, azaz igénybevételük nem kötelező.

Az előállított adatszolgáltatást a KENYI üzemeltetője részére szükséges megküldeni (közvetlenül, vagy a honlap kapcsolat menüpontján keresztül). A megküldést követően ellenőrzésre, amennyiben hibátlan rögzítésre kerül a KENYI adatbázisában, majd publikálásra kerül a honlapon. Az elfogadott adatszolgáltatásról igazolás kerül kiállításra, melyet az adott mérföldkőhöz kapcsolódóan szükséges benyújtani

5) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés:

- a) Közlekedésbiztonsági beruházás esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet szerinti közúti biztonsági audit elvégzése is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor.
- b) Forgalomcsillapítási tevékenység tervezésekor meg kell határozni a forgalomcsillapításra kerülő területet, és be kell mutatni, hogy a forgalomcsillapítás eszközeivel (kiváltással vagy a meglévő szakasz forgalomtechnikai, építési forgalomcsillapításával, vagy egyéb eszközökkel) milyen sebesség-, illetve az átmenő forgalom mértékének csökkentése érhető el a fenntartható települési közlekedés érdekében.
- c) A tevékenységeket a fenntartható (közösségi, kerékpáros, gyalogos) közlekedési módok előnyben részesítésével kell tervezni és megvalósítani.
- d) Amennyiben a közlekedésbiztonsági vagy forgalomcsillapítási tevékenység a települési kerékpárforgalmi hálózatot vagy a települési kerékpáros közlekedés útvonalát is érinti, a kerékpáros közlekedés biztonságos levezetését a település kerékpárforgalmi hálózati tervével összhangban szükséges tervezni és megvalósítani. Ebben az esetben javasolt a Felhívás 2.1.1. D) I. a) tevékenység településrészre vonatkozó megvalósítása.
- e) Kialakításra kerülő sebességlassító eszköznek (pl.: küszöbnek vagy „fekvőrendőrnek”) olyan kialakításúnak kell lennie, hogy az a területre érvényes sebességkorlátozást betartva jól járható és látható legyen. A sebességcsökkentő elemeknek legalább a megállási időtávolságból történő felismerhetőségéről mindig gondoskodni kell (pl.: anyagának színezésével, tartós burkolati jellel, burkolatra rögzített fényvisszaverő eszközzel, vagy zöldterületi eszköz alkalmazásával). A sebességlassító eszközöket kizárólag az e-ÚT 03.07.13 Tervezési útmutató a közutakon alkalmazható

sebességcsökkentő eszközökről című műszaki előírás alapján lehet kiépíteni. A sebességlassító eszköznek kerékpárosbarátnak kell lennie.

- f) A tevékenység keretében támogatható parkolási rendszer infrastrukturális és informatikai korszerűsítése, fejlesztése esetén be kell mutatni, hogy a parkolási rendszer korszerűsítése, illetve a kapcsolódó szabályozási intézkedések hogyan járulnak hozzá a fenntartható közlekedési módok előnyben részesítéséhez, valamint a belső városi, települési területek gépjárműforgalomtól való mentesítéséhez, forgalomcsillapításához. Kizárólag olyan beruházás támogatható, ahol ezen feltételek teljesülnek, a beruházást követően kimutatható forgalomcsillapítás valósul meg.
- g) Fenntartható városi mobilitási tervet (ún. SUMP) a felhívás „Fenntartható városi mobilitási tervek kidolgozása és végrehajtása” c. útmutatója alapján és a Felhívás „Tájékoztató a Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP) készítéséről” mellékletének felépítése szerint lehet elkészíteni, illetve a meglévő SUMP-ot felülvizsgálni. Amennyiben a projekt kizárólag SUMP elkészítésére vagy felülvizsgálatára irányul, kizárólag a releváns feltételek teljesítése szükséges. Az elkészült vagy felülvizsgált SUMP-ot legkésőbb a második mérőidőponthoz szükséges benyújtani.

6) Közúti közösségi közlekedés:

- a) Intermodális csomópont kialakítására, fejlesztésére vonatkozó speciális feltételek:
 - a1) Minimálisan 2 közlekedési mód (legalább a busz-kötőpályás) közötti átszállási kapcsolatot szükséges kialakítani vagy fejleszteni a módváltási lehetőségek erősítése érdekében.
 - a2) Különös figyelmet kell fordítani a közlekedésbiztonság fejlesztésére.
 - a3) Kerékpártárolási lehetőséget kell kialakítani, szükség szerint kerékpár szállítására alkalmas liftet, vagy rámpát is ki kell építeni az átszállás elősegítésére.
 - a4) A beruházás tárgya a közforgalmú, illetve a közforgalmat kiszolgáló infrastrukturális elemek fejlesztése lehet.
- b) A projekt tervezése és megvalósítása során figyelembe kell venni, és a tervezés során érvényesíteni kell a „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – komplex akadálymentesítés” c. mellékletben megfogalmazottakat. Külön figyelemmel kell lenni és be kell mutatni a PET-ben:
 - b1) Az utastájékoztatási rendszerek infokommunikációs akadálymentesítését.
 - b2) Az építések akadálymentesítését.
- c) Amennyiben a közszolgáltatás veszteségfinanszírozási igénye a közszolgáltatás – 2012. évi XLI. törvényben foglalt – megrendelőjének nyilatkozata alapján várhatóan megnövekszik (pl.: új viszonylat indítása esetén a helyi vagy helyközi megrendelőnek többletfinanszírozási kötelezettsége keletkezik), akkor annak a finanszírozását a támogatást igénylő, vagy amennyiben a támogatást igénylő nem jogosult a nyilatkozat tételére, abban az esetben a nyilatkozattételre jogosult szándéknyilatkozatban vállalja.
- d) Autóbuszöblök felújítása és kiépítése kizárólag bazaltbeton, vagy azzal megegyező teherbírású burkolattal és merev pályaszerkezettel támogatható, ettől eltérő burkolattípus részletes tervezői indoklás alapján lehetséges, pl.: a forgalmi viszonyokra, a járatsűrűségre, üzemeltetési indokra vagy a zajterhelés csökkentésére hivatkozva.
- e) A projektgazdának és a támogatásban részesülőnek vállalnia kell, hogy a szolgáltatási területet, a szolgáltatásokat, a menetrendet, és ha van, akkor a valós idejű járműmozgást leíró adatokat a megrendelő (szolgáltatásért felelős testület), illetve az annak képviselőjében eljáró szervezet-cég, valamint a közlekedési szaktárca megbízásából eljáró és az országos valós idejű forgalmi adatokat gyűjtő/kezelő (SIRI) központot üzemeltető szervezet, valamint olyan harmadik fél részére, aki ingyenes utastájékoztatási szolgáltatást biztosít az adatok felhasználásával, felé megosztja és átadja.
- f) Forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszerek fejlesztése esetén:
 - f1) szükséges a Közlekedéstudományi Intézet előzetes szakmai jóváhagyásának beszerzése a tevékenység megvalósításához. A KTI előzetes jóváhagyását az első mérőidőponthoz szükséges benyújtani.
 - f2) biztosítani kell a területileg érintett szolgáltatók és megrendelők forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszereihez való kapcsolódás lehetőségét, a rendszerek közötti átjárhatóságot.

- g) A projekthez együttműködési nyilatkozatot szükséges csatolni a projekt megvalósítására vonatkozóan olyan civil szervezettől, amely alapító okiratában közösségi közlekedéssel vagy fenntartható fejlődés szerepel. Az együttműködés keretében minimum a projekt koncepcióját és a későbbiek során a projekt műszaki terveit szükséges a civil szervezettel egyeztetni, véleményeztetni. A civil szervezet véleményét az első mérföldkőhöz szükséges benyújtani.
- h) A projekthez együttműködési nyilatkozatot szükséges csatolni a projekt megvalósítására vonatkozóan olyan civil szervezettől (pl: Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa, Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Szövetsége stb.), amelynek alapító okiratában a fogyatékos személyek érdekeinek a képviselője szerepel. Az együttműködés keretében minimum a projekt koncepcióját és a későbbiek során a projekt műszaki terveit szükséges a civil szervezettel egyeztetni, véleményeztetni. A civil szervezet véleményét az első mérföldkőhöz szükséges benyújtani.
- i) Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet 2. § (8) bekezdése a tömegközlekedési szolgáltató kötelezettségévé és feladatává teszi a tájékoztató tábla megállóhelyi elhelyezését a közútkezelő hozzájárulásával – amely értelmezhető elektronikus és nem elektronikus utastájékoztató táblára egyaránt –, ezért amennyiben az elvi vagy végleges közútkezelői hozzájárulás bemutatásra kerül a projekt megvalósítási és fenntartási időszakára vonatkozóan, úgy az utastájékoztató tábla elhelyezése a terület tulajdonviszonyaitól függetlenül biztosítottá válik.
- j) Táblakihelyezésre vonatkozó közútkezelői hozzájárulás bemutatásával a tájékoztató táblák helyszíneinek a tulajdonviszonyai rendezettnek minősülnek, a további tulajdonosi hozzájárulás(ok) bemutatása nem szükséges. Amennyiben a táblakihelyezésen kívül építés is megvalósításra kerül az érintett helyszínen, vagy a táblakihelyezés építési engedélyköteles, úgy a terület tulajdonosának a hozzájárulását továbbra is szükséges megszerezni.
- k) Elkülönített közösségi közlekedési folyosó (buszsáv) létesítése esetén, amennyiben az nem kerül megnyitásra a kerékpárosok számára, be kell mutatni, hogy milyen módon biztosított a fejlesztést követően az akadályoztatásmentes és biztonságos kerékpáros közlekedés, hogyan kerül el a támogatást igénylő a kerékpáros közlekedés feltételeinek a romlását. Ahol a kerékpáros forgalom a buszsáv és a forgalom közé szorulna, ott nem engedélyezhető buszsáv kijelölése.
- l) Interoperabilis elektronikus jegyrendszer kialakítására, fejlesztésére vonatkozó speciális feltételek, a projekt feltételeknek való megfelelését a megvalósíthatósági tanulmányban szükséges bemutatni:
- 1) Elektronikus jegyrendszer kialakítására vagy fejlesztésére kizárólag a helyi közösségi közlekedés részeként nyílik lehetőség.
 - 2) A beruházást a fenntarthatóság figyelembe vételével kell mind a jegyrendszer mind a közösségi közlekedés szintjén tervezni.
 - 3) Az elektronikus jegyrendszer tervezését a közlekedésért felelős miniszter által jóváhagyott Nemzeti Személyszállítási Intelligens Közlekedési Rendszerek Platform dokumentum szempontjainak figyelembe vételével kell elvégezni.
 - 4) Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni a 123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet 2.§ 16. pontja szerint megjelenő szabványokat, technológiai és műszaki előírásokat, interoperabilitási követelményeket.
 - 5) A projekt tervezése során figyelembe kell venni, hogy az elektronikus jegyrendszer nyújtotta lehetőségek kihasználása a jövőben hozzájáruljon az utazási láncok fenntartható elemeinek fejlesztéséhez.
 - 6) Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni, hogy a helyi és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások esetén biztosítani kell, hogy időalapú hozzáférést biztosító jegyrendszer is működhessen.
 - 7) Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény vonatkozó előírásait és annak elveit, így különösen a 30 § (2) pont szerinti teljes körű megfelelést, valamint a 32. § (1) h) pontja szerinti feltételeket.

Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységekre vonatkozó elvárások:

7) **Fenntartható közlekedésfejlesztés esetén kötelező kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló akció, tevékenység megvalósítása:**

Lehetséges szemléletformáló akciók, tevékenységek:

- a) kerékpáros kultúra emelésére hivatott népszerűsítő, oktató, ösztönző kampányok, rendezvények, biciklizés megvalósítása;
- b) információs kiadványok készítése¹², megváltozott forgalmi rendet és/vagy új KRESZ szabályokat ismertető kampányok lebonyolítása és kiadványok kiadása;
- c) szemléletformáló eszközök beszerzése (pl.: hagyományos vagy elektromos rásegítésű kerékpár, futóbicikli, cargo-kerékpár);
- d) Bringázz a munkába, BringaSuli/BringaAkadémia¹³, egyedi kerékpáros szemléletformáló kampányainak a megvalósítása (pl.: iskolások, óvodások, gépjárművezetők, kerékpárral közlekedők részére stb.);
- e) gépjárművezetők számára a kulturált együtt közlekedésre felhívó kampány(ok) megvalósítása.

A mobilitási héten való részvétel és esemény költségei is elszámolhatók, azonban ez önmagában nem elegendő tevékenység.

A szemléletformáló kampánynak nem lehet kizárólagos szemléletformáló vagy oktató része rendőrségi kampány.

Szemléletformáló akciókhoz, tevékenységekhez kapcsolódóan szükséges a programok tevékenység szintű betervezése, amely a támogatási kérelem szakmai értékelésekor ellenőrzésre kerül. A programok részletes tematikájának elkészítése, a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági tevékenységeknek és a kapcsolódó költségtervnek a bemutatása legkésőbb az 1. mérföldkőig szükséges.

Választható, önállóan nem támogatható tevékenységekre vonatkozó elvárások:

- 8) Önkormányzati és/vagy állami utak, hidak építése, fejlesztése, felújítása, amennyiben a beruházás megvalósításával az önállóan támogatható tevékenységek fenntartható közlekedést szolgáló célja valósul meg, azaz
 - a) Irányhelyes vagy „koppenhágai típusú” megemelt kerékpársáv kiépítésével együtt teljes szélességű burkolat-felújítás, -megerősítés történik a meglévő útpálya újraosztásával, hasznosításával **(belső korlát nélkül)**, vagy
 - b) Városi, települési elkerülő-kiváltó, tehermentesítő szakasz kerül kiépítésre, fejlesztésre a belváros forgalmi rendjének a jelentős, fenntartható közlekedést szolgáló átalakítása érdekében, amennyiben a beruházással egy időben megvalósul a településen belüli jelentős forgalomcsillapító átalakítás is **(belső korlát nélkül)**; vagy
 - c) Burkolatfelújítás - szükség szerinti szélesítéssel együtt - valósul meg, ha a forgalmi viszonyok alapján az adott útszakaszon kerékpárforgalmi létesítményeket összekötő funkciót betöltő kerékpárforgalmi létesítmény/útvonal **kijelölése** szükséges, azonban a meglévő útburkolat állapota a biztonságos kerékpáros közlekedést veszélyezteti (pl.: a letördelt útszélek miatt a kerékpárosok haladása nem lehet folyamatos és akadálymentes) **(belső korlát nélkül)**; vagy
 - d) A közúti közösségi közlekedési szolgáltatás műszaki fenntarthatósága érdekében az útvonal felújítása szükséges (pl.: a meglévő járatok útvonalának a megtartásáért) **(7.5. pont szerinti belső korlátig: a projekt elszámolható összköltségének maximum 40%-ig)**.
- 9) A projekt keretében burkolatfelújításra kerülő önkormányzati tulajdonú útnak legalább az alábbi közüzemi infrastruktúra kiépítettséggel kell rendelkeznie: szennyvízcsatorna, víz, gáz, vagy:
 - a) nyilatkozat arról, hogy az érintett szakaszon a gázellátás alternatív energiaellátással kiváltásra került; vagy

¹² Jó példa a Magyar Kerékpárosklub Kisokosa: <https://kerekparosklub.hu/kisokos>; ITM Közlekedő kisokos munkafüzet: <http://www.kti.hu/wp-content/uploads/2018/10/K%C3%B6zleked%C5%91-kisokos-munkaf%C3%BCzet.pdf>

¹³ BringaAkadémia vagy BringaSuli kizárólag a BringaAkadémia <http://www.vuelta.hu/bringaakademia> vagy a Kézikönyv a BringaSuli iskolai kerékpáros oktatási programhoz alapján valósítható meg.

- b) nyilatkozat arról, hogy a fenntartási időszak végéig az útburkolatot a támogatást igénylő hozzájárulásával más személy, szervezet nem bontja meg, szennyvízcsatornázást nem végez; vagy
- c) nyilatkozat arról, hogy a szennyvízcsatornázást úgy oldja meg, hogy az útburkolatot és alépítményeit nem bontja meg a szabályozási szélességen belül, a szennyvízcsatornázást vagy egyéb vonalas infrastruktúra kiépítését az út mellett valósítja meg (burkolt árkot és zárt csapadékvízvezetést sem érintve vele).

V. Az E) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- a) Hulladéklerakó rekultiváció esetében a rekultivációs tervet legkésőbb az 1. mérőidőpontig szükséges benyújtani.
- b) Barnamezős terület kármentesítése esetén a Felhívás 13.3. pont fogalomjegyzékében a „Barnamezős terület” fogalomnak való megfelelést a Projekt-előkészítő Tanulmányban szükséges bemutatni a támogatási kérelem benyújtásakor.
- c) Barnamezős terület kármentesítése esetében a terület szennyezettségének és a kármentesítési beavatkozás megvalósíthatóságának bemutatását, a környezetvédelmi hatóság erre vonatkozó állásfoglalását legkésőbb az 1. mérőidőpontig szükséges benyújtani.
- d) A kármentesítési feladatoknak illeszkedniük kell az Országos Környezeti Kármentesítési Program elvárásaihoz, és meg kell feleljenek a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet előírásainak.
- e) Amennyiben releváns, elvárás, hogy a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően a kármentesítésre vonatkozó adatok a FAVI KÁRINFÓ adatbázisában rögzítése kerüljenek.

Ha a projekt műszaki, szakmai tartalma csökken, ezzel arányosan csökken a támogatási összeg is. (Részletesen lásd: Korm. rendelet 156. §, 157. §)

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

1) Általános elvárások:

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos követelmények, más néven horizontális követelmények érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező eleme. A kiemelt célok és követelmények részletes ismertetése megtalálható az „ÁÚF 21-27” 11. fejezetében.

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- a) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó”¹⁴ elővigyázatosság elvét betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba¹⁵ ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- b) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a Fogytékossággal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell.

¹⁴ Jelentős károkozás elkerülését célzó elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen az (EU) 2019/2088 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

¹⁵ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

- c) A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

2) **Témaspecifikus elvárások:**

a) **Klímaváltozás elleni küzdelem:**

Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább öt éves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során figyelembe kell vennie, hogy a projekt várható üvegházhatásúgáz-kibocsátása/elnyelése mennyire számottevő, továbbá fel kell mérnie a projekt éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért a támogatási kérelem összeállítása során vizsgálnia kell a projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat, a projekt helyszínén várható energiafelhasználás-változást, a klímavédelmi törekvésekhez való illeszkedést, valamint be kell mutatnia, milyen módon tervezi lebonyolítani az Európai Parlament és a Tanács 2021/1060 rendeletének 73. cikk (2) bek. j) pontja alapján elvárt éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot. A támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt Előkészítő Tanulmány (PET) vonatkozó fejezetében részleteznie szükséges az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozását az abban részletezett szempontok szerint. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot a projekt előkészítésével párhuzamosan kell elvégeznie és annak dokumentációját az 1. mérföldkőig kell benyújtania. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozásához az „Útmutató a projektek klímakockázatának értékeléséhez és csökkentéséhez” (röviden: Klímakockázati útmutató) nyújt segédletet, mely a következő linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-projektek-klimakockazatnak-beclshez-s-cskkentshez> (A 2021—2027-es programozási időszak szabályozásának megfelelően felülvizsgált útmutató 2021 őszére tervezett megjelenéséig a 2014-2020-as időszak útmutatója a hatályos segédlet).

b) **Fényszennyezés negatív hatásainak minimalizálása:**

A fényszennyezés negatív hatásainak minimalizálása érdekében kültéri világítás korszerűsítése, továbbá újonnan kialakítandó kültéri világítási rendszerek tervezése és megvalósítása során alkalmazni szükséges az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 53 - 54. § követelményeket, valamint a vonatkozó érvényes európai szabványok és a helyi szabályozási eszközök követelményeit. A beruházások megvalósítása során javasolt „A fényszennyezésről – világosan!” c. szakmai útmutató (http://www.termeszetvedelem.hu/fenyszennyezessel_vilagosan) módszertanának alkalmazása.

c) **Esélyegyenlőség érvényesítése:**

- b1) Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- b2) Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.
- b3) Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)

3. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

A projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége az adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletben található.

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében olvasható.

Nem állami támogatás esetén: a támogatás maximális mértéke az Unióval elszámolható összköltség 100 %-a.

Csekély összegű állami támogatás esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén: a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbséget. A működési eredmény mértékét:

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
 - b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag
- kell levonni az elszámolható költségekből.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a, figyelemmel az alábbiakra is:

- Az ellentételezés összege évente és feladatonként a közlekedés és a közlekedési infrastruktúra, valamint a következő pontok kivételével nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget. Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett ellentételezés éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.
- A támogatás éves átlagos összegének túllépése esetén a közszolgáltatásért járó ellentételezést előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére.

Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

a) Beruházási támogatás esetén a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költség és a beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbséget azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője - a támogatást nyújtó döntésétől függően - jogosult ésszerű nyereséget szerezni. A működési eredmény mértékét

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
 - b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag
- kell levonni az elszámolható költségekből.

VAGY

b) Az kétfélmillió eurónak megfelelő forintösszeget meg nem haladó beruházási támogatás esetén a támogatás összege a fent meghatározott módszerek alkalmazásától eltérően is meghatározható azzal, hogy a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 80%-át.

Spotlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott beruházási támogatás esetén:

- **Beruházási támogatás esetén** a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbséget.
- Az kétfélmillió eurónak megfelelő forintösszeget meg nem haladó támogatás esetén a támogatás összege a fenti pontokban meghatározott módszerek alkalmazásától eltérően is meghatározható azzal, hogy a támogatási intenzitás nem haladja meg az elszámolható költségek 80%-át.

Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a, figyelemmel az állami támogatási szabályokra.

Szennyezett terület szennyeződésmegszüntetési céljára nyújtott beruházási támogatás esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költség legfeljebb 100%-a.

4. A PROJEKTVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

A támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdett projekthez is igényelhet támogatást, ha azt a kérelem benyújtásáig fizikailag még nem fejezte be, és ha a támogatást igénylő nem helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatási kategória szerint igényel támogatást.

A 2.2. pont szerinti uniós állami támogatási kategóriával támogatott tevékenységhez kapcsolódóan a támogatási kérelem benyújtását megelőzően a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek – figyelemmel az uniós állami támogatási szabályokra – kizárólag a csekély összegű (de minimis) támogatás keretében számolhatók el.

További részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 1. alpontja tartalmaz.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.¹⁶

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatási szerződésben és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok – szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő – kifizetése megtörtént.

További részletes szabályozás az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított **42 hónap** áll rendelkezésre.

Ha Ön a projekt megvalósítását a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdte meg, a végrehajtási határidő a támogatási szerződés hatályba lépésének napjával kezdődik.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának határideje a projekt fizikai befejezését követő 60 nap, de legkésőbb 2026. június 30.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A mérföldkő a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott mérföldkővel bezárólag várhatóan elszámolni kívánt költségek kumulált mértékét is.

A projektben két mérföldkövet kell betervezni, melyek teljesítését alátámasztó dokumentumokkal kell igazolni.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

- 1. mérföldkő: A projekt szakmai-műszaki előkészítésének lezárása legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18. hónap utolsó napjáig.**

A mérföldkőhöz az alábbi, projekt szempontjából releváns, dokumentumok csatolása szükséges:

Minden tevékenység esetében:

- teljes műszaki dokumentáció az összes érintett tevékenységre vonatkozóan

¹⁶ Lásd: Korm. rendelet Közbeszerzési eljárások ellenőrzése c. fejezete

- építési/létesítési engedélyek vagy tervezői nyilatkozatok, hogy az adott tevékenység nem hatósági engedélyköteles
- minden projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás esetében a tervezett energiahatékonysági műszaki megoldások jogszabályi előírásoknak való megfelelésére vonatkozó tervezői nyilatkozat
- a Felhívás 2.3. és 2.4. pontjában előírt releváns szakmai-műszaki és horizontális feltételeknek való megfelelés bemutatása, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat dokumentációja

Az A) főtevékenység esetében:

- a TVT – igazoltan az engedélyezési eljárás indítását megelőző dátumú – szakvéleményének csatolása, amelyben minden szempont „igen” vagy „nem releváns” minősítést kapott.
- az Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedés bemutatása.
- az ITS vagy településfejlesztési terv illeszkedés bemutatása, amennyiben releváns.
- A befogadó vízfolyás kezelőjének írásbeli hozzájárulása.
- Szemléletformáló program részletes tartalmának bemutatása.
- Megvédett területen található infrastruktúra becsült értékének meghatározása
- Speciális műszaki tartalom esetében (2.3. II. 5) pont szerint) a szakmai indoklások benyújtása.
- Tulajdonviszonyok rendezése.

A B) és C) főtevékenység esetében:

- Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása.
- Játszótér fejlesztés esetén a 2.3. III. 10.) alpont szerinti árnyékolt rész és vízvételi lehetőség kialakításának tervezett módja.
- A 2.3. III. 11) pontban hivatkozott szabványok figyelembe vételének igazolása.
- Tulajdonviszonyok rendezése.

A D) főtevékenység esetében:

- elkészített/felülvizsgált kerékpárforgalmi hálózati terv
- tervszűri nyilatkozat(ok)
- civil szervezet(ek) nyilatkozata
- szemléletformáló program részletes tartalmának bemutatása
- költség-haszon elemzés vagy nyilatkozat nettó bevétel termelés becsüléséről a Felhívás 6.2 pontja szerint
- a Közlekedéstudományi Intézet előzetes szakmai jóváhagyása forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszerek fejlesztése esetén
- tulajdonviszonyok rendezése vagy tulajdonviszonyok rendezési módjának bemutatása a Felhívás 6.4. pontjában foglaltaknak megfelelően
- közúti közösségi közlekedés közszolgáltatás veszteségfinanszírozási igény megnövekedése esetén szándéknyilatkozat
- Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolás a tervezési adatszolgáltatás elvégzéséről

Az E) főtevékenység esetében:

- Hulladéklerakó rekultiváció esetében a rekultivációs terv benyújtása
- Barnamezős terület kármentesítése estében a terület szennyezettségének és a kármentesítési beavatkozás megvalósíthatóságának bemutatása, valamint a környezetvédelmi hatóság erre vonatkozó állásfoglalásának benyújtása.
- Tulajdonviszonyok rendezése.

2. mérföldkő: A projekt fizikai befejezése

Bármely főtevékenység esetében:

- Amennyiben a Felhívás 2.1.2.2. e) alpont szerinti új Településfejlesztési Terv készül, úgy a terv benyújtása és a projekt ahhoz való illeszkedésének igazolása szükséges.
- Fizikai befejezést igazoló dokumentumok.

Kizárólag a D) főtevékenység esetében:

- elkészített vagy felülvizsgált SUMP (amennyiben releváns)
- mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpáros útvonalként történő kijelölése esetén a Felhívás 6.4. pontja szerint a használatot biztosító szerződés bemutatása (amennyiben releváns)
- Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyri) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolás a megvalósult létesítményhez kapcsolódó adatszolgáltatásról (amennyiben releváns)

5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

A támogatási kérelemben az alábbi táblázatban szereplő indikátor vállalása kötelező, amennyiben az az adott projekt szempontjából releváns.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹⁷	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
Támogatott kerékpár-infrastruktúra	ERFA	km	Közös kimeneti	RCO58	Igen	Nem
Újonnan épített vagy korszerűsített zöldinfrastruktúra az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében	ERFA	ha	Közös kimeneti	RCO26	Igen	Nem

Indikátor neve: Támogatott kerékpár-infrastruktúra

Indikátor definíciója: A támogatott projektek keretében újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített dedikált kerékpáros infrastruktúra hossza. A dedikált kerékpáros infrastruktúra magában foglalja a gépjárműforgalomtól vagy ugyanazon út más részeitől szerkezeti eszközökkel (szegély, korlátozó tényezők (pl.: nyitott kerékpársáv, kerékpársáv kialakítása, védőkorlát)) elválasztott kerékpáros létesítményeket, kerékpárutakat, kerékpáros alagutakat stb. Az úttest többi részétől elválasztott irányhelyes (pl.: az út mindkét oldalán) kerékpáros infrastruktúra hosszát sávhosszként mérik.

A lehetséges kerékpárforgalmi létesítményeket az e-UT 03.04.13 Kerékpározható közutak tervezése c. Útügyi Műszaki Előírás tartalmazza. A kerékpáros nyom és az útbaigazító tábla elhelyezése nem számít bele az indikátorba.

Indikátor számítási módja: A projekt keretében újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített kerékpárforgalmi létesítmények hossza kilométerben kifejezve, két tizedesjegyig kerekítve.

Indikátor igazolásának módja:

- az elkészült/felülvizsgált kerékpárforgalmi hálózati terv;
- a kerékpárforgalmi hálózati terv alapján megvalósított szakaszok térképi ábrázolása, és a létesítménytípusok megnevezése;
- a települési önkormányzat nyilatkozata ezen létesítmények összesített és létesítményenkénti hosszáról;
- engedélyköteles tevékenység esetén: az építményre vonatkozó forgalomba helyezési vagy ideiglenes forgalomba helyezési engedély.
- nem engedélyköteles tevékenység esetén: az építmény kapcsán készült műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv.

Indikátor neve: Újonnan épített vagy korszerűsített zöldinfrastruktúra az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében

Indikátor definíciója: Újonnan épített vagy korszerűsített zöldinfrastruktúra területek nagysága az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fokozása érdekében, például az árvizek elleni védelem megerősítésével és a talajerózió megakadályozásával. (A zöldinfrastruktúra jellemzően fákra, gyepre, sövényekre, parkra, erdőkre, stb. értendő.) A mutató kiterjed továbbá a kékinfrastruktúra elemek felületére, így a vízfolyásokra, csatornákra, tavakra, árterekre, holtágakra, a csapadékvíz-gazdálkodási létesítmények, így a kisléptékű vízmegtartó megoldások rekonstrukciós elemeire stb. is.

¹⁷ Közös kimeneti, közös eredmény, OP-kimeneti, OP-eredmény

Indikátor számítási módja: A projekt keretében építéssel, felújítással, revitalizációval, növénytelepítéssel, növényvédelemmel érintett zöldterületek és zöldfelületek nagysága, amelybe az ezek területén található vízfelületek is beleszámíthatók, amennyiben a projekt keretében érintettek.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett és műszaki-ellenőr nyilatkozat, valamint egy a nyilatkozathoz tartozó léptékhelyes helyszínrajz, amelyen a számításba vett felületek egyértelműen megjelölésre kerülnek.

A támogatási szerződésben vállalt indikátor tervértékének csökkenése:

Ha Ön a támogatási szerződésben vállalt tervértéket csökkenti, a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó rendeleti szabályozást alkalmazzuk.¹⁸

A támogatási szerződésben vállalt indikátor alulteljesítése:

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése a célérték elérésének vállalt időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel¹⁹.

6. PROJEKTVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

A 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható.

Így például nem támogatható:

- a) szennyvíz-elvezető, ivóvíz és gáz, elektromos áram és távhő rendszer fejlesztése (kivéve a szükséges közmű kiváltásokat és a fejlesztéssel érintett építmények használatához szükséges csatlakozásokat és az E) főtevékenység keretében rehabilitált barnamezős területek alapinfrastruktúráját);
- b) külterületi vízvezető csatornaszakasz rekonstrukciója, illetve építése, amennyiben az nem a belterület védelmét szolgálja;
- c) fenntartási (üzemeltetési, pótlási, karbantartási) jellegű tevékenységek;
- d) járműbeszerzés (kivéve: 2.1.2.2. IV. h) pont esetében a kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek beszerzése és a 2.1.2.1. f) pont a D) főtevékenység esetében: szemléletformáló eszközök beszerzése keretében, hagyományos vagy elektromos rásegítésű kerékpár, futóbicikli, cargo-kerékpár. Elektromos kerékpár beszerzése nem támogatható)
- e) lakáscélú épületek építése, felújítása, bővítése, lakáscélú épületekkel kapcsolatos akadálymentesítés;
- f) kulturális tevékenységeket magában foglaló épületek, építmények fejlesztése a következők vonatkozásában (Ezek a TOP Plusz és a GINOP Plusz turisztikai fejlesztéseket támogató felhívásaiban lehetnek támogathatók):
 - f1) múzeum;
 - f2) vallási helyszín – kivéve a szabadon látogatható, rekreációs célokra korlátozás nélkül használható egyházi tulajdonban lévő zöldfelület;
 - f3) világörökségi helyszín;
 - f4) kastély, vár, várom;
 - f5) kulturális tematikus utak állomáshelye;
 - f6) ipari emlék turisztikai hasznosítása;
 - f7) örökségpark;
- g) oktatási intézmény fejlesztése;
- h) temető területét érintő fejlesztések;
- i) szociális és egészségügyi szolgáltatás fejlesztése;
- j) turisztikai célú fejlesztések
- k) szálláshely (és szolgáltatásainak) bármilyen fejlesztése, létesítése, kialakítása;
- l) köztéri műalkotások kialakítása, beszerzése;
- m) kátyúzás;

¹⁸ Korm. rendelet 156. §.

¹⁹ Korm. rendelet 160. §.

- n) EUROVELO 6 és 14 kerékpáros útvonal részét képező kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése, építése,
- o) vasúti sínpálya fejlesztése, felújítása;
- p) nem dinamikus valós idejű adatokat kijelző elektronikus közösségi közlekedési utastájékoztató eszközök beszerzése;
- q) a fenntartható közlekedési módokat közvetve sem szolgáló, valamint a fenntartható közlekedési módokat hátrányos helyzetbe hozó (a fenntartható közlekedési módok útidéjét megnövelő, balesetveszélyt fokozó, a fenntartható közlekedést kerülő útvonalakra kényszerítő, fenntartható közlekedési mód útvonalában szakadási pontot kialakító, akadályozó) beruházások.
- r) olyan elektronikus jegyrendszer fejlesztése, amely szigetyszerűen működik és műszakilag nem illeszthető a 123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet 2. fejezet szerinti NESZIP/NEJP környezetbe

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

- 1) Ön, mint kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.
- 2) **Költség-haszon elemzés készítésére vonatkozó elvárások:**
 - a) Azon **300 millió Ft-ot meghaladó összes elszámolható összköltségű projektek esetében, amelyek befejezésüket követően nettó bevételt termelnek költség-haszon elemzést szükséges készíteni.** A „nettó bevétel” a művelet keretében kínált árukért vagy szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett pénzeszköz-beáramlást jelenti, például az infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakat, a föld vagy az épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevételeket vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezést a működési költségek és az adott időszakban a rövid élettartamú felszerelések cseréjére fordított költségek levonásával. A művelet következtében megvalósuló működési költség-megtakarításokat úgy kell kezelni, mint a nettó bevételeket, kivéve, ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi.
 - b) **A 300 millió Ft teljes elszámolható költség alatti projektek esetén, illetve 300 millió Ft-ot meghaladó elszámolható összköltségű, nettó bevételt nem termelő projektek esetén, nem kötelező a költség-haszon elemzés elvégzése, elegendő a projekt pénzügyi fenntarthatóságának bemutatása a Projekt Előkészítő Tanulmányban (PET).**
 - c) A 300 millió Ft feletti elszámolható összköltségű projekt esetében a nettó bevétel termelés becslésének elvégzése és igazolása érdekében a támogatást igénylőnek nyilatkoznia szükséges a projekt bevételeiről, különös tekintettel a működési költség-megtakarításokról és a működtetésre irányuló támogatásokról, valamint a működési költségekről az első mérőföldkőig, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - c1) A projekt hatására jelentkező működési költség megtakarítás (nettó bevétel) összegével a működtetésre irányuló támogatások összege is csökken.
 - c2) Vállalja, hogy legalább a fenntartási időszak végéig számszerűsíthető módon nyilvántartja ezeket, s amennyiben változás történik a nyilatkozatához képest, azt jelezni köteles.
 - c3) A kedvezményezett a nyilatkozat mellékleteként benyújtja a várható bevételekre, működési költségekre, működési költség-megtakarításokra és a működtetésre irányuló támogatások várható csökkenését alátámasztó számításait.
- 3) Amennyiben a projekt megvalósítása során **ingatlankiváltásra** kerül sor, vizsgálni szükséges a kiváltással érintett épületek jövőbeni sorsát. Amennyiben a kiváltott ingatlan hasznosítása során – esetlegesen értékesítéséből, bérbeadásából, más módon történő hasznosításából – bevétele keletkezik, úgy azzal a projekt részletes kidolgozása során készülő költség-haszon elemzésben vagy a nettó bevétel termelés során számolni szükséges.
- 4) **Közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek, egyéb építési munkák költségeinek arányosítása:**

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében fejleszteni kívánt tevékenységen túl egyéb tevékenységeknek, az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projektelőkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

- A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl.: külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott tevékenység(ek) helyiségének/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.
- Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl.: támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m². Közös helyiségre jutó elszámolható költség: 30/(30+50)=0,375, a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

- A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.
- Az arányosítás minden építéshez kapcsolódó egyéb releváns költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, beleértve a projektelőkészítés (pl.: tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl.: műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen felhívás keretében a fenti százalékos arálynak megfelelően számolhatóak el.

A fenti módszertan alapján szükséges az épületeket érintő építési tevékenységek mellett az egyéb építési munkák arányosítása is, amennyiben releváns (pl.: kerítés építés, udvarrendezés, parkoló építések).

5) Szakmai mutatók:

Az első és utolsó mérföldkő teljesítéséhez szükséges a lent felsorolt szakmai mutatókra vonatkozóan adatot szolgáltatni, amely az eredmények összesíthetőségét segíti. Önmagában a mutatók módosításához, értékük csökkentéséhez szankció nem kapcsolódik.

Bármely releváns főtevékenység esetében:

Az A) és B) főtevékenység esetében:

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Létrehozott új tározó térfogata	m ³
Korszerűsített tározó térfogata	m ³
Épített új burkolt árkok hossza	m
Épített új földmedrű árkok hossza	m
Korszerűsítéssel érintett vízáteresztő burkolt árkok hossza	m
Korszerűsítéssel érintett földmedrű árkok hossza	m
Építéssel vagy korszerűsítéssel érintett vápás vízelvezető út hossza	m
Megvédett lakosság száma	fő
Megvédett infrastruktúra értéke	millió Ft
Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága	km ²
Vízkezeléssel érintett terület aránya a teljes belterülethez viszonyítva	%
Létrehozott új zöldterület, vizes élőhely területek nagysága	km ²
Rehabilitált zöldterületek, vizes élőhelyek területek nagysága	km ²
Érintett víztestek/vízgyűjtők/védett területek darabszáma	db
A települési zöldfelületek funkcióbővítésével kialakításra kerülő, vizek helyben tartását szolgáló természetközeli, ideiglenes elöntési területek kiterjedése	m ²
Helyben hasznosított csapadékmennyiség	m ³ /év

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Helyben hasznosított csapadékmennyiség/keletkező csapadékvíz mennyiség	%
Kék- és zöld infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó környezettudatos szemléletmód terjedését szolgáló helyi szemléletformáló akciók száma	db

A B) főtevékenység esetében:

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Talajerózió-védelmi talajtakarás, védő fasorok, erdősávok telepítése	m ²
Települési élőhelyfejlesztéssel, biodiverzitás növelésével, a biológiai aktivitás értékének növelésével érintett terület	m ²
A városi aktív közösségi gazdálkodást segítő új zöldfelületek	m ²

A C) főtevékenység esetében:

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Gazdaságélénkítő tevékenységgel érintett önkormányzati épületek száma	db
Közösségi célt szolgáló tevékenységgel érintett épületek száma	db
Megvalósított IKT és okos település fejlesztési tevékenységek száma	db
Felújítással, korszerűsítéssel, szélesítéssel, ívkorrekcióval érintett önkormányzati és állami tulajdonú belterületi közutak hossza (választható, önállóan nem támogatható tevékenység)	km
Felújítással, korszerűsítéssel, újjáépítéssel érintett közterületek burkolata	m ²
Kialakított új, díjfizetés ellenében használható parkolóhely száma	db
Kialakított új, ingyenesen használható parkolóhely száma	db

A D) főtevékenység esetében:

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése, fejlesztése	km
Kialakított kerékpársáv hossza	km
Kialakított nyitott kerékpársáv hossza	km
Kialakított „koppenhágai típusú kerékpársáv” hossza	km
Kialakított közút melletti egyirányú vagy kétirányú kerékpárút hossza	km
A kerékpáros-baráttá alakított úthálózat hossza és a település (vagy településrész) összesített úthálózat hosszának aránya	%
Kialakított elválasztott gyalog- és kerékpárút hossza	km
Kialakított elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút hossza	km
Autóbuszsáv kerékpáros forgalom részére történő kijelölése	km
Csillapított forgalmú területeken kijelölt kerékpáros útvonal hossza	km
Egyirányú forgalmú utca megnyitása és kijelölése kétirányú kerékpáros forgalom számára	km
Kisforgalmú utca kijelölése kerékpáros útvonalként	km
Párhuzamos szervízút használata kerékpáros útvonalként	km
Árvédelmi töltésen vezetett kerékpárforgalmi létesítmény kiépítése	km
Erdészeti üzemi út használata kerékpáros útvonalként	km
Mezőgazdasági út használata kerékpáros útvonalként	km
Gyalogos-kerékpáros övezet használata kerékpáros útvonalként	km
Támogatásból felújított / épített autóbusz pályaudvarok száma	db

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Átépített, korszerűsített, felújított buszöböl száma	db
Felújított, kiépített, áthelyezett buszfordulók száma	db
Kiépített vagy felújított váróhelyiségek száma	db
Kiépített vagy felújított forgalomirányítási rendszerek száma	db
Kiépített vagy korszerűsített dinamikus utastájékoztatói rendszerek száma	db
Létrehozott elektronikus jegyrendszerek száma	db
Kialakított kerékpárparkolói férőhely	db
Kiépített utak hossza	km
A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km
Felújított P+R parkolók száma	db
Létrehozott új P+R parkolók száma	db
Elkészült fenntartható városi mobilitási tervek száma	db

Az E) főtevékenység esetében:

Szakmai mutató neve	Mértékegység
Rekultivált önkormányzati hulladéklerakók száma	db
Felszámolt illegális hulladéklerakók száma	db
Rerhabilitált terület nagysága	ha

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Ha a projektben tervezett beszerzésre a közbeszerzési jogszabályok vonatkoznak, közbeszerzést kell lefolytatni. Ennek vizsgálata és a szükséges eljárás lefolytatása – az egybeszámítási szabályok figyelembe vételével – az Ön feladata és felelőssége.

Részletes tájékoztatás az "ÁÚF 21-27" 9. fejezetében olvasható.

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Támogatás akkor folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) rendezett tulajdoni viszonyait a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF 21-27 vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb az első mérföldkő teljesítéséig.

A D) főtevékenység esetében további feltétel:

- 1) **Állami tulajdonú utak esetében a projekthez nyilatkozatot szükséges benyújtani, amely a fejlesztés által érintett területek helyrajzi számának tételes felsorolását és a területek tulajdonosi viszonyait tartalmazza.**
 - a) A beruházás műszaki terveivel együtt szükséges benyújtani az állami tulajdonban lévő területek esetén a tulajdonosi jogokat gyakorolni jogosult szervezet hozzájáruló nyilatkozatát a beruházás megvalósításához és fenntartásához.
 - b) Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a Magyar Állam tulajdonában vagy nem a Magyar Állam kizárólagos tulajdona, és az ingatlan vagy ingatlanhányad a Magyar Állam kizárólagos tulajdonába kerül: a támogatást igénylőnek kell nyilatkoznia arról, hogy a fejlesztéssel érintett területek tulajdonjogát legkésőbb a projekt fenntartási időszakának a végéig a Magyar Állam részére megszerzi. A projekt fenntartási időszakának lezárásához szükséges a tulajdonosváltás igazolása.

A tulajdonviszonyok rendezésének a módját legkésőbb az első mérföldkő teljesítéséig kell bemutatni, a tulajdonviszonyokat a fenntartási időszak végéig szükséges rendezni.

- 2) **Önkormányzati tulajdonú, helyi utak esetében** a támogatás abban az esetben folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok)nak az

ÁÚF c. dokumentumban foglaltaknak megfelelően **rendezett tulajdoni viszonyait** a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF 21-27 vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb az első mérőidő teljességéig.

3) **Mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpáros útvonalként történő kijelölése esetén a projekthez nyilatkozatot szükséges benyújtani, amely a fejlesztés által érintett területek helyrajzi számának tételes felsorolását és a területek tulajdonosi viszonyait tartalmazza.**

A beruházás műszaki terveivel együtt szükséges benyújtani a magán tulajdonú (mezőgazdasági vagy erdészeti) utak esetén a tulajdonosi jogokat gyakorolni jogosult hozzájáruló nyilatkozatát a beruházás megvalósításához és fenntartásához.

Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a támogatást igénylő tulajdonában vagy nem a támogatást igénylő kizárólagos tulajdona, és az ingatlan vagy ingatlanhányad nem kerül a támogatást igénylő tulajdonába: a kedvezményezettnek legalább a fenntartási időszak végéig a projekt keretében kialakításra kerülő kerékpáros útvonal mindenki számára elérhető használatát biztosító szerződéssel kell rendelkeznie és azt be kell mutatnia legkésőbb a második mérőidőig.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

A biztosítéknyújtással kapcsolatos részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 6. fejezete tartalmazza.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektjében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az Alapjogi Charta alapelveiről, a panasz benyújtásának lehetőségéről részletes információkat az "ÁÚF 21-27" c. dokumentum tartalmaz.

6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?

Nem releváns.

6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?

Ön vállalja, hogy a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a projekt megfelel az alábbi feltételeknek²⁰:

- az infrastruktúra valamely elemében kizárólag olyan tulajdonosváltás következhet be, amelynek eredményeként egy cég vagy közszférabeli szervezet jogosulatlan előnyhöz nem jut;
- a művelet jellegében, célkitűzéseiben vagy végrehajtási feltételeiben olyan lényeges változás nem következik be, amely veszélyezteti az eredeti célkitűzéseket.

Egyéb kötelezettség:

²⁰ /2021 EU Rendelet 65. cikke alapján

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagyon a záró projektfenntartási jelentés elfogadásáig csak az irányító hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthető el, adható bérbe, illetve terhelhető meg.

Ha Ön ezeket a kötelezettségeket nem teljesíti, akkor szabálytalansági eljárás indulhat Ön ellen. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1. Mennyi előleg igényelhető?

Támogatási előleg:

Utófinanszírozású tevékenységekre Ön támogatási előleget igényelhet.

Az igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:

- a) 25%-a, de mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft,
- b) 100%-a a lenti feltételek teljesülése esetén.

A támogatási előleg mértéke abban az esetben 100%, ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, közvetlen vagy közvetett többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság kedvezményezett, és

- b1) a fizetési számláit az Áht. alapján a Kincstárban köteles vezetni vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy
- b2) az Ön részére a megítélt támogatás összege nem éri el az 50 000 000 Ft-ot.

Az b1) és b2) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás 25%-a.

Ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, kedvezményezett, akkor Ön részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha benyújtotta az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet, és az jóváhagyásra került.

A likviditási terv sablonja a felhívás szakmai mellékletei között található meg. A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a Korm. rendelet 252. §-a tartalmazza.

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja,

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező mértékű kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. (Rendeltetésszerű a felhasználás, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az irányító hatóság jóváhagyta.)

Ha Ön állami támogatásban részesül, az előleg folyósításától számított három éven belül el kell számolnia az előleggel.

Szállítói előleg:

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén Önnek a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés – tartalékkeret nélkül számított – elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, akkor szállítói finanszírozás alkalmazása esetén

- a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,
- b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés

eredményeként kötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés – tartalékkeret nélküli – elszámolható összege 30 %-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénybevételének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a Korm. rendeletben foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybevételére is jogosult.

Önnek a szállítói előleg 50%-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50%-át meghaladó teljesítésekor haladéktalanul el kell számolni.

A szállítói előleget visszaköveteljük, ha Ön nem nyújt be időközi kifizetési kérelmet a szállítói előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?

A projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeit Önnek önerőből kell fedeznie.

7.3. Melyek az elszámolható költségek?

A **projekt Európai Unióval elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket a támogatást igénylőnek saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét!

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben különíntetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást az Elszámolási Útmutató tartalmazza.

A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

1) Projektelőkészítés költségei

Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei

- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat
- egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat
- egyéb szükséges háttérstudmányok (pl.: PET), vizsgálatok, szakvélemények (pl.: civil szervezetek szakvéleményei)
- műszaki tervek (engedélyezési, kiviteli, tendertervek)

Közbeszerzés költsége

- közbeszerzési szakértő díja, közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység díja
- közbeszerzési eljárás díja

- rendszerhasználati díj

Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

- hatósági díjak
- projekt kapcsán szükséges településrendezési terv módosításának költsége
- vízkárelhárítási terv
- települési vízkárelhárítási tervek felülvizsgálata
- Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akcióterv (ZIFFA)
- Kerékpárforgalmi Hálózati Terv készítése, felülvizsgálata
- Közúti biztonsági hatásvizsgálat és/vagy audit
- művelési ág váltás, művelési ágból való kivétel költségei
- vízgazdálkodáshoz kapcsolódó szimulációs modellezés, szükséges adatok beszerzése és kalibrálás költségei
- egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség
- építést megelőző forgalomszámlálás

2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Ingyen vásárlás költségei

Ingyen bekerülési értéke, vagy ezen belül:

- ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megváltása,
- kisajátítási terv,
- értékbecslés,
- kártalanítási költség,
- ügyvédi díj,
- egyéb adás-vétellel kapcsolatos költség.

Ingyen vásárlás költsége a fejlesztési elképzelés keretén belül kizárólag abban az esetben számolható el, amennyiben a Felhívás 2.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységek valamelyikének helyszínénél szolgál.

A lehetséges kedvezményezett helyi önkormányzatán kívül más szervezet ingyen vásárlása nem támogatható.

A megvásárolt ingatlan az önkormányzati törzsvagyon részét kell, hogy képezze és a projekt fenntartási időszak végéig nem idegeníthető el.

Ingyenhez kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költség

Egyéb, ingyenhez kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költségek, pénzügyi térítések (pl. vezetékjogi kártalanítás, fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költségei) elszámolhatóak, ha a projekt megvalósításához közvetlenül és elengedhetetlenül kapcsolódnak.

Terület-előkészítési költség

A terület beruházásra alkalmassá tétele érdekében végzett előkészítő munkák költségei:

- megelőző régészeti feltárás; régészeti megfigyelés, régészeti megfigyelés során előkerült lelőhely feltárása (mentő feltárás);
- lőszermentesítés;
- terület-előkészítéshez kapcsolódó földmunka.

Építéshez kapcsolódó költségek

A Felhívás 2.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységek bontási, építési és vízpépítési munkáinak költségei, továbbá a projekt megvalósítás miatt szükségessé váló helyreállítási munkák költségei, bontás, hulladékelszállítás, kármentesítés költségei, új építés, bővítés, átalakítás, felújítás, akadálymentesítés, technológiai szerelés, próbaüzem, beüzemelés, növénytelepítés és egyéb zöldfelület fejlesztés költségei.

Eszközbeszerzés költségei

Bekerülési érték, ill. annak egyes tételei az alábbi esetekben, amennyiben nem az építéshez kapcsolódó költségek között szerepelnek:

- Bel- és csapadékvíz elvezetéséhez és áttemeléséhez, a vizek szennyezésének megelőzéséhez szükséges műszaki eszközök (pl. szivattyúk, uszadék-fogók, stb.) beszerzése
- Szivattyútelepek vezérlésének automatizálásához kapcsolódó rendszerek beszerzése

- Egyéb kapcsolódó eszközbeszerzés, ahol a 2.1. pont támogatható tevékenységei azt nevesítik (pl.: automata forgalomszámláló berendezés)

Immateriális javak beszerzésének költsége

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

Kármentesítéshez kapcsolódó műszaki beavatkozás költsége

3) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

Egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége

Egyéb szakértői szolgáltatás költségei

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei

Az érintett lakosság kötelező szemléletformálásához és tájékoztatásához kapcsolódó költségek (szakértői, előadói díjak, az előadások, képzések, rendezvények megszervezésének, lebonyolításának költségei, kommunikációs kampányok), ahol a 2.1 pont támogatható tevékenységei alapján támogatható.

Egyéb szolgáltatási költségek

4) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek

5) Projektmenedzsment költség

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása:

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség:

- utazási költség
- helyi közlekedés költségei
- napidíj

Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség:

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

6) Adók és közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

7) Tartalék

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén: a támogatás keretében a beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz és immateriális javak beruházási költsége számolható el.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

A működtetésre a későbbiek során odaítélendő ellentételezés megállapításakor a támogatásból megvalósított beruházás értékét is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy azt a kedvezményezett nem a saját költségén valósította meg. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásból (ide értve a csekély összegű támogatást is) és az Általános feltételeknek megfelelő támogatásból megvalósult beruházások esetében az értékcsökkenés vonatkozásában működési támogatás nem nyújtható.

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbséggént. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó

költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbségként. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

A projekt keretében beszerzett, az állam tulajdonába kerülő érték (eszközbeszerzés, immateriális javak értéke) nem minősül állami támogatásnak, azaz a közszolgáltatással kapcsolatban felmerült költségnek, tekintettel arra, hogy az adott eszköz tulajdonosa az állam lesz, és így az nem jelent előnyt a támogatást igénylő részére.

Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

A beruházási támogatás esetén az immateriális javak és a tárgyi eszközök következő költségei

a) az infrastruktúra építésének, korszerűsítésének, bővítésének, megvásárlásának, megőrzésének és fejlesztésének költsége, ha az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,

b) a kulturális örökség megszerzésének költsége (pl. a lízingdíj, a kapcsolódó illetékek vagy a kulturális örökség áthelyezésének költsége),

c) a tárgyi és szellemi kulturális örökség védelmének, megőrzésének, újjáépítésének és helyreállításának költsége (pl. a megfelelő körülmények között történő tárolás költsége, a speciális eszközök, anyagok használatából fakadó többletköltség, valamint a dokumentációs, kutatási, digitalizálási és publikációs költség),

d) a közönség kulturális örökséghez való hozzáféréseinek javítását szolgáló intézkedések költsége (pl. a digitalizálással és egyéb új technológiákkal, a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos, valamint a prezentációk, programok és látogatók tekintetében a kulturális sokszínűség elősegítésével kapcsolatos költség),

e) a kulturális projektek és tevékenységek, együttműködési és csereprogramok, valamint ösztöndíjak költsége (pl. a kiválasztási eljárással kapcsolatos marketing és a projekt eredményeként közvetlenül felmerülő költség)

számolható el.

Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás esetén:

A beruházási támogatás esetén a tárgyi eszköz és az immateriális javak beruházási költsége számolható el.

Szennyezett terület szennyeződésmegszüntetési céljára nyújtott beruházási támogatás esetén:

A támogatás keretében a terület szennyeződésmegszüntetési céljára kapcsolódó költsége számolható el, függetlenül attól, hogy az adott költség tárgyi eszközként feltüntethető-e a kedvezményezett mérlegében.

Az így meghatározott elszámolható költségből le kell vonni a szennyeződésmegszüntetett földterület független szakértő által meghatározott, a projekt megvalósítása következtében várható értéknövekedését.

7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

Ön bizonyos költség típusokat a támogatási kérelem költségvetésébe átalányként tervezhet be és számolhat el.

A százalékban meghatározott átalány vetítési alapját a következő költség típusok képezik (vetítési alap) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Közbeszerzési költségek c. költség típusa
- 2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek c. költségkategória összes költség típusa
- 3) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória összes költség típusa
- 4) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek c. költség típusa
- 5) Adók és közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát) c. költség típusa
- 6) Tartalék c. költség típusa

A vetítési alapba tartozó költség típusoknak az elszámolása valós költség alapon történik. Ez azt jelenti, hogy a fenti költség típusoknál a teljesítést pénzügyi bizonylatokkal szükséges alátámasztania.

A százalékban meghatározott átalány mértéke: 7,00%

A százalékban meghatározott átalány alapján elszámolt költség típusok (számított költségek) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projekt-előkészítés költségei c. költségkategória alábbi költség típusai:
 - Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei c. költség típus
 - Egyéb projekt előkészítéshez kapcsolódó költség c. költség típus
- 2) Projektmenedzsment költség c. költségkategória összes költség típusa

A számított költségekbe tartozó költség típusokat a vetítési alapba tartozó költség típusoknak a fentiekben meghatározott százalékában számoljuk el és fizetjük ki, a vetítési alapba tartozó költség típusok kifizetésével együtt és azzal egyidejűleg. A számított költségek teljesítését nem szükséges pénzügyi bizonylatokkal alátámasztania. Fontos azonban, hogy a számított költségeket csak akkor fizetjük ki, ha a költségvetés tartalmaz vetítési alapba tartozó költség típusokat.

A fenti egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező. Az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazása során a költségek felmerülését Önnek nem kell alátámasztania pénzügyi háttér dokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem vizsgáljuk. (Kivétel ez alól a százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén a vetítési alapba tartozó költség típusok) Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Önnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie, viszont az irányító hatóság és más, uniós ellenőrző szervezetek a helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2021.01.01., vége: 2026.06.30.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük, figyeljen az alábbiakra:

1) Piaci ár igazolása:

A költség számítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 7.5. pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat az Elszámolási Útmutató in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci áraknak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek az Elszámolási Útmutató alapján a piaci áraknak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbebecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a támogatást igénylő/kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása, azt az irányító hatóság nem vizsgálja. A három millió forintnál nagyobb

elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseiben, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat a kedvezményezettnek nem kell benyújtania az irányító hatósághoz, azonban azokat az irányító hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a megrendelés időpontjához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független²¹ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnél, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (pl.: munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségrelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Nem kell alátámasztani a piaci áraknak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás (százalékban meghatározott átalány, átalányalapú egységköltség) keretében történt. Ilyen esetekben alátámasztó dokumentációt sem kell biztosítani, kivéve, a Felhívás 7.3.1 pontjában hivatkozott benyújtandó dokumentumokat.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

²¹ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelőségét alátámasztó dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

A piaci ár kedvezményezett tájékoztatója az alábbi linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu/>

- 2) A felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.
- 3) Az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás:
 - a) Személyi jellegű költségek elszámolása a Személyi jellegű költségek összesítőjén (kivéve: egyszerűsített költségelszámolási mód alkalmazása esetén) (amennyiben releváns)
 - b) Fordított adózás esetén az Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó (amennyiben releváns)
 - c) Az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolása az Összesítő az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolásához összesítőn (kivéve: egyszerűsített költségelszámolási mód alkalmazása esetén) (amennyiben releváns)
 - d) Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén (amennyiben releváns)

A kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma: amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg, az elszámoló bizonylatot „Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén” szükséges elszámolni.

- 4) Önnek nincs lehetősége költségelszámolásra, ha az szóbeli megállapodáson alapul.
- 5) Közsféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni az Elszámolási Útmutatóban foglalt előírásokat.
- 6) Saját teljesítés az Elszámolási Útmutatóban leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költség típusai vonatkozásában számolható el:
 - Projektelőkészítési költségei (összes költség típus vonatkozásában);
 - Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
 - Projektmenedzsment költségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

Saját teljesítés keretén belül az Elszámolási Útmutató értelmében a közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításait számolhatja el.

Ha Ön helyi önkormányzat kedvezményezett és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatja a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költségét is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

- 7) Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a 300 000 000 Ft-ot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a Korm. rendelet 251. § (1) bekezdése szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a szakaszolt projekt esetén, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

Összeférhetetlenségi szabályok:

A Korm. rendelet értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen az alábbi összeférhetetlenségi szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre

jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési;

- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

E-beszerzés funkció használata:

Felhívjuk a figyelmet, hogy **Ön, mint kedvezményezett köteles** a projekt keretében megvalósítandó, Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzései vonatkozásában az alábbiak szerint eljárni:

1. A beszerzési igényt az ajánlattételi határidőt megelőző legalább öt nappal fel kell töltenie a palyazat.gov.hu oldalon keresztül elérhető EPTK felületen.
2. Nem kell közzétenni a beszerzési igényt akkor, ha a támogatott projekt elszámolható összköltsége 3 000 000 Ft-nál nagyobb és Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzés elszámolható összköltsége nem haladja meg a 300.000 Ft-ot.

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költség típusok vonatkozásában vegye figyelembe a következő korlátozásokat:

Kölségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható összköltségre vetítve (%)
Közbeszerzési eljárások lefolytatása	1,00 %
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák stb.)	2,00 %
Műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit	1,00 %
Ingyen vásárlás	2,00 %
Tájékoztató, nyilvánosság biztosítása	0,50 %
Tartalék	5,00%

A projektek esetében a meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projekt előkészítés és projekt megvalósítás során a projekt keretében a **közbeszerzési eljárások lefolytatása, terület előkészítés, műszaki ellenőri szolgáltatás, valamint ingatlanvásárlás** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 6%-át. Az ingatlanvásárlás költség típusra a Kormány egyedi hozzájárulása esetén lehet átcsoportosítani legfeljebb 10%-ig.

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítására, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításakor kérjük, hogy figyeljen arra, hogy az egyes költség típusok maximális mértékére vonatkozó százalékok két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk.

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költség típusokra megállapított összeg nem növekedhet.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását. A költségvetésnek meg kell felelnie a felhívás 7.3.1 pontjában leírtaknak is.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok:

Kölcségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható kölcségre vetítve (% vagy összeg)
Az A) főtevékenység esetében: 2.1.2.2. I. b) Csapadékcsatorna-hálózat építéssel közvetlenül érintett, a beruházás során sérült közúthálózat burkolat, járda, kapubejáró, parkoló felület beruházás előttivel azonos típusú burkolattal történő helyreállítása (teljes útburkolat felújítása kizárólag indokolt esetben lehetséges), áttereszek átépítése, bővítése	15%
Az A) főtevékenység esetében: Befogadón végzett beruházások	20%
Az A) és D) főtevékenységek esetében: Kötelező szemléletformáló és tájékoztató programok	2%
A B) főtevékenység esetében: Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akcióterv (ZIFFA) készítése	
• ZIFFA kataszter nélkül	legfeljebb bruttó 5 millió Ft
• ZIFFA kataszter	nem városi jogállású település esetében legfeljebb bruttó 10 millió Ft városi jogállású település esetében legfeljebb bruttó 20 millió Ft
A 2.1.2.2. c) tevékenység esetében (Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi közutak estében, amennyiben ahhoz fenntartható közlekedési mód nem kapcsolódik)	20%
A közúti közösségi közlekedési szolgáltatás műszaki fenntarthatósága érdekében önkormányzati vagy állami tulajdonú útszakasz felújítása szükséges (pl.: a meglévő járatok útvonalának a megtartásáért) (2.3. fejezetének IV. 8) d) alpontja szerint)	40%
Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése, fejlesztése (2.1.2.2. IV. b) alpontja szerinti)	50%
Fenntartható mobilitási terv elkészítése (2.1.1. D) II. d) alpontja szerinti)	maximum bruttó 70 millió Ft
Fenntartható mobilitási terv felülvizsgálata (2.1.1. D) II. d) alpontja szerinti)	maximum bruttó 15 millió Ft

7.6. Milyen kölcségek nem számolhatók el?

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható kölcségnek minősül mindazon kölcség, amely nem szerepel a 7.3. pontban, különösen:

- 1) a Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó kölcségek;
- 2) saját teljesítés (kivéve az 7.4. pontban felsorolt kölcségeket);
- 3) levonható áfa;
- 4) kamattartozás kiegyenlítés;
- 5) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás formájában;
- 6) hiteltúllépés kölcsége, egyéb pénzügyforgalmi kölcségek;
- 7) deviza-átváltási jutalék;
- 8) pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamvesztés;
- 9) bírságok, kötbérek és azok perkölcsége;
- 10) minden olyan kölcségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 7.4. pontjának megfelelően nem alátámasztott.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a Korm. rendelet alapján területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A projektekről standard eljárás szabályai szerint születik döntés.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az "ÁÚF 21-27" 3. fejezetében található.

8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Azok a támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, és az alábbi kritériumoknak:

1) Nem hiánypótlható jogosultsági kritériumok:

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.
- b) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

A fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótlhatóak. Ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2) Hiánypótlható jogosultsági szempontok:

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az "ÁÚF 21-27" c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótlható, kötelezően csatolandó mellékletek benyújtásra kerültek.
- f) A támogatást igénylő rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal vagy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel.

A fenti jogosultsági kritériumok esetében egy alkalommal hiánypótlási felhívást küldünk, ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótlható.

3) Tartalmi értékelési szempontok:

Az értékelés megfelelt/részben megfelelt/nem felelt meg/nem releváns minősítéssel történik. A „megfelelt”, „nem felelt meg”, vagy „részben megfelelt” minősítést a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania.

Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e, vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek. A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség. Amennyiben a kérelmező a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre.

„Részben megfelelt” és „nem felelt meg” válasz esetén a szakmai értékelő támogatási feltételt szabhat az adott szempont teljesülésére.

Amennyiben az 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.7 vagy 2.8 pontok valamelyikében az értékelési szempont „nem felelt meg” minősítést kap, abban az esetben az Irányító Hatóság a támogatási igénylést elutasítja.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
1.	Illeszkedés a TOP Plusz céljaihoz	
Minden tevékenységre vonatkozóan		
1.1	A projekt illeszkedik a felhívás céljához. A fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, indokolatlan fejlesztési célokat nem nevesít.	megfelelt/nem felelt meg
1.2	A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a Felhívás 1.2. pontjában és az ÁÚF 21-27 c. dokumentumban meghatározott kizáró okok alá.	megfelelt/nem felelt meg
Kizárólag a „B” és „C” főtevékenységhez kapcsolódóan		
1.3.	Városi jogállású település esetén a projekt illeszkedik az Integrált Településfejlesztési Stratégiához vagy településfejlesztési tervhez. Amennyiben a város nem rendelkezik ilyen dokumentumokkal, vállalja, hogy a projekt keretében kidolgozza azt, illetve amennyiben nem illeszkedik a meglévő stratégiához, vállalja, hogy legkésőbb az 1. mérföldkőig módosítja azt és igazolja az illeszkedést.	megfelelt/nem felelt meg/Nem releváns
2.	Szakmai indokoltság, megalapozottság	
Minden tevékenységre vonatkozóan		
2.1	A helyzetelemzés az elvárásoknak megfelelően készült és alátámasztja a tervezett fejlesztés indokoltságát, szükségességét.	megfelelt/nem felelt meg
2.2	A projekt csak a jelen Felhívás 2.1. pontjában meghatározott támogatható tevékenységekhez igényel támogatást, valamint a projektjavaslat tartalma megfelel a 2.3., 5. és 6.2. pontban foglalt elvárásoknak.	megfelelt/nem felelt meg
Kizárólag az „A” főtevékenységhez kapcsolódóan		
2.3	A tervezett szakmai koncepciót az illetékes TVT vizsgálta és csatolásra került a vonatkozó előzetes szakvéleménye.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
2.4	A támogatási kérelemben bemutatott korábbi	megfelelt/részben

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	káresemények mértéke, gyakorisága, okozott kárértéke, a védendő értékek vagy a fejlesztés szükségességének bemutatása alapján a fejlesztési igény megalapozott, a projekt megvalósítása indokolt. Meglévő csatorna hálózat korszerűsítés esetében a kiinduló műszaki állapot szövegesen és fotódokumentációval bemutatásra került.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
2.5	Amennyiben a talaj és talajvízadottságok lehetővé teszik, előnyben részesíti az alkalmazott műszaki vagy természetközeli megoldás a vízvisszatartást, késleltetett levezetést, erózióvédelemmel; lehetővé téve a területi beszívargás elősegítését. (Pl. magas talajvízállású területeken ennek tervezése nem releváns, azonban minden ilyen esetben szükséges ezt bemutatni.)	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
A „B” és „C” főtevékenységhez kapcsolódóan		
2.6	Az igényfelmérés megtörtént és alátámasztja a fejlesztés céljait.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
Kizárólag a „D” főtevékenységhez kapcsolódóan		
2.7	A beruházás biztosítja a biztonságos közlekedési feltételeket valamennyi közlekedő számára. A projekt a közúti közlekedésről szóló 1988. I. tv. 8. § (1a) bekezdésével összhangban került tervezésre valamennyi érintett közlekedő igényeinek a figyelembevételével. (Ezért a beavatkozás tervezése és megvalósítása során úgy kell eljárni, hogy a biztonságos közlekedési feltételek valamennyi közlekedő számára biztosítottak legyenek. Ezért a gyengébb közlekedők védelme érdekében a gyalogos, kerékpáros és a közösségi közlekedési módok biztonságos közlekedési feltételeinek a fejlesztését és kialakítását is tervezni szükséges a beavatkozásokban. Az egyes közlekedési módok tervezésének az elhagyása akkor lehetséges, ha az adott beruházásnak ilyen közlekedési mód felülete vagy útvonala egyértelműen nem a része. A támogatást igénylő projektötlet esetén fentiekről a PET-ben nyilatkozik, részletes műszaki dokumentációval rendelkező projekt esetén a fentieknek való megfelelést a PET-ben részletezi, továbbá a feltétel teljesülése a megalapozó igazoló dokumentumokban, és a műszaki tervekben kerül ellenőrzésre. Kizárólag SUMP készítésére vagy felülvizsgálatára vonatkozó projekt esetében nem releváns.)	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
2.8	Kerékpárosbarát fejlesztés esetén bemutatásra került a beruházás területét szemléltető vázlatos, térképi átnézet rajz vagy nyomvonalterv a felhívás 2.3. IV. 4) b) pontjában meghatározottak szerint (pl.: kerékpárosbarát településrészre, kerékpárosbarát településre, vagy településeket összekötő	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	kerékpárforgalmi útvonalra vonatkozóan). (Kizárólag SUMP készítésére vagy felülvizsgálatára vonatkozó projekt esetében nem releváns.)	
Kizárólag az „A” és „D” főtevékenységhez kapcsolódóan		
2.9	A kötelező szemléletformáló és tájékoztató programok betervezésre és bemutatásra kerültek.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
Kizárólag az „E” főtevékenység esetében		
2.10	Barnamezős terület kármentesítése esetén a Felhívás 13.3. pont fogalomjegyzékében a „Barnamezős terület” fogalomnak való megfelelés igazolásra került (Projekt-előkészítő Tanulmányban).	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
3.	Fenntarthatóság, horizontális szempontok	
Minden tevékenység esetében		
3.1	A tervezett tevékenység hosszú távú (legalább 5 éves) fenntartásának intézményi, műszaki és pénzügyi háttere bemutatott. A projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított, a támogatást igénylő megfelelően felmérte és biztosítani képes az üzemeltetési, karbantartási, pótlási költségeket.	megfelelt/részben megfelelt/nem felelt meg
3.2	A támogatási kérelem megfelel a horizontális elvárásoknak.	megfelelt/részben megfelelt/nem felelt meg
4.	Költségvetés vizsgálata	
Minden tevékenység esetében		
4.1	A támogatási kérelem megfelel a Felhívásban meghatározott költségkorlátoknak és egyszerűsített költség elszámolási módoknak. A beruházás az európai uniós állami támogatási szabályok alapján támogatható.	megfelelt/nem felelt meg

Terüleetspecifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó terüleetspecifikus mellékletében található.

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmazódás:

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem

haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A kockázatfinanszírozási támogatás, az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás és a csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig, támogatási összegig vagy finanszírozási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Csekély összegű támogatás esetén:

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmazható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmazható.

A támogatás nem halmazható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmazott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiaccai összeegyeztethetőség nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 56. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére a helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatást, ha a támogatás összege egyazon infrastruktúra esetén meghaladja a 10 millió eurónak megfelelő forintösszeget, vagy a projekt összköltsége meghaladja a 20 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás helyi infrastruktúra építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható, ha ezen infrastruktúra helyi szinten hozzájárul az üzleti és a fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez.

A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a megvalósuló infrastruktúrát nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon kell a felhasználók rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra használatáért felszámított vagy eladása során meghatározott árnak szokásos piaci árnak kell lennie.

Az infrastruktúra működtetését koncesszióba adni vagy azzal harmadik felet megbízni csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával lehet.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

A közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó részletes szabályokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozatnak (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:

- a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama;
- b) a vállalkozás megnevezése és adott esetben az érintett terület;
- c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy különleges jogok jellege;
- d) az ellentételezési mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paramétereit;
- e) a túlkompensáció elkerülésére és visszafizetésére hozott intézkedések.

A vállalkozás közszolgáltatás nyújtásával való megbízásának időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási időtartam esetén a 2012/21/EU bizottsági határozat csak akkor alkalmazható, ha a közszolgáltató olyan jelentős beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb időtartam alatt kell amortizálni.

Amennyiben a Támogatott a közszolgáltatás körén belül és kívül is végez tevékenységeket, akkor a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (9) bekezdése értelmében a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi szolgáltatásétól elkülönítve kell kimutatnia belső számláiban, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt. A közszolgáltatáson kívül eső tevékenységek költségei magukban foglalják az összes közvetlen költséget, a közös költségek arányos részét és a megfelelő tőkemegtérülést. E költségekre nem adható ellentételezés. A Támogatott a támogatásról olyan elkülönített elszámolást köteles vezetni, amelyből a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (2)-(4) bekezdésben meghatározott követelmények ellenőrizhetőek.

Ha a Támogatott a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének megfelelően meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, a kedvezményezettnek a túlkompensációt vissza kell fizetnie. Amennyiben a túlkompensáció összege nem haladja meg az átlagos éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompensáció átvihető a következő időszakra és levonható az arra az időszakra fizetendő támogatás összegéből.

Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 53. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási, *működési vagy zenei és irodalmi alkotások* kiadásához nyújtott támogatásként a következőkhöz nyújtható:

- a) muzeális intézmény, levéltár, könyvtár, művészeti vagy közművelődési intézmény - ide értve a közösségi teret -, koncertterem, filmszínház,
- b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,
- d) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája (pl. népi hagyományok, kézművesség),
- e) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,
- f) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is ezen célokra,
- g) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása

Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtható támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 55. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére

- a) a sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott beruházási támogatást, ha a támogatás összege projektenként meghaladja a 30 millió eurónak megfelelő forintösszeget, vagy a projekt teljes költsége meghaladja az 100 millió eurónak megfelelő forintösszeget,
- b) a sportlétesítményhez nyújtott működési támogatást, ha a támogatás összege létesítményenként meghaladja az évi 2 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

A sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás

- a) beruházási támogatásként sportlétesítmény és multifunkcionális szabadidős létesítmény építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez,
- b) működési támogatásként sportlétesítmény működéséhez

nyújtható.

A támogatott sportlétesítmény, multifunkcionális szabadidős létesítmény építésével, bővítésével, korszerűsítésével, működtetésével, üzemeltetésével történő megbízás odaítélése során átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével kell eljárni.

A támogatott sportlétesítményhez, multifunkcionális szabadidős létesítményhez a felhasználók számára átlátható és megkülönböztetés-mentes módon kell hozzáférést biztosítani. A beruházási költséget legalább 30%-ban finanszírozó vállalkozás a támogatott létesítményt kedvezőbb feltételek mellett használhatja, ha e feltételeket nyilvánossá teszi.

A támogatott sportlétesítmény nem állhat egyetlen hivatásos sportoló vagy hivatásos csapat kizárólagos használatában. A létesítményt az éves időbeli kapacitás legalább 20%-ában más hivatásos vagy amatőr sportolónak vagy csapatnak kell használnia.

Ha a támogatott sportlétesítményt hivatásos csapat használja, a hivatásos csapat esetén alkalmazott díjszámítási feltételeket nyilvánossá kell tenni.

Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

A személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés akkor nyújtható, ha a közszolgáltatási szerződés megfelel a *személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény* (a továbbiakban: személyszállítási törvény) 25. §-ában és a *vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről* szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 315., 2007.12.3., 1. o.; a továbbiakban: 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) 4. cikkében foglalt

rendeleteknek. A személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó szabályokat továbbá a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A szolgáltató kiválasztásának összhangban kell állnia a személyszállítási törvény 23. §-ában és az 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkében foglaltakkal.

A szolgáltató ellentételezésének összhangban kell állnia a személyszállítási törvény 30. §-ában és az 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikkében és mellékletében foglaltakkal.

A pályázati dokumentumoknak és a közszolgáltatási szerződéseknek tartalmazniuk kell, hogy a személyszállítási közszolgáltatás végzésébe milyen mértékben vonható be alvállalkozó, figyelemmel arra, hogy a személyszállítási közszolgáltatás igazgatásával és ellátásával megbízott belső szolgáltató a személyszállítási közszolgáltatás több mint 50%-át köteles maga nyújtani. Az a közszolgáltatási szerződés, amely egyidejűleg rendelkezik a személyszállítási közszolgáltatás megtervezéséről, felépítéséről és működtetéséről, teljes alvállalkozói bevonást engedhet a személyszállítási közszolgáltatások működtetésére.

A támogatásból beszerzett tárgyi eszköz rendeltetésében az amortizációs időszak végéig változás nem történhet, használatából bármely szervezetnek az uniós állami támogatási szabályokkal összeegyeztethetetlen gazdasági előnye nem származhat.

Szennyezett terület szennyeződésmegszüntetésihez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A szennyezett terület szennyeződésmegszüntetésihez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 45. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A szennyezett terület szennyeződésmegszüntetésihez nyújtott beruházási támogatás környezeti károk (pl. a talaj, a felszíni vagy felszín alatti vizek károsodása) helyreállításához nyújtható. A szennyező fizet elvvel összhangban támogatás akkor nyújtható, ha - az uniós környezetvédelmi felelősségi szabályok sérelme nélkül - a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 101. §-a alapján nem állapítható meg a szennyezésért felelős személy kiléte vagy az nem kötelezhető a költségek viselésére. A támogatás a helyreállítási vagy szennyezés-megszüntetési munkák elvégzéséért felelős személy részére nyújtható.

10. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy Ön – sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén – a tervezett projekt megvalósítására támogatási szerződést kössön. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük.²²

Ön felelős azért, hogy – az (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek)

²² Az adatkezelés jogalapja az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő joggalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

10.2. További dokumentumok

A Felhívás elválaszthatatlan része az ÁÚF 21-27 c. dokumentum és az Elszámolási Útmutató, amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon.

Az ÁÚF 21-27 és az Elszámolási Útmutató az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

ÁÚF 21-27:

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
12. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

Elszámolási Útmutató:

- I. Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről
- II. A kifizetési kérelemben benyújtandó, elszámolható költségek valódiságát igazoló, valamint a szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok – „Mátrix”
- III. A kifizetési kérelemben benyújtandó alátámasztó dokumentumok hitelesítését szolgáló ellenőrzés szempontjai
- IV. Pályázati általános forgalmi adóról szóló útmutató

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálatához a **06/1 896-0000** normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8:30-16:00 óra között, pénteken 8:30-14:00 óra között fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a palyazat.gov.hu oldalon, ahol a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

Kérjük, csatolja a kérelemhez az alábbiakat:

- 1) Projekt-előkészítő Tanulmány és mellékletei:
 - a) Átnézeti helyszínrajz a beruházással érintett terület lehatárolásáról a települési szövetben (térkép);
 - b) A tervezett fejlesztések helyszínrajzi bemutatása (kérjük az egyes műszaki beavatkozásokat a térképen megjelölni);
 - c) „A” főtevékenységnél Vízkáreseményeket igazoló dokumentumok (jegyzőkönyvek, határozatok, fényképek, egyéb igazoló dokumentumok) – amennyiben releváns;
 - d) Meglévő állapotot bemutató fotódokumentáció.
 - e) .
 - f) Kerékpárosbarát fejlesztés altevékenység megvalósítása esetén a PET 2.8. pontjában vagy a PET mellékletként a Felhívás 2.3. IV. 4) b) pontjában hivatkozott térképi átnézeti rajz vagy nyomvonalterv
 - g) Költségvetési korlátok vizsgálatát tartalmazó táblázat
 - h) Terület-specifikus értékelési szempontok által elvárt további dokumentumok – amennyiben releváns.
 - i) Egyéb releváns szakmai dokumentum (pl. igényfelmérést alátámasztó dokumentumok, megyei pontozási szempont által elvárt dokumentum.)
- 2) Konzorciumi együttműködési megállapodás a támogatási kérelemhez (amennyiben releváns)
- 3) Integrált Településfejlesztési Stratégia vagy településfejlesztési terv (amennyiben releváns és rendelkezésre áll)
- 4) Az A) főtevékenység esetében: TVT illetékes Szakmai Bizottságának a szakmai koncepcióra vonatkozóan kiadott előzetes szakvéleménye

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az „ÁÚF 21-27” 3. pontja tartalmazza.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges.

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.
3. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns).

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

Minden olyan dokumentum, mely a támogatási kérelem benyújtásától a támogatási szerződés megkötéséig nem kerül benyújtásra, az egyszerűsített költségelszámolás alátámasztó dokumentuma(i) és a Korm. rendelet az 1. kifizetési igénylés benyújtásáig előírja.

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése

A felhívás célja integrált módon támogatni olyan infrastruktúra-fejlesztéseket, melyek a TOP Plusz gazdaságfejlesztési céljaihoz és a lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásához járulnak hozzá, egyúttal a települések általános környezeti állapotát is javítják. Ezzel hozzájárulva a fenntartható fejlődés helyi feltételeinek biztosításához és a fenntartható települési térszerkezet kialakulásához, amely hozzájárul a társadalmi jóléthez azáltal, hogy a település vonzó és élhető. A felhívás komplex módon képes kezelni a települési infrastruktúra és funkció hiányok pótlását, a kármegelőzést, a környezeti károk felszámolását és a barnamezős területek újrahasznosítását, az elérhetőség és települési klíma javítását. A támogatható tevékenységek széles választékával, azok egymást erősítő, szinergikus hatásának biztosítása egy projekten belül tervezhető és megvalósítható.

Cél a települések integrált vízgazdálkodásának, benne a csapadék-vízgazdálkodási rendszerének kialakítása, fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, a belterületek ár-, belvív- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a felszíni vizeink minőségének javítása, a további környezeti káresemények megelőzése a vizek visszatartása, ezzel a település klímaalkalmazkodási képességének növelése. A fejlesztések esetében a cél a belterületre hullott csapadékvizek és felszín alól előtörő fakadó vizek integrált szemléletű kezelése, a mikroklíma és a zöldinfrastruktúra fenntartásához a csapadékvíz, használt vizek (újra)hasznosítása, a felesleges vizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások és belvívcsatornák, belvív elvezető rendszerek rendezése és a települések belterületének védelme a külterületeken keletkezett vizek káros hatásaitól való megóvása, helyben tartáson alapuló megközelítéssel. Előnyt élveznek a természet alapú megoldások, a környezet, talaj és vízvezető rétegek vízmegtartó képességének védelme és megerősítése.

A fejlesztések tervezése során kiemelt elvárás a vizek helyben tartásának természetközeli módon való megvalósítása integrált megközelítéssel, olyan megoldások építésével, amelyek alkalmasak mind a rendkívüli áradások, felhőszakadások, belvizek és felszín alól feltörő vizek kártételei elleni védekezésre, mind a lokális vízvisszatartásra, jóléti és ökológiai célokat hasznosításokat is támogatva.

A felhívás további célja, hogy olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő települési, településközi és településkörnyéki közlekedésfejlesztési intézkedések valósuljanak meg, melyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a szén-dioxid kibocsátás csökkentéséhez, az élhető városi és települési környezet kialakulásához.

A fejlesztések megvalósítása során tekintettel kell lenni a közterületek környezettudatos, család- és klímabarát megújítására, azaz arra, hogy a beavatkozások területe alkalmas legyen a családok és a fiatalok számára szabadidejük hasznos eltöltéséhez, mindeközben a fejlesztések a környezeti fenntarthatóság követelményeit szolgálják, a települési zöld környezet megteremtéséhez, ezek gazdaságos fenntartásához járuljanak hozzá.

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:

Törvények

- 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 2000. évi C. törvény a számvitelről
- 2003. évi CXXV. évi törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CXCV. törvény államháztartásról
- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

Rendeletek

- 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról
- 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól
- 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvívvédekezésről

123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi-létesítmények védelméről
219/2004.(VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
275/2004 (X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről
147/2010 (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
321/2011 (XII.21) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről
337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet a kerékpárutakkal összefüggő egyes műszaki adatok nyilvántartásáról
355/2017. (XI. 29.) Korm. rendelet az országos kerékpárút-törzshálózat egyes elemeinek és a főutakkal párhuzamos kerékpárutak lakott területen kívüli szakaszai kezelőjének kijelöléséről

Egyéb előírások

e-UT 03.04.13 Kerékpározható közutak tervezése
e-ÚT 03.07.13 Tervezési útmutató a közutakon alkalmazható sebességcsökkentő eszközökről
e-UT 06.03.21. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok rétegeinek követelményei
e-UT 05.02.11. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok keverékeinek követelményei
e-UT 03.01.11. Közutak tervezése
e-UT 06.03.11. Kerékpárutak, gyalogutak és járdák pályaszerkezete
e-UT 06.03.12. Kisforgalmú utak pályaszerkezetének méretezése.
e-ÚT 03.01.13. Mezőgazdasági utak tervezési előírásai (A KTSZ kiegészítése)

13.3. További mellékletek

A) Terület-specifikus mellékletek:

- 1) Bács-Kiskun megye
- 2) Békés megye
- 3) Borsod-Abaúj-Zemplén megye
- 4) Hajdú-Bihar megye
- 5) Heves megye
- 6) Jász-Nagykun-Szolnok megye
- 7) Komárom-Esztergom megye
- 8) Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- 9) Zala megye

B) Szakmai mellékletek:

- 1) Útmutató a Projekt-előkészítő tanulmány elkészítéséhez
- 2) Konzorciumi együttműködési megállapodás minta (támogatási kérelemhez)
- 3) Konzorciumi együttműködési megállapodás minta (támogatott projektekhez)
- 4) TVT előzetes szakvélemény nyilatkozat sablon a projektterv megfeleléséről (támogatási kérelem benyújtása előtt)
- 5) TVT véleményezés sablon (1. mérföldkőhöz)
- 6) TVT véleményezés formai és tartalmi minimum követelményeinek összefoglalója
- 7) Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv alapjai (továbbiakban: ITVT)
- 8) Az ITVT elkészítése szempontjából releváns vízügyi jogszabályokban rögzített fogalmak jegyzéke
- 9) Kerékpárforgalmi hálózati terv javasolt felépítése
- 10) Fenntartható városi mobilitási tervek kidolgozása és végrehajtása útmutató

- 11) Tájékoztató a Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP) készítéséről
- 12) Iránymutatás közúti biztonsági audit készítéséhez
- 13) Kerékpárforgalmi létesítmények mellé telepíteni javasolt és nem javasolt növények
- 14) Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során
- 15) Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – komplex akadálymentesítés

C) Fogalomjegyzék:

Árvíz: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterület ideiglenes víz alá kerülése (előntése), kivéve a belvízből és a szennyvízrendszerekből eredő előntéseket.

Barnamezős terület: használaton kívül került vagy alulhasznosított (területének legalább 50%-ban nem hasznosított), általában leromlott fizikai állapotban lévő és jellemzően környezetszennyezéssel terhelt egykori iparterület, gazdasági terület, vasútterület, illetve felhagyott, használaton kívüli katonai objektum.

Belvíz: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterületnek a talajvízből származó vagy a csapadékvízből összegyülekező víz alá kerülése (előntése).

Burkolat-felújítás: ha teljes pálya-, vagy csak sávszélességben hosszabb szakaszokon a kopóréteg vagy a teljes pályaszerkezet cseréje, illetve burkolat megerősítés (profilmarással, aszfaltkopó,- és kötőréteg terítéssel) valósul meg.

Depónia: A csatornák és medrek kotrása során kikerült és azok mentén elhelyezett tömörítetlen föld, tartós víztartásra alkalmatlan.

Éghajlatváltósi rezilienciavizsgálat: olyan eljárás, amely megakadályozza, hogy az infrastruktúra potenciális hosszú távú éghajlati hatásoknak legyen kiszolgáltatva, egyúttal biztosítja az „első az energiahatékonyság” elvének érvényesülését, valamint azt, hogy a projektből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás szintje összhangban legyen a 2050-es klímasemlegességi célkitűzéssel.

Fakadó vizes területek: felszín alatti víz (talaj-, réteg-, vagy karsztvíz) megjelenése a felszínen, valamint az árvízvédelmi töltés mentett oldalán lévő, olyan mélyfekvésű területek, amelyeken az árvízi víznyomás hatására szivárgó víz jut a felszínre és különböző nagyságú és időtartamú vízborítást okoz

Fejlesztés (új létesítmények építése, bővítés): Meglévő vizek és vízepítési létesítmények (csatornák, tározók, műtárgyak stb.) kapacitásának bővítése, növelése, illetve azon új létesítmények építése, létrehozása, amelyekkel a kívánt infrastrukturális cél elérése biztosított.

Felújítás (rekonstrukció): Műtárgyak, létesítmények, berendezések műszaki állapotának olyan mértékű javítása, hogy az jól megközelítse, elérje az azonos típusú új létesítmény műszaki állapotát. Vízepítés területén egyik tipikus felújítás: a meglévő, de nem megfelelően működő, eredeti (vízjogi engedélyben megadott) teljesítőképességre bővítendő vizek és vízi-létesítmények munkái, ide értve az építmény, ill. egyéb tárgyi eszköz alkotórészeit, lényeges elemeinek részleges cseréjét, valamint a kapcsolatos műtárgyak esetleges átépítését, illetve ha szükséges, újjal való felcserélését.

Integrált településfejlesztési stratégia (ITS): Az integrált településfejlesztési stratégia egy fejlesztési szemléletű, középtávot (7-8 év) átölelő dokumentum, célja a településeken a területi alapú, területi szemléletű tervezés megszilárdítása, a településrészeire vonatkozó célok kitzúzése, és annak középtávon való érvényesítése.

Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT): Integrált települési vízgazdálkodási terv (ITVT): A település környezeti, társadalmi és szociális, a vízzel és víz állapotokkal kapcsolatos igényeit kielégítő olyan vízgazdálkodási alapidokumentum, ami kapcsolódik a település fejlesztéséhez és amely a település hosszútávú, gazdaság- és környezettámogató, fenntartható vízgazdálkodási stratégiáját és azok alapjait egységes keretbe foglalja.

Helyi vízkár: sík- és dombvidéken, a kiépített védművek hiányában, vagy védművel védett, de védelmi szakasszal nem jellemezhető területeken fellépő káros vizek által okozott kártételek.

Helyi vízkárelhárítás: az árvíz-, belvízvédekezés céljából kiépített védművek hiányában, vagy védművel védett, de védelmi szakasszal nem jellemezhető területen fellépő káros vizek elleni

védekezés, továbbá az előntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornába vezetése, a védekezésre való felkészülés és az azt követő helyreállítás.

Kerékpárosbarát: Olyan tevékenység, hely, illetve létesítmény, amely a kerékpárral közlekedők igényeit tudatosan figyelembe veszi és azok kielégítését (minősített módon) megvalósítja.

Kátyú: az útburkolaton képződő, forgalmat zavaró leggyakoribb úthiba. Az útburkolati hibák javítása nem tartozik a burkolat-felújítás körébe, mivel az az útburkolat fenntartásához kapcsolódó feladat.

Magas talajvízállású terület: az a terület, ahol a talajvíz felszíntől számított legmagasabb szintje 1,5 méter felett van.

Projektartalom: a támogatási szerződésben rögzített, vagy bármely, e rendelet alapján a támogatási kérelemben, illetve a kifizetési igénylésekben, továbbá bejelentésekben, kérelmekben a projekttel kapcsolatban szolgáltatott adat.

Támogatási kérelem: a felhívásban meghatározott alaki és formai követelményeknek megfelelő dokumentum, amely egy projekt támogatásában részesítésére irányul, és amelynek részei a projektadatlap és a mellékletek.

Településkapu: A közút lakott területre történő bevezetésénél a megváltozott forgalmi körülményre való figyelemfelhívást szolgáló – a helyszínrajzi vonalvezetés és a keresztmetszeti kialakítás megváltozásával járó – intézkedések és létesítmények összessége.

Települési vízgazdálkodás: a településen lévő, onnan eredő, oda torkoló, vagy a településen átfolyó vizek, illetve az ezeken lévő közcélú vízellétesítményekkel kapcsolatos fejlesztési, fenntartási és üzemeltetési feladatok összessége.

Villámárvíz: A villámárvíz a kisvízfolyásokhoz kapcsolódó fogalom. Villámárvíz a kis, többnyire 20-30 km²-t nem meghaladó főként hegy- és dombvidéki vízgyűjtő területtel rendelkező kisvízfolyásokon keletkezhet, a rövid időtartamú, a vízgyűjtőterülethez hasonló térbeli kiterjedésű és legfeljebb 3 óra időtartamú, lokális heves csapadékokból. Elnevezésének megfelelően gyorsan, legfeljebb 6 óra alatt kialakul. Az előre jelezhetősége ezért többnyire nem megoldott, illetve arra csak on-line észlelőrendszer vagy az OMSz nagyfelbontású meteorológiai radar észleléseihez kapcsolódó figyelmeztetőrendszer működtetésével van lehetőség. Ha a kisvízfolyás valamely települést keresztez, vagy ártere érinti a település beépített területét, súlyos károkat okozhat. A települési vízgazdálkodás műszaki tervezési feladatainál villámárvizek elleni védekezéshez a külterületi, településen kívüli vízgyűjtő lefolyásainak szimulációs számítási eredményeire van szükség, mindamellett önmagában szerkezeti intézkedésekkel nem oldható meg a probléma.

Vízimunka: az a tevékenység, amelynek az a rendeltetése, hogy a víz lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrét, partját a vizek kártételeinek elhárítása, a víz hasznosítása, minőségének és mennyiségének megfigyelése, ásványi és földtani kutatások végzése, ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja.

Vízilétesítmény: az a mű (egyesített rendszer esetében víziközmű), műtárgy, berendezés, felszerelés vagy szerkezet, amelynek rendeltetése, hogy a vizek lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrének vagy partjának állapotát, a vizek kártételeinek elhárítása, a vizek hasznosítása — ideértve a víziközművekkel végzett közüzemi tevékenységgel nyújtott szolgáltatást —, minőségének és mennyiségének megfigyelése, illetve ásványi és földtani kutatások végzése céljából vagy ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja.

Vízvár elhárítási célú tározó:

a) árvízi tározó:

aa) záportározó: vízfolyáson vagy vízfolyás mentén kiépített, kizárólag az árhullámok csúcs vízhozamainak és vízállásainak mérséklését szolgáló, időszakosan vizet tartó tározó,

ab) árvízcsúcs-csökkentő tározó: a víz egy részének visszatartásával árhullámok csúcs-vízhozamainak és -vízállásainak mérséklésére szolgáló vízellétesítmény,

ac) szükségeltározó: vízfolyások mentén, árhullámok részleges visszatartására kijelölt, ideiglenes vízvisszatartást szolgáló, be- és kivezetési helyekkel ellátott terület,

ad) vésztározó: vízfolyások mentén, az árhullámok részleges visszatartására és a nagyobb károk megelőzésére töltésmegbontással – rendkívüli védekezési készülség vagy veszélyhelyzet esetén – igénybe vehető terület,

b) belvíztározó: a belvíz összegyűjtésére szolgáló természetes határokkal, illetve töltésekkel körülvett terület

Határozati javaslat
Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2022.(.....) határozata
TOP Plusz-2.1.1.-21 kódszámú Szociális otthon energetikai korszerűsítése
pályázat benyújtásáról

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a TOP Plusz-2.1.1.-21 kódszámú Szociális otthon energetikai korszerűsítése című **pályázatot nyújt be** bruttó 110.859.440.- forint összegre, 100%-os támogatási intenzitás mellett.

A pályázat benyújtásának határideje: 2022. január 14.

Felelős: Berecz János polgármester

Érkezett: 2022-01-13

Sorszám: 64/2022-1 Melléklet

Alszám: 2022 db

Előszám: Ügyintéző:

Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése

TOP Plusz 2.1.1-21

Rövid összefoglaló

<p>Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi önkormányzatok (GFO 321); megyei önkormányzat (GFO 321), illetve megyei önkormányzat (GFO 321) a 2.1.1. 7) tevékenység vonatkozásában kizárólag konzorciumvezetői státusszal - Megyei önkormányzat (GFO 321) a kisebbségi tulajdonában álló épületek vonatkozásában, amelyek tekintetében egyúttal az állam a további (többségi) tulajdonos; - Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 322); - Helyi nemzetiségi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 37); - Helyi önkormányzatok társulása (GFO 327); - Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok (GFO 11; 572; 573; 575; 576).
<p>Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium? (Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)</p>	<p>A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.</p>
<p>Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)</p>	<p>Épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése; Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése és cseréje; Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése; Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése; Legfeljebb háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakítása; Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése; Fosszilis-, vegyes- vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre való csatlakozás; SECAP kidolgozása, SEAP felülvizsgálata illetve átdolgozása SECAP-pá; Okos hálózat és okos mérési rendszer létrehozása; Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése; Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése; Helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdők energetikai célú fejlesztése, korszerűsítése.</p>
<p>Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.3 fejezetében)</p>	<p>Megyéenként eltérő benyújtási dátum lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.</p>
<p>Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)</p>	<p>Megyéenként eltérő minimum és maximum támogatási összeg lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.</p>
<p>A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő?</p>	<p>A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül</p>

(Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	
Kell-e önerő a projekthez? (Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	Nem
Mekkora mértékű előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	Akár 100%, a Felhívás 7.1 pontja szerinti feltételek teljesülése esetén.
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.
Hol valósítható meg a projekt?	A megvalósítás helyszíne a terület-specifikus mellékletek szerinti megyék települései.
Várhatóan hány projekt kap támogatást?	Megyéenként eltérő számú projekt támogatása lehetséges a felhívás mellékleteként megjelölt terület-specifikus mellékletekben foglaltak szerint.

A felhívás

- meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon¹, 90.052.904.000 Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében található.
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága által kerül meghirdetésre az 1652/2021. (IX. 21.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján,
- forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az irányító hatóság TKR eljárásrend szerint hoz döntést. A döntés-előkészítés során az irányító hatóság Döntés-előkészítő Bizottságot állít fel.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „ÁÚF 21-27”), az Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az irányító hatóság és a Miniszterelnökség a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

Az irányító hatóság az „ÁÚF 21-27”-ben, és az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „ÁÚF 21-27”-ben vagy az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

A támogatási kérelem elkészítése, benyújtása, a támogatott projekt végrehajtása során irányadó jogszabály a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (a felhívásban a továbbiakban: Korm. rendelet).

¹Az operatív programban rögzítettek alapján.

Tartalomjegyzék

1. A támogatási kérelem benyújtásának feltételei	5
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?	5
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?	5
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	7
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	7
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	8
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?	8
2.1.1.1. Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek	11
2.1.1.2. Választható önállóan támogatható tevékenységek	11
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	14
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	16
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	29
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	30
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	30
3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?	31
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	31
4. A projektvégrehajtás időtartama	31
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	32
5. Mérföldkövek, indikátorok	32
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	32
5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	33
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	35
6.1. Mire nem kapható támogatás?	35
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	35
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	38
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	39
6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?	39
6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?	39
6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?	39
7. Elszámolhatóság	40
7.1. Mennyi előleg igényelhető?	40
7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?	41
7.3. Melyek az elszámolható költségek?	41
7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?	45

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?	49
7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?	50
8. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok.....	51
8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	51
8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?	51
9. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok	55
9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések	55
9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	55
10. További információk	58
10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?.....	58
10.2. További dokumentumok.....	59
11. Ügyfélszolgálatok elérhetősége	59
12. Csatolandó mellékletek listája	60
12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	60
12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?	61
12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	61
13. A felhívás szakmai mellékletei	61
13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése	61
13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok	62
13.3. További mellékletek	62

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

- a) Helyi önkormányzatok (GFO 321)
- b) Megyei önkormányzat (GFO 321)
- c) Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 322)
- d) Helyi nemzeti önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 37);
- e) Helyi önkormányzatok társulása (GFO 327)
- f) Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok (GFO 11; 572; 573; 575; 576)

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Konzorciumvezető kizárólag helyi önkormányzat vagy a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság lehet.

Önállóan nem, konzorciumi partnerként nyújthatnak be támogatási kérelmet az alábbi szervezetek:

- g) Önkormányzati hivatal (költségvetési szerv) (GFO 325)
- h) Nonprofit gazdasági társaság, szervezet (GFO 572; 573; 575; 576; GFO 599), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik
- i) Vállalkozás (GFO 11), amelyben az állam vagy helyi önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

A TKR kiemelt eljárásrendet alkalmazó megyék esetén a támogatást igénylők körére vonatkozó előírások – a fentiekől eltérő módon – a területi szereplőre vonatkozó területspecifikus mellékletben találhatóak meg. A Felhívás 13.3. pontja tartalmazza a területspecifikus mellékleteket, külön jelölve a TKR kiemelt eljárásrendben hirdető megyéket.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

- 1) Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltak.
- 2) Azon támogatást igénylő, amely:
 - a) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal, amennyiben releváns.
 - b) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel, amennyiben releváns.
- 3) Azon támogatási kérelemre nem ítéhető meg támogatás, amely:
 - a) amelynek tartalma a Felhívásban megfogalmazott célokkal nincs összhangban,
 - b) azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből (pl.: Magyar Falu Program keretéből), vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen Felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban szükséges bemutatni,
 - c) megvalósítási helyszíne Budapest és a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városok és várostérségek közigazgatási területe, amelyek a Fenntartható Városfejlesztési eszköz keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani, kivéve utóbbi városok esetében a megyei önkormányzatok tulajdonában vagy résztulajdonában álló ingatlanokat érintő fejlesztéseket,
 - d) azon tevékenység megvalósítására irányul, amely a TOP_Plusz-1.1.3-21 Helyi és térségi turizmusfejlesztés című felhívásban a gyógyfürdők komplex turisztikai fejlesztési tevékenységeinek hatálya alá tartozik.

- 4) Csekély összegű állami támogatás esetén:
- a) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez;
 - b) elsődleges mezőgazdasági termeléshez;
 - c) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
 - a. a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - b. a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ;
 - d) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik;
 - e) ha azt import árú helyett hazai árú használatától teszik függővé;
 - f) a közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző vállalkozások számára teherszállító járművek megvásárlására;
 - g) olyan feltétellel, amely az európai jog megsértését eredményezi.
- 5) Közzolgáltatásért járó ellentételezés esetén:
- a) a szárazföldi közlekedés területén működő vállalkozások javára közzolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott támogatás,
 - b) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben:
 - a. támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az érintett vállalkozás által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre,
 - b. a támogatás feltétele az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbadás,
 - c) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - d) ha azt import árú helyett hazai árú használatától teszik függővé,
 - e) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - f) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.
- 6) Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:
- a) Nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kiadására,
 - b) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatásként,
 - c) elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
 - d) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel,
 - c. amennyiben- a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - d. akkor, ha a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,

- e) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került,
 - f) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - g) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - h) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
 - i) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
 - j) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.
- 7) Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén:
- a) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
 - b) elsődleges mezőgazdasági termeléshez nyújtott támogatás,
 - c) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
 - d) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került
 - e) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - f) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - g) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
 - h) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
 - i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - j) dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatás,
 - k) olyan infrastruktúrához nyújtott támogatás, amelyre a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján (a 14. cikk szerinti regionális beruházási támogatás kivételével) nyújtható támogatás.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A kérelem benyújtási határideje a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

1. Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület bejelentkezés” gomb használatával.

2. A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - a) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - b) azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH) kell hitelesítenie. Az AVDH szolgáltatás ingyenesen elérhető, azonban elektronikus azonosítással (pl.: ügyfélkapu regisztrációval) kell rendelkezni hozzá. Az AVDH szolgáltatás itt érhető el: <https://magyarorszag.hu>. (Az AVDH szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos tájékoztató a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon elérhető.)
3. Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH szolgáltatás igénybevétele után:
 1. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 2. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

2.A PROJEKTTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

Többségi önkormányzati tulajdonú épületek, valamint a megyei önkormányzat (GFO 321) kisebbségi tulajdonában álló épületek, amelyek tekintetében egyúttal az állam a további (többségi) tulajdonos vonatkozásában:

1. **Épületek energiahatékonyság-központú fejlesztése külső határoló szerkezeteik korszerűsítése által**

Épületek hőtechnikai jellemzőinek javítása, az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló, a felhívás megjelenésekor hatályos 7/2006 (V. 24.) TNM rendelet (továbbiakban: TNM rendelet) 6. § (5) és (6) bekezdésekben megfogalmazott követelményeknek megfelelően az alábbiakkal:

- a külső határoló szerkezetek utólagos szigetelésével, beleértve a pince- és zárófödémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket, valamint a talajon fekvő padlót és a lábazatot,
- az épületszerkezeti elemek vízszigetelésével,
- kizárólag a homlokzati hőszigeteléssel érintett homlokzaton elhelyezkedő rossz állapotú csapadékvíz csatorna cseréjével,
- külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével (pl. hővisszanyerős szellőzővel ellátott ablakokra történő csere),
- az épületek nyári, passzív hővédelmének javításával,
- műemléki illetve a helyi védelem alatt álló épületek esetében a homlokzatok fűtött tér felé eső (belső oldali) hőszigetelésével, amennyiben a műemléki vagy a helyi védelem alatt állás miatt a páratechnikai számítás benyújtásra kerül.

2. **Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése, amennyiben az épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:**

- Hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje: meglévő fosszilis alapú hőtermelő cseréje korszerűbb fosszilis alapú hőtermelőre vagy biomassza kazánrendszer telepítése;
 - Fosszilis vagy vegyes (fosszilis és megújuló egyaránt) alapú távhőellátásban részesülő épületek szekunder oldali gépészeti elemek korszerűsítései, a távhőszolgáltató tulajdonában lévő, jellemzően primer oldali gépészeti elemek kivételével, mert azok felújítása a KEHOP Plusz programból történhet. Nem támogatható továbbá a távhőszolgáltatás helyett más hőtermelő beépítése, azaz a távhőszolgáltatásról való leválás;
 - A fűtési és HMV rendszer korszerűsítése, cseréje;
 - VRF típusú fűtési rendszer kiépítése, kizárólag korábban is fűtött épületrészekben;
 - Hőleadó berendezések korszerűsítése, cseréje;
 - Szükség esetén a kapcsolódó kéménytechnikai fejlesztések;
 - Épületegyüttes hőenergetikai rendszerének épületekre történő szétválasztása hőtermelő helyiség kialakításával, gázvezeték kiépítésével, amennyiben a fejlesztés utáni külön hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek összesített számított energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületegyüttes energiafogyasztása, azaz a szétválasztás energia megtakarítással jár;
 - Egymáshoz közel eső, önálló hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek épületegyüttessé alakítása közös hőenergetikai rendszer megvalósításával, amennyiben a fejlesztés utáni közös hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületegyüttes számított összesített energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületek energiafogyasztása, vagyis az egyesítés energia megtakarítással jár;
 - Épületgépészeti intelligens szabályzási rendszerek kiépítése, fejlesztése. Ennek keretében épületek energetikai szabályzását, vezérlését biztosító rendszerek fejlesztése, hiányuk esetén ezek kiépítése, az ehhez szükséges mérési pontok kialakítása, központi épületenergia-menedzsment rendszerek kialakítása, a mérési eredmények gyűjtését, feldolgozását, megjelenítését biztosító fejlesztések megvalósítása.
3. **Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése**, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:
- Napsugárzás energiataralmát hasznosító berendezés és a kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; az épületgépészeti rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések telepítése, például kollektorköri vezérlőegység, termosztatikus szabályozószelep, táglási tartály, hőcserélős melegvíztároló, hőátadó rendszer gépészeti elemei, szigetelt csővezeték rendszer, szivattyúk.
4. **Maximum háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakítása**
- Naplemek és tartóelemeik beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; a helyi elektromos rendszerhez illetve a hálózathoz való csatlakozáshoz szükséges elemek (pl. inverter, kétirányú mérő) beszerzése, a belső csatlakozáshoz elengedhetetlenül szükséges hálózatfejlesztés és kiépítésének költségei, a megtermelt villamos energiát mérő-rögzítő eszközök, a naplemek telepítéséhez nélkülözhetetlen hálózati teljesítmény bővítés költségei elszámolhatók a naplemek tevékenység részeként. Kizárólag védelmi kockázatelemzéssel

igazoljt esetben a projektben telepítendő napelemek villám- és túlfeszültség elleni védelmének kiépítése.

5. Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról rendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- Primer és szekunder oldalak kialakítása; beüzemelés, hőszivattyú energiaellátását biztosító energiavételezési pontok kialakítása, szabályzó rendszer kialakítása, monitoring rendszer kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPFprim értékek számíthatók és ellenőrizhetők, Thermal Response Test (TRT) elvégzése, a berendezés telepítése.

6. Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó, meglévő helyi közösségi fűtőműre vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése (a felhívás 6.1. pont j)-ben leírtak kivételével), amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik, továbbá ezen tevékenységekre más konstrukcióban nem igényeltek támogatást. Nyilatkozattal szükséges igazolni, hogy a csatlakozás nem a felhívás 6.1. pont j)-ben leírt módon valósul meg.

- A csatlakozáshoz szükséges bekötővezeték megépítése a primer oldali hőfogadóig;
- A csatlakozáshoz szükséges primer oldali hőfogadó rendszer kialakítása/felújítása beleértve a hőellátó rendszerhez (szekunder rendszer) való csatlakozás kiépítését;
- A rendelkezésre álló erőművi, ipari hulladékhő, pl. kondenzációs hő, füstgáz hő, sarjűgőz, stb. mint alternatív energiaforrás hasznosítása, ezen energiaforrást alkalmazni kívánó épület rendszerre csatlakoztatásával.

7. Megyei önkormányzati konzorciumvezetői szinten összefogott és koordinált, a helyi önkormányzati konzorciumi tagok Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvé (SECAP) vagy a saját SECAP-juk kidolgozása és/vagy a megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek SECAP-jainak összefogása.

Az intézkedés keretében megvalósuló tevékenységet illetően kizárólag a megyei önkormányzat, mint konzorciumvezető a támogatásra jogosult, aki koordinálja, szakmailag támogatja ezen tevékenységeket és rendszeres konzultációt folytat a nemzeti és/vagy regionális „Covenant koordinátorral”, a konzorciumi tagokkal, akik csak a helyi önkormányzatok lehetnek és a Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező településközösségekkel és településekkel.

Jelen felhívás keretében legfeljebb egy támogatási kérelmet nyújthat be a megyei önkormányzat mint konzorciumvezető, ami az alábbiakat tartalmazhatja:

- A helyi önkormányzat, mint konzorciumi tag által a saját akciótervének vonatkozásában végzendő szükséges adatgyűjtések, felmérések elvégzése, az akcióterv (SEAP) felülvizsgálata és átdolgozása, vagy a saját SECAP kidolgozása, továbbá a tag csatlakozása a Covenant of Mayors (Európai Polgármesterek Szövetsége) szervezethez és annak vonatkozó programjához;

- A megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek - akik nem lehetnek konzorcium tagjai - SECAP-jainak kidolgozása és a közösség csatlakozása az Európai Polgármesterek Szövetsége (Covenant of Mayors) szervezethez és annak vonatkozó programjához.
- 8. Városok energiahatékonyságának növelése érdekében okos hálózat (smart grid) és okos mérés (smart metering) rendszer létrehozása**
- Önkormányzati tulajdonú épületek és intézmények energia ellátását (villamos- és hő-energia) megvalósító egységek egy irányítási rendszerbe, hálózatba kötése, és ennek működéséhez szükséges városi szintű integrált energia menedzsment, monitoring és irányítási rendszer bevezetése (smart metering és smart grid). A smart grid és a smart metering rendszer megvalósítása csak együttesen lehetséges, azok e tekintetben egymástól nem elválaszthatók, kivétel, ha jelen felhívásban pilot projekt keretében kizárólag smart metering rendszer kerül kialakításra.
- 9. Helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdők energetikai célú fejlesztése, korszerűsítése**
- Kizárólag olyan energetikai célú fejlesztések támogathatók, melyek a helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdő területén, a felhívás 2.1.1. 1. - 6. pontjai tevékenységein túl kerülnek megvalósításra, mint például:
- Épületenergetikai fejlesztések, hőtermelők, hőelosztók, légkezelők és épületklímák fejlesztése, épület- és technológiai automatizálási tevékenység, világítás, abszorpciós központi hűtőberendezések telepítése és kompresszoros folyadékhűtő kiváltása, gépészeti rendszer korszerűsítés, hőszivattyú beépítés, puffertároló kialakítás.
 - Termálvíz kutak létesítése és bővítése, felújítása, kúttechnológiai fejlesztés, csurgalékvíz-, uszoda- és termálvíz hőtartalmának hasznosítása, a keletkező hulladék hő gyógyfürdő területén kívüli hasznosítása kizárólag középületek meglévő fosszilis energiaigényének kiváltására, amennyiben energetikai számítás alapján a kalkulált üvegházhatásúgáz-csökkenés mennyisége a tárgyi projekt keretében ÜHG csökkenés indikátor hozamként elszámolásra kerül.
 - Kísérőgáz hasznosítás, beleértve a gyógyfürdő területén kívüli hasznosítást, amennyiben az abból származó üvegházhatásúgáz-csökkenés a tárgyi projekt keretében az ÜHG csökkenés indikátor hozama részeként vállalásra kerül.
 - Fotovoltaikus kiserőművek telepítése és bővítése az 50 kW - 499,99 kW teljesítmény tartományban.
 - Egyéb, a vízkezeléshez, medencetechnológia kialakításhoz és korszerűsítéshez kapcsolódó fejlesztések, vezetékek és szerelvények hőszigetelése, medence takarás, mérőrendszerek kialakítása.

2.1.1.1. Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek

Jelen felhívás keretében nem releváns

2.1.1.2. Választható önállóan támogatható tevékenységek

- a) Szemléletformálási, tájékoztatási tevékenység.

2.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 2.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- b) Akadálymentesítés: amennyiben releváns, jelen felhívás 4. és 5. sz. általános mellékletekben, az akadálymentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- c) Azbesztmentesítés: amennyiben releváns, jelen felhívás 2.3 fejezetében, az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- d) Nyilvánosság biztosítása: – „ÁÚF 21-27” c. dokumentum 10. fejezete és a Felhívás 2.3 és 6.2.1 fejezetében a nyilvánosság biztosítására vonatkozó feltételek alapján;
- e) Képzési anyag kidolgozása és képzés tartása - jelen felhívás 2.3 fejezetében, a képzés biztosítására vonatkozó feltételek alapján;
- f) Műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó érték megőrzése – amennyiben releváns, jelen felhívás 2.3 fejezetében, az értékek megőrzésének biztosítására vonatkozó feltételek alapján.

2.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 2.1.1. 1. tevékenységgel együtt támogathatók az alábbi tevékenységek.

1. **Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése**, amennyiben az épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába.
 - Hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje: meglévő fosszilis alapú hőtermelő cseréje egy korszerűbb fosszilis alapú hőtermelőre vagy biomassza kazánrendszer telepítése;
 - Fosszilis vagy vegyes (fosszilis és megújuló egyaránt) alapú távhőellátásban részesülő épületek szekunder oldali gépészeti korszerűsítései, a távhőszolgáltató tulajdonában lévő, jellemzően primer oldali gépészeti elemek kivételével, mert azok felújítása a KEHOP Plusz programból történhet. Nem támogatható továbbá a távhőszolgáltatás helyett más hőtermelő beépítése, azaz a távhőszolgáltatásról való leválás;
 - A fűtési és HMV rendszer korszerűsítése, cseréje;
 - VRF típusú fűtési rendszer kiépítése, kizárólag korábban is fűtött épületrészekben;
 - Hőleadó berendezések korszerűsítése, cseréje;
 - Szükség esetén a kapcsolódó kéménytechnikai fejlesztések;
 - Épületegyüttes hőenergetikai rendszerének épületekre történő szétválasztása hőtermelő helyiség kialakításával, gázvezeték kiépítésével, amennyiben a fejlesztés utáni külön hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek összesített számított energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületegyüttes energiafogyasztása, azaz a szétválasztás energia megtakarítással jár;
 - Egymáshoz közel eső, önálló hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek épületegyüttessé alakítása közös hőenergetikai rendszer megvalósításával, amennyiben a fejlesztés utáni közös hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületegyüttes számított összesített energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületek energiafogyasztása, vagyis az egyesítés energia megtakarítással jár;

- Épületgépészeti intelligens szabályzási rendszerek kiépítése, fejlesztése. Ennek keretében épületek energetikai szabályzását, vezérlését biztosító rendszerek fejlesztése, hiányuk esetén ezek kiépítése, az ehhez szükséges mérési pontok kialakítása, központi épületenergia-menedzsment rendszerek kialakítása, a mérési eredmények gyűjtését, feldolgozását, megjelenítését biztosító fejlesztések megvalósítása.
2. **Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése**, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába:
- Napsugárzás energiatartalmát hasznosító berendezés és a kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; az épületgépészeti rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések telepítése, például kollektorköri vezérlőegység, termosztatikus szabályozószelep, tágulási tartály, hőcserélős melegvíztároló, hőátadó rendszer gépészeti elemei, szigetelt csővezeték rendszer, szivattyúk.
3. **Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése**, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába:
- Primer és szekunder oldalak kialakítása; beüzemelés, hőszivattyú energiaellátását biztosító energiavételezési pontok kialakítása, szabályzó rendszer kialakítása, monitoring rendszer kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPF_{prim} értékek számíthatók és ellenőrizhetők; Thermal Response Test (TRT) elvégzése, a berendezés telepítése.
4. **Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó, meglévő helyi közösségi fűtőműre, vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése** (a felhívás 6.1. pont j)-ben leírtak kivételével), amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába, továbbá ezen tevékenységekre más konstrukcióból nem igényeltek támogatást. Nyilatkozattal szükséges igazolni, hogy a csatlakozás nem a felhívás 6.1. pont j)-ben leírt módon valósul meg.
- A csatlakozáshoz szükséges bekötővezeték megépítése a primer oldali hőfogadóig;
 - A csatlakozáshoz szükséges primer oldali hőfogadó rendszer kialakítása/felújítása beleértve a hőellátó rendszerhez (szekunder rendszer) való csatlakozás kiépítését;
 - A rendelkezésre álló erőművi, ipari hulladékhő, pl. kondenzációs hő, füstgáz hő, sarjűgőz, stb. mint alternatív energiaforrás hasznosítása, ezen energiaforrást alkalmazni kívánó épület rendszerre csatlakoztatásával.

A felhívás keretében *önállóan nem, csak a 2.1.1. 1., 2.1.1. 2., 2.1.1. 3., 2.1.1. 4., 2.1.1. 5., 2.1.1. 6., 2.1.1. 9. pont szerinti tevékenység valamelyikével együtt* támogathatók az alábbi tevékenységek.

5. **Az adott épülethez kapcsolódó, már meglévő, kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése**

- Világítótest és kapcsolódó villamos és rögzítő szerkezeti elemek beszerzése, beszerelése;
- Az érvényben lévő szabályozásnak nem megfelelő, kizárólag a korszerűsítés megkezdése előtt meglévő elektromos vezeték-szakaszok felújítása vagy cseréje, amennyiben azok jelen tevékenység keretében érintetté válnak. Új vezeték-szakaszok kiépítése nem támogatható;
- Vezérlés, automatika beszerzése és beépítése;
- Intelligens világítási rendszerek kiépítése.

6. Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése

- Meglévő, központi szellőző- és légkondicionáló berendezések korszerűsítése vagy cseréje;
- VRF típusú hűtési rendszer kiépítése, kizárólag korábban is hűtött épületrészekben;
- Hővisszanyerő berendezés beépítése;
- Hővisszanyerős szellőzőrendszer kiépítése;
- Légcsatornák, vezetékek felújítása, szigetelése illetve, indokolt esetben, cseréje;
- Nyílászáró cseréhez kapcsolódóan fellépő, az adott támogatható funkciót ellátó helyiségben már meglévő, speciális tevékenységek (pl. vegyi fülkék, laborok, de ide nem tartozóan a konyhai munkával, főzéssel/melegítéssel kapcsolatos tevékenység) folytatásához, gázterv alapján igazoltan előírt, helyi hő és füstelszívó rendszer kiépítése², amennyiben nyílászáróba építhető automata légbeeresztők alkalmazása igazoltan nem elégséges megoldás.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása keretében megvalósuló infrastruktúra kialakításának/fejlesztésének támogatása **a tulajdonos szintjén** abban az esetben nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben az elszámolható költségek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján települési önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonába kerülő eszközökhöz kapcsolódó beruházásra aktíválhatóak és alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz közvetlen versennyel nem érintett, mivel pl. a replikáció nem gazdaságos (természetes monopóliumok),
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz tekintetében a magánfinanszírozás nem jellemző, valamint
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz a társadalom egészének nyújt előnyöket (azaz nem úgy alakítják ki, hogy egy adott vállalkozást/ágazatot részesítsen előnyben)

Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása **a támogatást igénylő szintjén** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben

- a kedvezményezett nem minősül uniós versenyjogi értelemben vett vállalkozásnak, azaz nem végez gazdasági tevékenységet (pl. hatósági tevékenység, térítésmentesen hozzáférhető kulturális tevékenység vagy olyan, a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység, amely nem tekintendő gazdasági tevékenységnek), vagy

² Az RWA hő- és füstelvezető rendszerhez tartozó, nyílászárótól független elemek (pl.: szűnetmentes áramú vezérlőközpont, füstérzékelő, hőkülönbségérzékelő, RWA-vészkapcsoló, szellőztető kapcsoló, szél- vagy csapadékérzékelő, stb.) kiépítési költsége nem számolható el.

- b) amennyiben a támogatást igénylő dokumentálja, hogy a támogatásban részesített tevékenység kizárólag helyi jelentőséggel bír, és így a támogatási intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet (a külföldi látogatók száma marginális),
- c) amennyiben a támogatott tevékenység nem gazdasági tevékenységre használt infrastruktúra ún. szokásos létesítményeihez kapcsolódik (ilyen szokásos létesítmény például egy múzeum büféje, ha a múzeum tevékenysége a fenti a. pont alapján nem minősül gazdasági tevékenységnek),
- d) az önkormányzati tulajdonú fejlesztéssel érintett ingatlant vagy eszközt legalább az amortizációjának idejéig közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódóan használják, és felek között, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2012/21/EU bizottsági határozat (a továbbiakban 2012/21/EU bizottsági határozat) alapján megkötött közszolgáltatási szerződés megkötésére sor kerül.

Az Európai Bizottság az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló közleményének értelmében egy támogatási intézkedés abban az esetben nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben az kizárólag helyi jelentőséggel, hatókörrel bír. A közlemény 196. pontja értelmében egy intézkedés abban az esetben minősülhet helyi jelentőségűnek, ha

1. a kedvezményezett az adott tagállamon belüli korlátozott területen kínál árukat vagy szolgáltatásokat,
2. valószínűtlen, hogy e tevékenység más tagállamokból vonzana vásárlókat és
3. nem feltételezhető, hogy az intézkedésnek marginálisnál nagyobb hatása lenne a határon átnyúló beruházásokra és letelepedésekre.

Az ilyen jellegű intézkedések nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak, ezekben az esetekben tehát az állami támogatási szabályokat nem kell alkalmazni.

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak minősül**, a felhívás keretében támogatható – lenti táblázatban szereplő – tevékenységek Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
A 2.1.1. 1.-2.1.1. 6., 2.1.1. 8 és a 2.1.2.1 tevékenységek, valamint a 2.1.2.2. 1.–2.1.2.2. 6. tevékenységek, melyeket a 2.3. pont 3. n) szerinti funkciónak helyt adó többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasági tulajdonban lévő olyan épületen hajtanak végre, melyben gazdasági tevékenységként közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenységet folytatnak.	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 21.	Közszolgáltatásért járó ellentételezés
A 2.1.1. 1.-2.1.1. 6., a 2.1.1. 8 és a 2.1.2.1 tevékenységek, valamint a 2.1.2.2.1.–2.1.2.2.6. tevékenységek, melyeket a 2.3. pont 3. c) szerinti kategórián belül filmszínházban hajtanak végre.	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4. § 18. pontja	Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás.

A 2.1.1. 1.-2.1.1. 6., a 2.1.1. 8 és a 2.1.2.1 tevékenységek, valamint a 2.1.2.2.1.–2.1.2.2.6. tevékenységek, melyeket a 2.3. pont 3. o) szerinti gyógyfürdőben hajtanak végre, valamint a 2.1.1.9 tevékenységek	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4. § 20. pontja	Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás
A támogatási kérelem benyújtása előtt a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek (amennyiben állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységhez kapcsolódik)	258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet 4.§ 21., 23.	Amennyiben a Kedvezményezett a kérelem benyújtása előtt megkötött közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik, akkor közszolgáltatásért járó ellentételezés, ellenkező esetben csekély összegű támogatás

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg vállalják a Felhívás 2.3 pontjában előírt feltételek teljesítését. A feltételek nem teljesítése, illetve be nem tartása a támogatási kérelem elutasítását, későbbiekben a szerződésszegés jogkövetkezményeit vonja maga után.

Ha a projekt műszaki, szakmai tartalma csökken, ezzel arányosan csökken a támogatási összeg is. (Részletesen lásd: Korm. rendelet 156.§, 157. §)

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges.

- 1) **Önálló energetikai rendszerrel rendelkező épület vagy épületegyüttes épületenergetikai korszerűsítése, helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdő energetikai célú fejlesztése támogatott, illetve lehetőség van „összetett beruházás” megvalósítására is (lásd fogalomjegyzék: Projekt, Épületegyüttes, Összetett beruházás. A felhívás 2.1.1 9. alpontja szerinti tevékenységet tartalmazó projekt esetén összetett beruházás benyújtása nem megengedett).** Emellett olyan, meglévő épületeket és csatlakozó infrastruktúrájukat célozza a Felhívás, amelyek a nagyközönség számára látogathatóak, ezzel is elősegítve a szemléletformálást, a műszaki információk, tapasztalatok terjesztését, mely szintén a program céljaként szerepel.
- 2) **Energetikai központú felmérésen és számításokon alapuló projektek kidolgozása támogatott.** A cél olyan, energetikai felülvizsgálatokra alapozott és energetikai szakemberek dokumentált javaslataira épülő korszerűsítések kivitelezése, ahol a döntéshozók a szakemberek által adott javaslatok, a helyi adottságok, a célszerűség és a költséghatékonyság alapján választják ki a felhasználandó technológiákat.
- 3) Jelen felhívás keretében kizárólag az alábbi intézményeknek/funkcióknak helyt adó épületek és kapcsolódó infrastruktúrájuk energiahatékonysági fejlesztése és/vagy megújuló energiafelhasználásának növelése támogatható. Amennyiben a jelenlegi funkció nem támogatható, de támogatható funkcióra való átállás tervezett, úgy a támogatási kérelem benyújtása során a

támogatást igénylőnek nyilatkozni szükséges, hogy a tervezett funkcióváltást legkésőbb a projekt fizikai befejezéséig elvégzi. A tervezett funkcióváltást legkésőbb a támogatási szerződés megkötéséig igazolni szükséges. A kérelemben releváns funkcióknak való megfelelést nyilatkozattal, illetve szükség szerint alátámasztó dokumentumokkal igazolni szükséges.

- a) Alap- és középfokú, oktatási intézmények és kapcsolódó épületeik: iskolaépület, kollégium, tornaterem, tanműhely;
- b) Kulturális és művészeti oktatást végző intézmények;
- c) Művelődési házak, színházak, egyéb, rendszeresen használt közösségi terek;
- d) Kulturális-, tudományos kiállítóterem, múzeumok, könyvtár, levéltár;
- e) Klubok, foglalkoztatók;
- f) Közigazgatási funkciót ellátó hivatali intézmények;
- g) Idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, valamint hajléktalanok otthona;
- h) Közcélú, nem professzionális sporthoz kötődő sportlétesítmények, fedett uszodák, közcélú szabadidős létesítmények;
- i) TOP_Plusz-3.3.2-21 felhívásban támogatható funkciók (házi orvosi és házi gyermekorvosi ellátás; fogorvosi alapellátás; alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás; védőnői ellátás; iskolaegészségügyi ellátás; járóbeteg-szakellátások, mentőállomás);
- j) TOP_Plusz-3.3.2-21 felhívásban támogatható funkciók (étkeztetés; közösségi ellátások; házi segítségnyújtás támogató szolgáltatás; utcai szociális munka; nappali ellátás, család- és gyermekjóléti szolgálat/központ; gyermekek/családok átmeneti otthona);
- k) TOP_Plusz-3.3.1-21 felhívásban támogatható funkciók: bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde, óvoda, óvoda-bölcsőde, mint többcélú intézmény.
- l) Szociális ellátórendszer keretében finanszírozott támogatott lakhatás, mint szakosított ellátási forma céljára szolgáló lakás, épület továbbá a családok átmeneti otthona és albérlők háza, szolgálati lakás.
- m) 100% önkormányzati tulajdonban lévő olyan épület, ami az önkormányzat igazgatási, illetve kötelezően ellátandó feladatainak helyszínéül szolgál, vagy amelyben uniós versenyjogi értelemben vett egyéb gazdasági tevékenységet nem folytatnak.
- n) Többségi önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasági tulajdonban lévő olyan épületet, melyben gazdasági tevékenységként közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenységet folytatnak. A felhívás 9.2. pontjában leírtak alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható.
- o) Önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonban, illetve többségi önkormányzati tulajdonú gazdaság társaság tulajdonában álló helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdő.

Abban az esetben, ha a TOP_Plusz-3.3.2-21 vagy a TOP_Plusz-3.3.1-21 felhívások tekintetében **egy önálló energetikai rendszerrel rendelkező különálló épületben** - ami többségi önkormányzati és/vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság tulajdonában áll - csak és kizárólag az adott felhíváson belül felsorolt funkciók kerülnek ellátásra, akkor ezen épület esetén az épületenergetikai korszerűsítésére vonatkozó tevékenységek (energiahatékonysági fejlesztések, megújuló energia felhasználás) **a támogatást kérelmező döntése alapján:**

1. **A releváns TOP_Plusz-3.3.2-21 vagy TOP_Plusz-3.3.1-21 felhívás keretén belül kerülhetnek támogatásra.** Ez esetben a támogatást igénylőnek a releváns felhívásra

vonatkozó támogatási kérelem benyújtása során nyilatkoznia kell, hogy a beruházás révén megvalósítani kívánt épületenergetikai korszerűsítés (energiahatékonysági fejlesztés, megújuló energia felhasználás) vonatkozásában nem vesz igénybe a 2021-2027 tervezési időszak TOP Plusz-2.1.1 felhívásából támogatást, továbbá nyilatkozik, hogy ezen épületenergetikai korszerűsítést és azok költségeit, számláit elkülönítetten tartja nyilván,

vagy

2. **A tárgyi TOP Plusz-2.1.1 felhívás keretén belül kerülhetnek támogatásra.** Ez esetben a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtása során nyilatkoznia kell, hogy a beruházás révén megvalósítani kívánt épületenergetikai korszerűsítés (energiahatékonysági fejlesztés, megújuló energia felhasználás kiterjesztése) vonatkozásában nem igényel, illetve vesz igénybe a 2021-2027 tervezési időszak releváns TOP_Plusz-3.3.2-21 vagy TOP_Plusz-3.3.1-21 felhívásaiból támogatást.

A fentieken túl, a projektbe bevonni tervezett épületeknek meg kell felelnie a felhívás 6.4. pontjában részletezett tulajdonviszony követelményeknek.

Olyan, központi költségvetési szerv, vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe, vagy kezelésbe átvett intézmény esetében, mely többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület **egy részében helyezkedik el és támogatható funkciót lát el**, továbbá központi költségvetési szerv általi fenntartásba, működtetésbe, vagy kezelésbe átvett köznevelési intézménynek helyt adó önálló épület (pl. Tankerületi Központ fenntartásában lévő iskola) esetén támogatási kérelmet csak az önkormányzat nyújthat be.

Ilyen esetekben szükség van az adott a fenntartó/üzemeltető/vagy kezelő támogató nyilatkozatára, melyben:

- a. Nyilatkozik, hogy a munkálatok céljával egyetért;
- b. Nyilatkozik, hogy a munkálatokkal járó zavarást tűri;
- c. Nyilatkozik, hogy a fenntartási időszak alatt, amennyiben a fenntartói /üzemeltetői/vagy kezelői jogviszony fennáll, az érintett ingatlan funkcióját fenntartja;
- d. Nyilatkozik, hogy legalább a fenntartási időszak alatt, az önkormányzat kérésére, az épület energetikai teljesítményével kapcsolatosan rendelkezésére álló adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátja.

Az önkormányzat továbbá nyilatkozik, amennyiben a fenntartási időszak alatt a fenntartói /üzemeltetői/vagy kezelői jog visszaszáll az önkormányzatra, a támogatási kérelem elbírálásakor figyelembe vett és támogatott eredeti funkciót a fenntartási időszak végéig megtartja vagy az elbírálás időpontjában azonos feltételekkel támogatható olyan egyéb funkció ellátását biztosítja az adott épületben, melynek hatására ezen funkcióknak helyt adó épület/épületrész fosszilis energiaszükséglete nem növekszik és releváns esetben a megújuló energiafelhasználása nem csökken.

Amennyiben a teljes többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület került központi költségvetési szerv vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe vagy kezelésbe, úgy az épület energetikai korszerűsítése a KEHOP Plusz program keretében nyújtott támogatásból finanszírozható (kivéve a Tankerületi Központ [KLIK] fenntartásában lévő iskola).

- 4) Amennyiben olyan funkció is működik az épületben, amely a felhívás keretében nem támogatható, a közös használatú vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek költségeinek arányosítására figyelemmel kell lenni.

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan jelen felhívás keretében támogatható funkciókon túl egyéb funkciónak is helyt ad, az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projekt előkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl. külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott szolgáltatás-/ellátásnyújtás helyiségének/helyiségeinek alapterülete alapján, azaz az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.

Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása a közös helyiségek figyelembe vétele nélkül:

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Az alapterület alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.

Az arányosítás minden olyan építéshez kapcsolódó költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, amely a támogatható és a nem támogatható funkcióhoz is kapcsolható, beleértve a projekt előkészítés (pl. tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl. műszaki ellenőrzés) költségeit is. Ezen költségek a felhívás keretében a fenti százalékos aránynak megfelelően számolhatók el.

- 5) A projektek által érintett épületek tekintetében a projekt megkezdése előtt el kell készíteni az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008 (VI.30.) Kormányrendelet szerinti hiteles energetikai tanúsítványt (HET) - kivételt képeznek a 2.1.1. 4., 2.1.1. 7. és 2.1.1. 8. és 2.1.1. 9. tevékenységek -, amennyiben az még nem áll rendelkezésre, és emellett legalább a tanúsító mint műszaki szakértő által javasolt intézkedések megvalósítását tervbe kell venni. Továbbá a projekt által érintett épületek esetében - a 2.1.1. 4., 2.1.1. 7. és 2.1.1. 8. és 2.1.1. 9. tevékenységek kivételével - be kell nyújtani az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (köztes) állapotot valamint a beruházás megvalósítását követő (tervezett) állapotot rögzítő, tanúsító program használatával készített a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti olyan számítást, mely a CO₂ kibocsátási értékeket is tartalmazza.

Amennyiben megújuló energia felhasználás növekedést eredményező tevékenység (pl. napelem telepítés) is tervezett az adott épületnél, úgy ezen fejlesztés hatását a *tervezett* állapot számításában szükséges kimutatni. Amennyiben csak energiahatékonysági fejlesztések történnek az adott épületnél, úgy az energetikai melléklet „01 energetikai adatok” munkalapján a *köztes* állapot számítási eredményeit kell a tervezett állapotnál feltüntetni. Amennyiben csak megújuló energia felhasználás növekedést eredményező fejlesztések történnek az adott épületnél (pl. napelem), úgy az energetikai melléklet „01 energetikai adatok” munkalapján a meglévő állapot számítási eredményeit szükséges a *köztes* állapotnál is feltüntetni!

Csak napelemes fejlesztéssel érintett épület esetén a *meglévő* és a *köztes* állapotnál az épület jelenlegi villamos energia fogyasztását, a tervezet állapotnál pedig a napelem által termelt villamos energiamennyiséggel csökkentett értéket kell feltüntetni. Ebben az esetben az „Általános adatok” munkalap rész nem kitöltendő.

- 6) „Összetett” projektek esetében, a beruházást meg kell, hogy előzze egy, a projekt teljes műszaki kiterjedésében a kiindulási állapotot lefedő, meghatározott szakember által elvégzett épületenergetikai átvilágítás.

Az átvilágításnak különösen a komplex, több tevékenységet együtt alkalmazó és több épületet érintő felújítási lehetőségeket kell vizsgálnia, és aminek eredményét és megállapításait a Projekt Tervben (PT) kötelező figyelembe venni, felhasználni.

Az épületenergetikai átvilágítás során, amennyiben még nem létezett, elő kell állítani a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet szerinti hiteles energetikai tanúsítványt is.

Összetett projekt esetén az épületenergetikai átvilágítás elkészítésétől abban az esetben lehet eltekinteni, amennyiben a támogatási kérelem mellékletét képező Projekt Terv releváns pontjában (A/2.5.1 pont) a változatelemzés során minden reális és költséghatékony projektelelem/tevékenység változatot számításba vesznek, és mindezek alapján döntenek a projektben tervezendő tevékenységekről.

Amennyiben a projekt a felhívás 2.1.1. 9 alpontja alatti azon tevékenységet tartalmaz, mely alapján összetett projektnek minősül (lásd fogalomjegyzék), úgy épületenergetikai átvilágítás benyújtása nem szükséges, azonban a támogatási kérelem mellékletét képező projekt terv releváns pontjában (A./2. 5.1 alpont) változatelemzés elkészítése kötelező.

Az épületenergetikai átvilágítás igénybe vehető nem összetett projekt esetében is. Amennyiben a projekt csak a 2.1.1. 4., 2.1.1. 7. és 2.1.1. 8. tevékenységre irányul, úgy jelen pont előírásai nem relevánsak.

- 7) Az épületenergetikai átvilágítás, amennyiben az releváns, az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, vagy jogutódjai 1. melléklete szerinti műszaki szakértőnek (SzÉS6, épületenergetikai szakértő), vagy jogutódjai szerinti, illetve az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőnek, vagy az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V.26.) Korm. rendelet 13-14. pontjában leírtak szerinti energetikai auditornak kell végeznie.
- 8) Amennyiben az épületenergetikai átvilágítás világítástechnikai fejlesztéseket is vizsgál, az átvilágítást végzőnek a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, vagy jogutódjai 1. melléklete szerinti SzÉS7-V (kül- és beltéri világítás szakértő) vagy M-B-28, Világítástechnika, vagy jogutódjai szerinti jogosultsággal bíró szakértőt, vagy az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt is be kell vonnia vagy az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V.26.) Kormányrendelet 13-14. pontjaiban leírtak szerinti energetikai auditornak kell végeznie.

Műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó értékek megőrzése:

- 9) Műemléki vagy helyi védelem alatt álló épület érintettsége esetében a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete, vagy jogutódjai szerinti SzÉS5 (építésügyi műszaki szakértői szakterület, műemléki részsakterület), vagy jogutódjai szerinti jogosultsággal bíró szakértőt, vagy az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt is be kell vonnia a projektbe. Amennyiben egy összetett projekt részeként (az egyik épület műemlék, vagy helyi védelem alatt lévő épület) jelenik meg a műemléki vagy helyi védelmi érintettség, úgy az épületenergetikai átvilágításba is be kell vonni a műemlékvédelmi szakértőt.
- 10) Műemléki védelem alatt álló épület esetén az előkészületek során a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásáig a védett műemléki értékek leltárszerű felsorolásáról, az építéstörténeti tudományos dokumentáció megelőző elkészítéséről gondoskodnia szükséges. Műemlék védelem alá eső épület felújítási támogatásának feltétele műemlékvédelmi szakértői

nyilatkozat, amely megjelöli azokat a védendő épületelemeket, melyeknél a TNM rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása a műemléki érték megváltoztatását eredményezné, azaz, melyeknél nem lehetséges alkalmazni a védendő értéket károsító technológiákat. Továbbá ezen nyilatkozat/bizonyítvány alapján igazolható, hogy az adott épület teljes határoló felületének hány százalékát érintheti a felújítás: 25% alatti vagy afeletti, ún. „jelentős felújítás” végezhető el az adott műemlék épületnél.

- 11) Helyi védelem alá eső épület esetében elegendő a műemlékvédelmi szakértő nyilatkozata, mely tartalmazza a védendő épületelemeket – ahol nem lehet alkalmazni a védendő értéket károsító technológiákat, mert ezen épületelemeknél a TNM rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása a helyi védelmi érték megváltoztatását eredményezné – és ezen épületelemeken alkalmazható műszaki megoldásokat. Tovább ezen nyilatkozat alapján igazolható, hogy az adott épület teljes határoló felületének hány százalékát érintheti a felújítás: 25% alatti vagy afeletti, ún. „jelentős felújítás” végezhető el az adott, helyi védelem alatt álló épületnél.
- 12) Műemléki védelem vagy helyi védelem alatt álló épület esetén kizárólag az esetben alkalmazható az 450.000 Ft/kW fajlagos beruházási költségkorlát, amennyiben az alkalmazható műszaki megoldás a napelemek telepítésére vonatkozó fajlagos beruházási költségelemet érint és a szükséges, de az általánostól eltérő megoldások szükségességét a szakértő önállóan, jóváhagyólag indokolja.
- 13) A támogatást igénylőnek a műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó értékek szakmai útmutatás alapján történő megőrzéséről gondoskodnia szükséges.

Horizontális követelmények:

- 14) **Azbesztmentesítés:** Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, melynek költsége elszámolható a projektben. A projekttel nem érintett épületszerkezetek egyéb azbeszt tartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban megvalósítása esetén elszámolható a projekt keretében.

Tájékoztatással kapcsolatos követelmények

- 15) **Nyilvánosság biztosítása:** A kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. A tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelményeket a www.szechenyi2020.hu honlapról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.

A kommunikációs tevékenységek megkezdése előtt javasoljuk, egyeztetés céljából vegye fel a kapcsolatot a közreműködő szervezet kommunikációs munkatársával.

Beruházás megvalósítására vonatkozó általános követelmények:

- 16) A támogatást igénylőnek a fejlesztési elképzelés kidolgozása során kötelező a felhívás 8. fejezetében hivatkozott és mellékletként csatolt módszertani útmutató előírásainak megfelelő Projekt Tervet készíteni. A Projekt Tervet és annak a „Kötelezően csatolandó” mellékleteit (I.-VI.) a támogatási kérelem benyújtásakor szükséges benyújtani. A „Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll” típusú mellékleteket (VII. - XIV.) legkésőbb az első mérőidőpontig szükséges benyújtani.
- 17) A projekt megvalósítása során kötelező szakirányú műszaki ellenőr alkalmazása.
- 18) Kizárólag olyan projektek támogathatóak, amelyek abszolút értékben csökkentik az országos üvegházhatású gázkibocsátást.

- 19) Kizárólag olyan projektek támogathatóak, amelyekben szereplő épületekre a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról 1. § (1) - (3) bekezdései alapján alkalmazható, és az összes hasznos alapterület meghaladja az 50 nm-t.
- 20) A projektek által érintett épületek a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti hiteles energetikai tanúsítványát el kell készíteni a projekt kivitelezési munkálatainak befejezése után is. Kivételt jelentenek a felhívás 2.1.1. 4., 2.1.1. 7., 2.1.1. 8. és 2.1.1. 9. pontokban felsorolt tevékenységek.

Intelligens rendszerek kiépítésére vonatkozó követelmények:

- 21) Minden energiatermelő beruházás során kötelező beépíteni a különböző eredetű megtermelt energia mérését lehetővé tevő eszközöket.
- 22) Kötelező megvizsgálni az automatikus központi- (hőforrás-oldali) és helyi (hőleadó-oldali) szabályozások létesítésének a lehetőségét, melynek kiépítése támogatható.
- 23) Amennyiben az épület használatának jellege lehetővé teszi, a fenti szabályozási rendszernek heti időprogramok beállítására kell alkalmasnak lennie.

Szemléletformálás, tájékoztatási, képzési anyag kidolgozása, képzés tartása:

- 24) Az energetikai beruházással érintett épületek állandó használóit oktatásban kell részesíteni az alkalmazott megoldásokról, a helyes üzemeltetés szabályairól, valamint a beruházás környezeti hozadékairól, melyet az épületüzemeltetésben vagy épületenergetikában illetve energiamenedzsmentben jártas szakértő végezhet. Szemléletformálási tevékenység kizárólag a projektben tervezett tevékenységek témaköréhez kapcsolódhat.
- 25) A képzési anyagot, későbbi, önálló tanulásra alkalmas formában legalább az adott intézményen belül elérhetővé kell tenni.
- 26) A képzésekről – előadó neve, végzettsége, idő, hely, résztvevők száma, képzési anyag – beszámolót kell készíteni, és benyújtani, melynek tartalmaznia kell az alkalmanként készített legalább 5-5 db releváns fényképet.

A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele is szükséges:

- 27) Amennyiben a projekt keretében beépített eszközökre, vagy azokat tartalmazó, összetett rendszerekre a Bizottság 811/2013/EU és 812/2013/EU rendelete vonatkoztatható, akkor a beruházás tervezésekor érvényes besorolás szerinti legalább „A” kategóriájú berendezés alkalmazandó mind fűtési- mind használati melegvíz hőtermelésre.
- 28) Amennyiben a projekt keretében beépített eszközökre a Bizottság 874/2012/EU rendelete vonatkoztatható, akkor legalább a beruházás tervezésekor érvényes besorolás szerinti „A” kategóriájú (illetve ilyen lámpákat fogadni képes) világítástechnikai berendezés alkalmazandó.

Utólagos épület hőszigetelés alkalmazása esetén:

- 29) Támogatási feltétel a TNM rendelet szerinti „jelentős felújítás” definíciójában szereplő felújítási arány meghaladása. Kivételt képeznek a műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek a hozzájuk kapcsolódó 2.3. pont 10) és 11) szabályozásával.

Abban az esetben, ha egy adott épület a teljes határoló felületének több mint 75%-ban a támogatási igény benyújtását megelőzően már felújításra került úgy, hogy az akkor felújított épületrész megfelelt a felújítás engedélyezésének időpontjában hatályos TNM rendeletben szabályozott épületszerkezeti értékeknek, akkor az adott épület fennmaradó részének felújítása a TNM rendelet 6. § (5) és (6) bekezdésekben megfogalmazott szabályozás szerint támogatható.

Nyílászáró csere vagy korszerűsítés esetén:

- 30) Nyílászáró csere vagy korszerűsítés csak akkor alkalmazható, amennyiben a korszerűsíteni kívánt nyílászáró nem felel meg a TNM rendelet támogatási kérelem benyújtása időpontjában hatályos szabályozása és a Felhívás vonatkozó követelményeinek.

A megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületekre vonatkozó követelmény:

- 31) A megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületnek legalább a felhívás megjelenésekor hatályos, az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. Korm. rendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába kell esnie, kivéve a felhívás 2.1.1. 4. és 2.1.1. 9 pontjaiban lévő tevékenység megvalósításának esetét. Ellenkező esetben támogatási kérelmet a támogatást igénylő csak a 2.1.1. 1. pont tevékenységével kombináltan nyújthat be.

Az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló- vagy árnyékvető szerkezetek beépítése:

- 32) A 7/2006. TNM rendelet V. Gépészeti rendszerekre vonatkozó követelmények / 7. Hűtési rendszerre vonatkozó előírások szerint telepíthetők.

Fosszilis energiahordozó vagy biomassza alapú hőtermelő berendezések és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése:

- 33) A levegőminőség védelme érdekében, amennyiben az vonatkoztatható rá, a beruházásnak teljesítenie kell a szilárd tüzelőanyagokkal üzemelő, kézi és automatikus betáplálású, legfeljebb 300 kW leadott névleges hőteljesítményű fűtőkazánokra kialakított MSZ EN 303-5:2000 szabvány szerinti tüzeléstechnikai követelményeit (250 mg/m³).

- 34) A 140 kWth és az ennél nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről szóló jogszabály (4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről) tartalmazza a biomassza tüzelésű berendezések technológiai kibocsátási határértékeit (szilárd anyag tekintetében 150 mg/m³), a követelményeknek meg kell felelnie a támogatásban részesülő tüzelőberendezéseknek.

- 35) Az összes éves (a projektben és a hőtermelő kiválasztásában releváns és azok közül is a mérvadó fűtés, HMV, egyéb) hőenergia igény 25%-nál nagyobb mértéket meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége el nem számolható költségnek minősül. 30 kW hőenergia igény alatt a túlméretezési szabályt nem kell alkalmazni. A beépített hőtermelő teljesítményének kiválasztásánál fő szempont, hogy a méretezési hőenergia igényhez (Q - kW)) közel eső, a kereskedelmi kínálatban a hőteljesítmény sorozatban közvetlenül felette vagy alatta álló hőtermelő választandó. A Projekt Terv B/2 3.3/ d. pontjában kifejteni szükséges a hőtermelők kiválasztásának vonatkozó megfelelőséget, beleértve a méretezési hőteljesítmény igény és a piaci kínálat viszonyát. Az ennél magasabb méret választása esetén a nem elszámolható költségrész megállapítása kötelezően alkalmazandó az alábbiak szerint.

Nem elszámolható költségrész számítása: $\{(P - Q) / Q\} - 0,25$ x a kazán beszerzési költsége, ahol az energetikai melléklet „Hőtermelők” munkalapjával összhangban P a beépített hőtermelő teljesítménye (kW), Q az épület összes, a beépített hőtermelőre vonatkozó releváns legmagasabb hőenergia igénye (kW).

A nem elszámolható költségrészt a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges a projektben feltüntetni. Amennyiben a hőtermelő kombinált üzemű (fűtés és HMV, pl. kombi cirkó kazán), úgy - amennyiben az magasabb érték - a *használati melegvíz előállításakor elvárt névleges teljesítmény mértékadó* a megfelelő melegvíz komfort elérése érdekében, melyet a hőtermelő teljesítmény meghatározása során figyelembe lehet venni. A

HMV előállításához szükséges elvárt névleges teljesítmény meghatározása a tervező feladata, a Projekt Tervben a számítások bemutatása kötelező.

Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése:

- 36) A tevékenység keretében a szellőző és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése csak akkor támogatott, ha az épület jellemző használati viszonyait alapul véve a tevékenység szakértő (SzÉS6, épületenergetikai szakértő) által kimutatott ÜHG-kibocsátás csökkentést eredményez.

Maximum HMKE méretű fotovillamos rendszerek (2.1.1. 4. pontja szerinti tevékenység), valamint HMKE feletti méretű kiserőművek (2.1.1 9. pontja szerinti tevékenység) telepítése:

- 37) A termelőnek és a fogyasztónak a fogyasztó valamely meglévő csatlakozási pontján kell a közműszolgáltató hálózatára csatlakozniuk, továbbá az igénybejelentésre adott áramszolgáltatói tájékoztatót/nyilatkozatot a Projekt Terv mellékleteként szükséges csatolni. A felhívás 2.1.1. 4. és 2.1.1. 9. pontja szerinti kiserőmű létesítési tevékenységek esetén a záró csomag elfogadásának feltétele a hálózati engedéllyessel kötött hálózathasználati és villamosenergia-vásárlási szerződés megkötése. Amennyiben a támogatást igénylő többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, a felhívás 2.1.1. 4. és a 2.1.1. 9. pont szerinti kiserőmű létesítési tevékenység esetében kizárólag abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a kedvezményezett által a záró csomag benyújtásáig bemutatásra kerülő hálózathasználati és villamosenergia-vásárlási szerződés olyan elszámolást tartalmaz, amelyben az alkalmazott elszámolási időszaktól függetlenül szaldó nem képezhető és a hálózatba betáplált és vételezett villamos energia mennyisége külön-külön kerül megállapításra. Ellenkező esetben ezen tevékenységre jutó költségek tekintetében támogatás nem elszámolható.
- 38) HMKE méretű fotovillamos rendszer létesítése esetén a több épületet tartalmazó, közös hőenergetikai rendszeren lévő, de villamos energia ellátás szempontjából egynél több egységre bontott épületegyüttes esetén, napenergia villamos energia célú felhasználására irányuló tevékenység felvétele esetén annyi HMKE létesítés megengedett, ahány különálló villamos energetikai rendszerrel rendelkezik az épületegyüttes.
- 39) A Támogatást igénylőnek nyilatkoznia kell, hogy a megvalósítani kívánt beruházás tekintetében nem vesz igénybe a 2021-2027-as tervezési időszak más operatív programjából, illetve felhívásaiból támogatást.

Hőszivattyú rendszerek telepítése és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése:

- 40) 100 kW fűtőteliességig a berendezésnek meg kell felelnie a 2007/742/EK direktívának. Továbbá amennyiben az adott hőszivattyú által hasznosított légtermikus, geotermikus vagy hidrotermikus energia az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve 7. sz. melléklete szerint megújuló energiaforrásból előállított energiának (ERES) minősül, azt az alábbi képlet segítségével kell kiszámítani:

$ERES = Q_{hasznos} \times (1 - 1/SPF)$, ahol az SPF tényező minimum értékei:

Szekunder oldali hőleadók (radiátor, konvektor, fan-coil és felületfűtés: mennyezet-, fal- és padlófűtés)	Hőszivattyú			
	Meghajtás	Energiaforrás és hőelosztó közeg		
		Levegő-víz	Földhő-víz	Víz-víz
Méretezett max. előremenő fűtési vízhőmérséklet: 55 °C vagy 55 °C felett	Villamos meghajtású rendszer	3,1	3,5	3,5

Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C alatt		3,3	3,8	3,8
Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C vagy 55 °C felett	Gázüzemű rendszer	1,3	1,6	1,6
Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C alatt		1,5	1,7	1,7

1. Hatásfok követelmények:
 - 1.1. Villamos meghajtású hőszivattyúk esetében MSZ EN 14511 szabványsorozat, MSZ EN 14825 szabvány vagy ezekkel egyenértékű műszaki követelmények, valamint a Határozat előírásai szerint;
 - 1.2. Gázüzemű hőszivattyúk esetében az MSZ EN 12309 szabványsorozat, MSZ EN 14825 szabvány vagy ezekkel egyenértékű műszaki követelmények valamint a Határozat előírása szerint.

2. Berendezésre vonatkozó követelmények:
 - 2.1. Rendelkezik a gyártó által megadott műszaki adatok valódiságáról szóló, független tanúsító intézet által kiállított tanúsítvánnyal;
 - 2.2. Eleget tesz a 2005/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a tömszelence nélküli önálló keringető szivattyúkra, illetve termékekbe beépített tömszelence nélküli keringető szivattyúkra vonatkozó környezetbarát tervezési követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2009. július 22-i 641/2009/EK európai bizottsági rendelet szerinti energiahatékonysági követelményeknek;
 - 2.3. Talaj-víz és víz-víz hőszivattyú alkalmazása esetén az éves hőigényeket min. 65%-ban a hőszivattyúnak kell ellátnia, így a csúcskazán a beépített összes méretezési teljesítmény maximum 35%-a lehet. Ezen feltételeknek megfelelően méretezett hőigényt 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége nem elszámolható költségnek minősül (lásd a felhívás 2.3. pont *Fosszilis energiahordozó vagy biomassza alapú hőtermelő berendezések és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése* követelményét). Ezen nem elszámolható költségrészt a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges a projektben feltüntetni. Meglévő épületeknél a kiépített kazán ettől függetlenül üzemben maradhat, de kazáncsere esetében ezen előírást kötelezően alkalmazni szükséges;
 - 2.4. Levegő-víz hőszivattyú alkalmazása esetén az éves hőigényeket min. 50%-ban a hőszivattyúnak kell ellátnia, így a csúcskazán a beépített összes méretezési teljesítmény maximum 50%-a lehet. Ezen feltételeknek megfelelően méretezett hőigényt 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége nem elszámolható költségnek minősül (lásd a felhívás 2.3. pont *Fosszilis energiahordozó vagy biomassza alapú hőtermelő berendezések és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése* követelményét). Ezen nem elszámolható költségrészt a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges a projektben feltüntetni. Meglévő épületeknél a kiépített kazán ettől függetlenül üzemben maradhat, de kazáncsere esetében ezen előírást kötelezően alkalmazni szükséges;
 - 2.5. Rendelkezik a gyártó által kiállított, a berendezés teljesítményére vonatkozó nyilatkozattal;
 - 2.6. Rendelkezik telepítési, üzemeltetési és karbantartási útmutatóval.

3. Egyéb követelmények

3.1. Az MSZ EN 14825 szabvány vagy azzal egyenértékű műszaki követelmények szerint elvégzett SPF tényező számítások a hőszivattyús rendszerre vonatkozóan (a fűtési rendszer, a magyar éghajlati adatsorok és statisztikák, valamint meglévő épületek korszerűsítésének esetében tapasztalati adatok figyelembe vételével);

3.2. Kizárólag víz közvetítő közeggel működő fűtési rendszerre való csatlakozás támogatható;

3.3. Kizárólag a külső hőmérsékleten alapuló fűtési előremenő víz hőmérséklet-szabályozással rendelkező fűtési rendszerre való csatlakozás támogatható;

3.4. Fűtésen kívüli funkciók ellátására csak olyan hőszivattyú alkalmazása támogatható, amely eredeti, gyári állapotában tartalmazza a szükséges funkciókat és az ezekhez szükséges szabályozásokat.

41) Hőszivattyú alkalmazásakor vizsgálni szükséges a 44/2008 (XII. 31.) KHEM Rendelet szerinti „H” tarifa, vagy, ahol elérhető „GEO-tarifa” alkalmazhatóságát, annak elhagyása külön indokolandó.

Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése:

42) A tevékenység akkor támogatható, ha a megvalósítása kimutathatóan ÜHG csökkenést eredményez.

Adott épülethez kapcsolódó, már meglévő, kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése:

43) A beépíteni kívánt fényforrások kiválasztását indokolni szükséges, különösen, ha nem energiatakarékos vagy energiatakarékos, de retrofit megoldást terveznek alkalmazni.

44) Fénycsatornák használatának lehetőségét vizsgálni szükséges a beruházás tervezése folyamán.

45) A világítási rendszert vezérlő irányítási- és szabályozási rendszer komplexitását vagy elhagyását az épület használatán alapulóan szükséges indokolni a tervezés során.

Városok önkormányzati Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvé (SECAP) vagy Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP) elkészítése:

46) SEAP felülvizsgálat, átdolgozás és SECAP kidolgozás csak városi szinten támogatható, kisebb területi egységre vonatkozó részstratégia elkészítése nem támogatható.

47) Azon városok esetén, ahol alapidokumentum (SEAP) készült a korábbi tervezési időszak valamely operatív programja vagy nemzetközi programja támogatásával, a dokumentum szerzői, hasznosítási és átdolgozási jogával rendelkező szervezettel való együttműködés kötelező. Az együttműködésre és hasznosítási jogokra vonatkozó megállapodás bemutatása a támogatási kérelemmel együtt szükséges.

48) Amennyiben a város SEAP alapidokumentuma felülvizsgálatához és/vagy átdolgozásához és/vagy SECAP-jának kidolgozásához egyéb támogatást vett igénybe, a kérelem benyújtásakor nyilatkoznia szükséges a kettős finanszírozás kizárásáról.

49) A városi önkormányzat, a felülvizsgált és/vagy átdolgozott SEAP-jának vagy kidolgozott SECAP-jának birtokában egyénileg jelenti be csatlakozási szándékát a Polgármesterek Szövetségéhez.

50) SECAP kidolgozás során figyelemmel kell lenni minden releváns operatív program prioritásaira.

- 51) A SEAP felülvizsgálat illetve átdolgozás vagy a SECAP elkészítés során kötelező a Polgármesterek Szövetsége honlapján közzétett Nemzeti Koordinátorral (Country Coordinator) való együttműködés.
- 52) A SEAP/SECAP az Európai Unió stratégiai tervezési alapidokumentumai a fenntartható energiagazdálkodás és klímavédelem területén, amelyek elkészítése az energiahatékonyság növelése és a CO₂ kibocsátás csökkentése érdekében javasolt.

Városok energiahatékonyságának növelése érdekében okos hálózat (smart grid) és okos mérés (smart metering) rendszer létrehozása

- 53) A projekt keretén belül okos mérők kerülnek elhelyezésre a városok intézményeiben, amelyek az intézmények energiaellátásával kapcsolatos fogyasztást mérik és továbbítják a menedzsment, monitoring és irányítási központba. A központ rögzíti a beküldött adatokat, és fogyasztási trendeket alakít ki. A fogyasztási trendek alapján beavatkozási pontok jelölhetőek ki annak érdekében, hogy hogyan lehet a fogyasztást csökkenteni az adott intézményben. A központ fő feladata felhívni a figyelmet a beavatkozási pontok mentén a felhasználás csökkentésre és automatikusan vagy személyes beavatkozással a fogyasztás csökkentését elérni. Az okos mérők elhelyezése mellett a projekt része a központ kialakításához és működéséhez szükséges eszközök, hardverek, szoftverek, immateriális javak beszerzése, telepítése
- 54) Az okos hálózati megoldások segítik a különböző energiatermelő egységeket az energiarendszer működésébe integrálni, ugyanakkor könnyebbé teszik a hálózatok összekapcsolódását. Az energetikai rendszerek tervezése összetett feladat, a nagyszámú energiatermelő és fogyasztó, valamint a megújuló energiatermelés egyre jelentősebb hányada miatt, ami állandóan változó energiaáramlást eredményez egy hálózaton belül.
- Az energiarendszerek tervezése során az okos hálózati technológia (pl. a valós idejű adatszolgáltatás, a hálózat és az áramtermelő egységek állapot- és az időjárás-előrejelzésének, stb. figyelembe vételével) fontos szerepet játszik a termelés és fogyasztás előre tervezésében, valamint az energiarendszer kiegyensúlyozásának aktív támogatásában. Az okos rendszerek által az elosztó és az átviteli eszközök hatékonyabban kihasználásra kerülnek, így minimálisra csökkenthető az átviteli hálózat bővítésének igénye.
- 55) Nyilatkozat benyújtása szükséges arra vonatkozóan, hogy a város okos hálózat (smart grid) és okos mérés (smart metering) rendszer vagy a rendszer bármely elemének kidolgozásához más támogatásban (költségvetési, uniós, stb.) a kérelem benyújtása előtt nem részesült.
- 56) Városonként egy (1) db projekt javaslat adható be jelen tevékenységre. A rendszer részét képező épületekre vonatkozóan szakértői számítással szükséges alátámasztani a rendszer alkalmazásával elérhető primer energia megtakarítást és az abból adódó ÜHG csökkenést. A megtakarítást az épületek várható primer energia fogyasztás-csökkenésének bemutatásával kell alátámasztani, a megtakarítás mértéke nem lehet magasabb 10%-nál.

Fenntartás, működtetés biztosítása

- 57) A Projekt Terv Útmutató A/3. pontjában szükséges röviden bemutatni, hogy a támogatást igénylő milyen szervezeti és műszaki erőforrásokkal rendelkezik a fejlesztés legalább 5 éves fenntartásának biztosításához.
- 58) Pénzügyi oldalról kérjük a várható fenntartás általános és tartós forrásainak karbantartási, pótlási, javítási költségek és azok tervezett pénzügyi fedezete biztosításának rövid bemutatását, összhangban az Energetikai melléklet „Pénzügyi mutatók” munkalapjával.

Helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdők energetikai célú fejlesztése, korszerűsítése

- 59) A felhívás 2.1.1. 9. pontjában foglalt tevékenységek megvalósítására a többségi önkormányzati tulajdonban vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdaság társaság tulajdonában álló, a

Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztálya által nyilvántartásba³ vett vagy a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 felülvizsgálatáról szóló 1348/2021. (VI.3.) Kormányhatározatban elfogadott Turizmus 2.0/Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiában rögzített kategorizálás⁴ alapján egészségturisztikai zászlóshajónak nem minősülő fürdők energetikai célú fejlesztésére nyújtható be támogatási kérelem, ha a megvalósítás helyszíne nem Budapesten van, továbbá a megyei Integrált Területi Programokban nem minősül azon városok és várostérségek közigazgatási területének, amelyek a Fenntartható Városfejlesztési Eszköz keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.

A tervezett tevékenységek besorolásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a 2.1.1. 9. ponthoz kizárólag a 2.1.1. 1. – 2.1.1. 6. szerintieken túli tevékenységek rögzíthetők, azaz a 2.1.1. 1. – 2.1.1. 6. pontokhoz megfeleltethető tevékenységeket azok részeként kell megvalósítani.

Csak az a projekt támogatható, mely ÜHG megtakarítást ér el. A felhívás 2.1.1. 9. pontja szerinti tevékenységekből elérhető primerenergia megtakarítást és az abból elérendő ÜHG csökkenés hozamot szakértői számításokkal szükséges bemutatni a projekt terv B/2. 3.4. pontjában. Amennyiben olyan tevékenységeket valósítanak meg a projektben, melynek primerenergia és ÜHG megtakarítása a TNM szerinti energetikai számítással bemutatható, úgy a megtakarítást tanúsító program használatával készített, a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti, a CO₂ kibocsátási értékeket tartalmazó számítással szükséges kalkulálni.

Amennyiben a projekt keretében kizárólag napelem kiserőmű létesítés történik, akkor a megtakarításokat elegendő a projekt tervben részletezendő szakértői számítással igazolni.

A projekt megvalósítása révén keletkező hőenergia gyógyfürdő területén kívüli felhasználása, hasznosítása kizárólag középületek meglévő fosszilis energiaigényének kiváltása céljából és az esetben lehetséges, ha az ennek eredményeként elért üvegházhatásúgáz-csökkenés mennyisége a projekt tervben kimutatásra, és a projekt keretében az ÜHG csökkenés indikátor hozam részeként feltüntetésre és elszámolásra kerül.

Az épületeknél jelentkező fosszilis energia-kiváltás ÜHG megtakarítását épületenkénti TNM szerinti energetikai számítással kell igazolni a meglévő és a tervezett állapot számításainak a projekt terv VII. melléklet részeként történő benyújtásával, az ÜHG hozam kimutatásával. Az elérhető primerenergia megtakarítást és az abból adódó ÜHG csökkenést a projekt terv B/2 3.4. pontjában szükséges bemutatni.

Amennyiben olyan energetikai célú egyéb tevékenység kerül megvalósításra, melyek ÜHG megtakarítását TNM szerinti számítással nem lehetséges bemutatni, úgy ezen tevékenységek megtakarítását egyéb szakértői számítással szükséges bemutatni.

³ Elérhetősége: https://www.kormanyhivatal.hu/download/d/2b/f6000/5_Gyogyfurdok_005.pdf

⁴ Elérhetősége: <https://mtu.gov.hu/cikkek/strategia> 240. oldaltól

Gyógyfürdők energetikai célú fejlesztése esetén, beleértve, ha a projekt a 2.1.1. 9. pontja szerint tevékenység mellett a felhívás 2.1.1. 1. – 2.1.1. 6. pontjai szerinti tevékenységet is tartalmaz az Energetikai melléklet nem kitöltendő és a projekt terv kizárólag releváns részei elkészítendő.

Gyógyfürdő korszerűsítés, fejlesztés esetén az összetett beruházás megvalósítása nem támogatott.

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

1. Általános elvárások:

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos követelmények, más néven horizontális követelmények érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező eleme. A kiemelt célok és követelmények részletes ismertetése megtalálható az „ÁÚF 21-27” 11. fejezetében.

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- a) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó”⁵ elővigyázatosság elvét betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba⁶ ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- b) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a Fogyatékosokkal Élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell.
- c) A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

2. Témaspecifikus elvárások:

a) Klímaváltozás elleni küzdelem:

Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább ötéves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során figyelembe kell vennie, hogy a projekt várható üvegházhatásúgáz-kibocsátása/elnyelése mennyire számottevő, továbbá fel kell mérnie a projekt éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért a támogatási kérelem összeállítása során vizsgálnia kell a projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat, a projekt helyszínén várható energiateljesítésváltozást, a klímavédelmi törekvésekhez való illeszkedést, valamint be kell mutatnia, milyen módon tervezi lebonyolítani az Európai Parlament és a Tanács 2021/1060 rendeletének 73. cikk (2) bek. j) pontja alapján elvárt éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot. A támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt Terv (PT) vonatkozó fejezetében részleteznie szükséges az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozását az abban részletezett szempontok szerint. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot a projekt előkészítésével párhuzamosan kell elvégeznie és annak dokumentációját az 1. mérőföldkőig kell benyújtania. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozásához az „Útmutató a projektek

⁵ Jelentős károkozás elkerülését célzó elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen az (EU) 2019/2088 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

⁶ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

klímakockázatának értékeléséhez és csökkentéséhez” (röviden: Klímakockázati útmutató) nyújt segédletet, mely a következő linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-projektek-klimakockzatnak-becslshez-s-cskkentshez> (A 2021—2027-es programozási időszak szabályozásának megfelelően felülvizsgált útmutató 2021 őszére tervezett megjelenéséig a 2014-2020-as időszak útmutatója a hatályos segédlet).

b) Fényszennyezés negatív hatásainak minimalizálása:

A fényszennyezés negatív hatásainak minimalizálása érdekében kültéri világítás korszerűsítése, továbbá újonnan kialakítandó kültéri világítási rendszerek tervezése és megvalósítása során alkalmazni szükséges az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 53 - 54. § követelményeket, valamint a vonatkozó érvényes európai szabványok és a helyi szabályozási eszközök követelményeit. A beruházások megvalósítása során javasolt „A fényszennyezésről – világosan!” c. szakmai útmutató (http://www.termeszetvedelem.hu/fenyszennyezessel_vilagosan) módszertanának alkalmazása.

c) Esélyegyenlőség érvényesítése:

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a közszolgáltatásokhoz⁷ (pl. közhatalmi, önkormányzati tevékenységek, oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési, ügyfélszolgálati szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység) való egyenlő esélyű hozzáférés követelményét be kell tartani. Ennek részeként a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztéseket az egyetemes tervezés alapelvét figyelembe véve⁸ komplex akadálymentesítést elvégezve kell végrehajtani (építmények mindenki által használható részeinek, közhasználatú tereinek akadálymentessége, az információkhoz való hozzáférés és kommunikáció)^{9,10}.

Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.

Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

3. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

⁷ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4.§ f) értelmében

⁸ További információ: <http://www.etikk.hu>

⁹ További információ:

- Pandula András (szerk.): Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés. Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft, Budapest, 2015 (https://fszk.hu/wp-content/uploads/2015/11/Seg%C3%A9dlet_2015_v2.pdf)

- Farkasné dr. Gönczi Rita - Szőke József: Komplex kisokos a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférésének biztosításához. NFSZK Nonprofit Kft., Budapest, 2019 (<https://fszk.hu/kiadvany/komplex-kisokos/>)

¹⁰ 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

A projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége az adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletben található.

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében olvasható.

A támogatás maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható összköltség 100 %-a, a 2.2. fejezetben állami támogatással érintett tevékenységek tekintetében pedig az alábbi intenzitást kell alkalmazni:

Csekély összegű állami támogatás esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a, figyelemmel az alábbiakra is:

- Az ellentételezés összege évente és feladatonként a közlekedés és a közlekedési infrastruktúra, valamint a következő pontok kivételével nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget. Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett ellentételezés éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.
- A támogatás éves átlagos összegének túllépése esetén a közszolgáltatásért járó ellentételezést előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén: a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költség és a beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbséget azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője - a támogatást nyújtó döntésétől függően - jogosult ésszerű nyereséget szerezni.

A működési eredmény mértékét

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén: a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbséget.

A működési eredmény mértékét

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

4. A PROJEKTVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

A támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdett projekthez is igényelhet támogatást, ha azt a kérelem benyújtásáig fizikailag még nem fejezte be.

A 2.2. pont szerinti uniós állami támogatási kategóriával támogatott tevékenységhez kapcsolódóan a támogatási kérelem benyújtását megelőzően a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek – figyelemmel az uniós állami támogatási szabályokra – kizárólag a csekély összegű (de minimis) támogatás keretében számolhatók el.

További részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 1. alpontja tartalmaz.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.¹¹

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatási szerződésben/támogatói okiratban (a továbbiakban együtt: támogatási szerződés) és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok - szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő - kifizetése megtörtént.

További részletes szabályozás az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított **36 hónap** áll rendelkezésre.

Ha Ön a projekt megvalósítását a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdte meg, a végrehajtási határidő a támogatási szerződés hatályba lépésének napjával kezdődik.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának határideje a projekt fizikai befejezését követő 60 nap, de legkésőbb 2029. június 29.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A mérföldkő a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott mérföldkövel bezárólag várhatóan elszámolni kívánt költségek kumulált mértékét is.

Önnek a projektjében 2 mérföldkövet kell tervezni. Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára kell megtervezni.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

1. mérföldkő: A projekt szakmai-műszaki előkészítésének lezárása legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18. hónap utolsó napjáig.

A mérföldkőhöz az alábbi, projekt szempontjából releváns, dokumentumok csatolása szükséges:

- a) Teljes műszaki dokumentáció az összes érintett tevékenységre vonatkozóan. Amennyiben korábban támogatott projekthez is kapcsolódik a tárgyat beruházás, úgy szükséges a pontos, tevékenység szintű lehatárolás bemutatása is,
- b) építési/létesítési engedélyek vagy tervezői nyilatkozatok, hogy az adott tevékenység nem hatósági engedélyköteles,
- c) a Felhívás 2.3. és 2.4. pontjában előírt releváns szakmai-műszaki és horizontális feltételeknek való megfelelés bemutatása, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat dokumentációja,
- d) szemléletformáló program, valamint képzés tartalmának bemutatása,
- e) a Felhívás 2.3 és 2.4 pontjában előírt releváns szakmai-műszaki és horizontális feltételeknek való megfelelés bemutatása (kizárólag a 2.1.1. 7. pont szerinti tevékenység esetében),

¹¹ Lásd: Korm. rendelet Közbeszerzési eljárások ellenőrzése c. fejezete

- f) 700 millió Ft feletti összköltségű projektek esetében költség-haszon elemzés elkészítése a Felhívás 6.2 pont 2) alpontban meghatározottak alapján, valamint szükség esetén nyilatkozat működtetésre irányuló támogatásokról a felhívás 6.2 pont 2) alpont utolsó szakaszában foglaltak szerint,
- g) a projektmenedzsment szervezet rövid bemutatása, valamint a kedvezményezett büntetőjogi felelőssége tudatában megtett nyilatkozat arra vonatkozóan, hogy a projektmenedzsment szervezet megfelel a 2021-2027-es időszakra vonatkozó Elszámolási Útmutató c. dokumentumának 3.8.2 pontjában leírtaknak.

2. mérföldkő: A projekt fizikai befejezése

A mérföldkőhöz az alábbi, projekt szempontjából releváns, dokumentumok csatolása szükséges:

- a) Műszaki átadás-átvétel, műszaki ellenőr beszámolója,
- b) a megvalósított állapotra vonatkozó hiteles épületenergetikai tanúsítvány,
- c) releváns esetben a funkció váltás tényének igazolása;
- d) ZB (záró beszámoló),
- e) az energetikai mellékletben található „kivitelezői nyilatkozat” és a „ZB nyilatkozat”,
- f) fotódokumentáció,
- g) egyéb projektzárást igazoló dokumentumok.
- h) igazolás, hogy a felülvizsgált vagy átdolgozott SEAP illetve SECAP benyújtásra került a Polgármesterek Szövetsége szervezethez (kizárólag a 2.1.1. 7. pont szerinti tevékenység esetében),
- i) a kedvezményezett büntetőjogi felelőssége tudatában megtett nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a megvalósítási időszak alatt alkalmazott projektmenedzsment szervezet megfelelt a 2021-2027-es időszakra vonatkozó Elszámolási Útmutató c. dokumentumának 3.8.2 pontjában leírtaknak.

5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

A támogatási kérelemben az alábbi táblázatban szereplő indikátor vállalása kötelező, amennyiben az az adott projekt szempontjából releváns.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹²	Célérték	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak?	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	ERFA	tonna CO2 egyenérték/év	Közös eredmény		RCR 29	igen	igen
Jobb energiahatékonyságú középületek	ERFA	m2	Közös kimeneti		RCO19	nem	igen

Indikátor neve: Becsült ÜHG-kibocsátás

Indikátor definíciója: A támogatott szervezetek vagy folyamatok teljes becsült üvegházhatású gáz kibocsátása. A bázisérték a beavatkozás megkezdése előtti év becsült üvegházhatású gáz kibocsátás mértékére vonatkozik, a tényérték pedig a teljes becsült üvegházhatású gáz kibocsátásként kerül kiszámításra, a beavatkozás befejezését követő év során elért energiateljesítmény szintje alapján.

¹² Közös kimeneti, közös eredmény, OP-kimeneti, OP-eredmény.

Indikátor számítási módja: Üvegházhatású gázok becsült éves kibocsátása = fejlesztéssel érintett létesítmények fejlesztés előtti és fejlesztés utáni üvegházhatású gáz-kibocsátásának különbsége (tonna CO₂ egyenérték).

Indikátor igazolásának módja: Az „Energetikai melléklet” elnevezésű szakmai melléklet „02 Szakértői Nyilatkozat” munkalapja alapján kiállított nyilatkozat, ami a projekt megkezdése előtti állapotra elkészített energetikai tanúsítvány és a tervezett állapotra elkészített energetikai tanúsítvány/számítás alapján készül, valamint a megvalósított projektelemekre vonatkozóan készült „08 ZB nyilatkozat”. Részteljesítés esetén a teljesített projektelem(ek)re vonatkozó „08 ZB nyilatkozat”, valamint ehhez kapcsolódóan, a projekt megkezdése előtti állapotára elkészített energetikai tanúsítvány és a részteljesítés szerinti állapotra elkészített energetikai számítás adatai alapján kiállított „02 Szakértői Nyilatkozat”.

Indikátor neve: Jobb energiahatékonyságú középületek

Indikátor definíciója: Középületek nettó alapterülete, amelyek a kapott támogatás révén jobb energiahatékonyságot érnek el. A megnövelt energiateljesítmény a középület energiaosztályozásának legalább egy energiaosztály általi javulásával értendő, és ezt a hiteles energetikai tanúsítványok (HET) alapján kell dokumentálni. A figyelembe vett energiaosztályozás a nemzeti energiateljesítmény tanúsítványban szereplő meghatározást követi, összhangban a 2010/31/EU irányelvvvel.

Középületek alatt az állami hatósági szervek és a nonprofit szervezetek tulajdonában álló épületek értendők. A nonprofit szervezet olyan jogi személy, amelyet kollektív, állami vagy társadalmi haszon érdekében szerveznek és működtetnek, ellentétben azzal a szervezettel, amely vállalkozásként működik, és amelynek célja a nyereség megszerzése a tulajdonosainak. Ilyen például a közigazgatás, az iskolák, a kórházak, stb.

Indikátor számítási módja: Jobb energiahatékonyságú középületek alapterülete (m²) = A projekt megkezdése előtti és a megvalósított állapotra elkészített hiteles energetikai tanúsítványban szereplő, illetve a korszerűsítés alapjául szolgáló nettó alapterület (m²).

Indikátor igazolásának módja: Az „Energetikai melléklet” elnevezésű szakmai melléklet „01 Energetikai adatok” munkalapja, ami tartalmazza a projekt megkezdése előtti állapotra elkészített hiteles energetikai tanúsítvány szerinti fűtött alapterület adatokat, valamint a megvalósított projektelemekre vonatkozóan készült „08 ZB nyilatkozat, melyben fel kell tüntetni a megvalósított projektelemek vonatkozásában a épület(ek) fűtött alapterület adatait”. Részteljesítés esetén a teljesített projektelem(ek)re vonatkozó „08 ZB nyilatkozat”, melyben fel kell tüntetni a fejlesztéssel lezárt épületrészek fűtött alapterület adatait.

Kizárólag SEAP felülvizsgálatot/átdolgozást illetve SECAP kidolgozást tartalmazó projektek esetében ezen indikátorok nem alkalmazandók.

A támogatási szerződésben vállalt indikátor tervértékének csökkenése:

Ha Ön a támogatási szerződésben vállalt tervértéket csökkenti, a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó rendeleti szabályozást alkalmazzuk.¹³

A támogatási szerződésben vállalt indikátor aluteltjesítése:

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése a célérték elérésének vállalt időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel¹⁴.

¹³ Korm. rendelet 156. §.

¹⁴ Korm. rendelet 160.§.

6. PROJEKTVÉGREGHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

A felhívás keretében 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható.

Így például nem támogatható:

- a) Épület kizárólag bizonyos határoló szerkezeti elmeinek felújítása, amennyiben az épület egészére vonatkozóan a felújítás mértéke ezáltal nem éri el a felhívás 2.3. pont 29) szerinti jelentős felújítás mértékét. Kivételt képeznek a felhívás 2.3. pont 10) és 11) szerinti műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek.
- b) A támogatható funkcióhoz tartozó tevékenységeken túlmutató, gazdasági jellegű tevékenységhez (pl. kereskedelmi célú K+F tevékenységek, for-profit alapon helyiségek bérbeadása, stb.) hasznosított épület illetve épületrész energetikai felújítása;
- c) Új épület építése kivéve az 50 nm-nél kisebb méretű, az esetlegesen alkalmazott biomassa tárolásához vagy az alkalmazott technika védelméhez szükséges fűtetlen, vagy a technika védelméhez szükséges mértékben temperált melléképület;
- d) Északra néző homlokzatokon külső árnyékolók vagy árnyékvető szerkezetek létesítése;
- e) Biztonságtechnikai elemek (kaputelefon-rendszer, hangosítás, biztonsági kamerarendszer, stb.) beszerzése és telepítése;
- f) Split (mono, multi) vagy ablakklímák beépítése, cseréje, korszerűsítése, felújítása;
- g) Gépjárművek, mobil anyagmozgató- vagy munkagépek beszerzése;
- h) SEAP felülvizsgálata és átdolgozása, SECAP kidolgozása, amennyiben a 2007-2013 vagy a 2014-2020 tervezési időszakban és/vagy SECAP kidolgozása, amennyiben 2014-2020 vagy a 2021-2027-as tervezési időszakban erre a célra az önkormányzat támogatást kapott bármely operatív program keretében.
- i) Olyan tevékenység, amely szerepel a támogatható tevékenységek között, de a projekt által érintett épületet vagy berendezést figyelembe véve, a 2007-2013 időszakban, ROP vagy KEOP forrásból, vagy a 2014-2020 időszakban TOP forrásból támogatásban részesült ugyanaz a tevékenység, és amelynek a fenntartási időszaka még nem zárult le;
- j) A 2.1.1. 6. és 2.1.2.2. 4. tevékenység esetén a távhőszolgáltatói működési engedéllyel rendelkező távhőszolgáltató által működtetett távhőrendszerre történő csatlakozás;
- k) Állékonyági problémával rendelkező épület energetikai korszerűsítése. Abban az esetben lehet ilyen épületen energetikai korszerűsítést végrehajtani, amennyiben statikai szakvéleménnyel igazolták, hogy az épület állékonyági problémát a fejlesztés előtt megszüntették.
- l) Okos hálózat (smart grid) és okos mérés (smart metering) rendszer vagy a rendszer bármely elemének megvalósítása, amennyiben az más forrásból (pl. költségvetési-, uniós támogatás, stb.) már támogatásban részesült vagy részesül.

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

- 1) Ön, mint kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.
- 2) **Költség-haszon elemzés készítésére vonatkozó elvárások:**

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló 2021/1060/EU rendeletének (a továbbiakban CPR) 73. cikkének teljesítése céljából a pályázatoknak biztosítani kell a következő elvárásokat:

- Bizonyítható a projekt társadalmi hasznossága, megfelelő ár-érték aránya.
- Csak a megvalósuláshoz szükséges mértékű támogatást kap, túl-támogatás nem történik. (A PT energetikai mellékletének, pénzügyi mutatók nevű munkalapján a támogatás tényleges összege meghatározza a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges támogatás összegét.)
- A fejlesztési projekt keretében létrehozott eszközök működtetése, a szolgáltatási színvonal pénzügyileg fenntartható. (A projekt pénzügyi fenntarthatósága a PT-ben szövegesen, valamint a PT energetikai mellékletének - pénzügyi mutatók munkalap- kitöltésével mutatható be.)

A vonatkozó európai uniós jogszabályoknak való megfelelés érdekében a projektek előkészítése és a kiválasztási eljárás során alá kell támasztani a projekt társadalmi hasznosságát, ár-érték arányát. Ennek érdekében a **pályázat benyújtásakor csatolandó a projekt tervben:**

- Be kell mutatni a problémákat, hiányokat, amelyekre választ jelent a tervezett fejlesztés. Szükséges felmérni az igényeket, amelyek a fejlesztendő infrastruktúra/ szolgáltatás létrejöttét, kapacitását alátámasztják.
- Az így meghatározott projekt célokról be kell mutatni kapcsolódásukat az OP céljaihoz, valamint a vonatkozó európai, országos, regionális, valamint helyi stratégiákhoz.
- Annak érdekében, hogy megállapítható legyen, hogy a projektben megvalósítandó beavatkozás céljának elérésére a választott megoldás az optimális a teljes költséget és a hatásokat összevetve, szövegesen kell indokolni, hogy miért az adott műszaki megoldás került kiválasztásra, azt milyen kiválasztási logika, további vizsgálat előzte meg.

A támogatás mértékének indoklásához és a fenntarthatóság bizonyításához a **pályázat benyújtásakor a projekt tervben** be kell mutatni a következőket (összhangban a PT energetikai mellékletének, pénzügyi mutatók nevű munkalapjának a kitöltésével):

- A kért támogatás összege a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges, mely releváns állami támogatási szabály hatálya esetén álljon összhangban annak szabályozásával. Egyéb esetben az indoklás térjen ki különösen arra, hogy a beruházás fenntartása során a képződő bevételek milyen mértékben nem nyújtanak fedezetet a működési költségekre, a beruházáshoz szükséges forrásgyűjtésre.

A beruházás fenntartása során a képződő nettó bevételnek minősül az energetikai korszerűsítés által a megtakarított energiából származó, éves szintű működési költségcsökkenés, kivéve, ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi (PT energetikai mellékletének, pénzügyi mutatók nevű munkalapjának "G" oszlopa)

Fontos kihangsúlyozni, hogy a bevételek között szerepeltetni kell a saját villamos energia igény feletti éves szintű villamos energia értékesítéséből származó bevételt is abban az esetben, amennyiben a hálózatra feltermelt éves szintű villamos energia mennyisége meghaladja a vételezett villamos energia mennyiségét.

Az energetikai melléklet „Pénzügyi mutatók” munkalap „H” oszlopában szükséges ezen bevételeket felvezetni a „Villamos igény meghatározása” munkalap alapján.

A villamos energia értékesítéséből származó éves bevétel összegét kérjük levezetni a „Villamos igény meghatározása” munkalap G19-e cellájában megadott értékesített villamos energia mennyiség (kWh) és az értékesítési ár (Ft/kWh) szorzataként. Ezt kell releváns esetben a „Pénzügyi mutatók” munkalap „H” oszlopában az éves bevételek között feltüntetni. A PT energetikai mellékletének, pénzügyi mutatók nevű munkalapján a támogatás tényleges összege cella meghatározza a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges támogatás összegét.

- A projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított a projekt teljes élettartama alatt. Indoklásban ki kell emelni, hogy a bevétellel, költségmegtakarítással nem fedezett működési (üzemeltetési és pótlási) költségek finanszírozása hogyan történik, pl. milyen központi költségvetési, önkormányzati költségvetési forrás biztosítja a finanszírozásukat. A projekt pénzügyi fenntartása akkor biztosított, amennyiben a projekt terv energetikai mellékletének pénzügyi mutatók nevű munkalap „V” oszlopában a fenntartás évei alatt kumulált pénzáram egyik évben sem eredményez negatív értéket.

Az 1. mérföldköre a 700 millió Ft-nál nagyobb elszámolható költségű projekteknel a CPR előírásainak való megfelelés érdekében **az alábbiak bemutatása csatolandó:**

- Közgazdasági értékeléssel kell igazolni a projekt társadalmi hasznosságát, megfelelő ár-érték arányát.
 - Ha a projekt olyan stratégiához illeszkedik, amely társadalmi hasznosság értékelése (költség-haszon elemzés, költséghatékonyság elemzés, többszempontú értékelés) alapján rangsorolta a projekteket és a projekt megvalósítását tartalmazza, akkor projekt szinten külön elemzés nem szükséges a változatelemzésről és a kiválasztott projektről - elegendő a PT.A/2.5.1 pontja alatti az előzetes energetikai felülvizsgálatok során javasolt változatok bemutatása-, valamint a lentebb kiemelt, releváns stratégia(k) mentén röviden elmagyarázni:
 - A projekt célja megalapozott, illeszkedik a stratégiához, nettó társadalmi hasznot hoz létre?
 - A projektben megvalósítani javasolt megoldás eléri a célt, ez a leghatékonyabb megoldás-e a cél eléréséhez?
 - A megoldás költségei reálisak-e?

Ennek az elvárásnak megfelelnek többek között a fenntartható városi mobilitási tervek (SUMP), a **fenntartható energia- és klíma akciótervek (SECAP)**, Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv, Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia, **Nemzeti Energiastratégia**, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, **NEKT (Magyarország Nemzeti Energia és Klímaterve)**, Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030.

- **A tárgyi projekt fentebb nevesített energiastratégiá(ák)hoz való illeszkedésének hiányában** projekt szinten szükséges a változatelemzést, illetve a kiválasztott változat közgazdasági értékelését elvégezni. Ennek módszertanát az Európai Bizottság közgazdasági értékelési útmutatója, a Vademecum¹⁵ valamint az Útmutató a projektek közgazdasági és pénzügyi értékeléséhez és további releváns magyar CBA útmutatók tartalmazzák. Ennek megfelelően:
 - ahol lehet és az az egyszerűbb, teljes közgazdasági költség-haszon (CBA) elemzés elvégzése
 - egyszerűsített CBA elvégzése, ha a költségek és hasznok csak nagyvonalú, nem teljeskörű becslése lehetséges
 - Költség-hatékonyság elemzés (Cost Effectiveness Analysis, CEA), ha a hatásokat csak naturáliában lehet meghatározni, így a sorbarendezés alapja az egységnyi hatás költsége.
 - Legkisebb költség elemzés (Least Cost Analysis, LCA): Amennyiben a projektek ugyanarra az eredményre vezetnek, a leghatékonyabb választás egyszerűen a legkisebb költségű változat kiválasztását jelenti.
 - Többszempontú értékelés (Multi-Criteria Analysis, MCA): a fejlesztések költségei, hatásai, kockázatai és lehetőségei számszerűsített vagy kvalitatív formában meghatározásra kerülnek, majd fontosságuk szerint súlyozzák őket, amellyel meghatározásra kerülhet egy összesített pontszám és ez alapján egy rangsor.

¹⁵ Economic Appraisal Vademecum 2021-2027, General Principles and Sector Applications, European Commission, 2021

Az előző pontban bemutatott útmutatók alapján szükséges a pénzügyi elemzést elvégezni a szükséges mértékű támogatás és a pénzügyi fenntarthatóság alátámasztása érdekében. (Összhangban a PT energetikai mellékletének, a pénzügyi mutatók nevű munkalapjának kitöltésével, ami meghatározza a projekt pénzügyi fenntarthatóságát, valamint a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges támogatás összegét)

A 700 millió Ft feletti elszámolható költségű projekt esetében a nettó bevétel termelés becslésének elvégzése és igazolása érdekében a támogatást igénylőnek nyilatkoznia szükséges működési költség-megtakarításokról és a működtetésre irányuló támogatásokról, amely tartalmazza az alábbiakat:

- c1) A projekt hatására jelentkező működési költség megtakarítás (nettó bevétel) összegével a működtetésre irányuló támogatások összege is csökken.
- c2) Vállalja, hogy legalább a fenntartási időszak végéig számszerűsíthető módon nyilvántartja ezeket, s amennyiben változás történik a nyilatkozatához képest, azt jelezni köteles.
- c3) A kedvezményezett a nyilatkozat mellékleteként benyújtja a várható bevételekre, működési költségekre, működési költség-megtakarításokra és a működtetésre irányuló támogatások várható csökkenését alátámasztó számításait.

3) Szakmai adatszolgáltatás:

A támogatási kérelem benyújtásakor a projekt tervezett tartalma alapján szükséges a szakmai adatszolgáltatás kitöltését elvégezni. Amennyiben a projekt előkészítése során, annak szakmai tartalma módosul, úgy szükséges a lenti mutatókra tett vállalások felülvizsgálata. Önmagában a szakmai adatszolgáltatás módosításához, értékük csökkentéséhez szankció nem kapcsolódik.

Mutató neve	Mérték-egység
Éves végső energiafogyasztás (ebből: háztartások, középületek, vállalkozások egyéb)	MWh/év
Előállított összes megújuló energia (ebből: villamos, termikus)	MWh/év
A megújulóenergia-termelési kapacitás növekedése (ebből: villamos, termikus)	MW
Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	MWh/év
Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek száma	db
Akadálymentesítéssel érintett épületek száma	db

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Ha a projektben tervezett beszerzésre a közbeszerzési jogszabályok vonatkoznak, közbeszerzést kell lefolytatni. Ennek vizsgálata és a szükséges eljárás lefolytatása – az egybeszámítási szabályok figyelembe vételével – az Ön feladata és felelőssége.

Részletes tájékoztatás az "ÁÚF 21-27" 9. fejezetében olvasható.

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlanok tulajdoni viszonyai az „ÁÚF 21-27”-ben foglaltaknak megfelelnek, és a projekt tekintetében rendezett tulajdoni viszonyokat a támogatást igénylő igazolja legkésőbb a támogatási szerződés megkötéséig.

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a tervezett fejlesztések alá vont ingatlanok többségi önkormányzati és/vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok tulajdonában állnak, kivétel a megyei önkormányzat (GFO 321) kisebbségi tulajdonában álló épületek vonatkozásában megvalósuló projekt, amennyiben az érintett épületek tekintetében egyúttal az állam a további (többségi) tulajdonos.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

A biztosítéknyújtással kapcsolatos részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 6. fejezete tartalmazza.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az Alapjogi Charta alapelveiről, a panasz benyújtásának lehetőségéről részletes információkat az "ÁÚF 21-27" tartalmaz.

6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?

Nem releváns.

6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?

Ön vállalja, hogy a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a projekt megfelel az alábbi feltételeknek¹⁶:

- a) az infrastruktúra valamely elemében kizárólag olyan tulajdonosváltás következhet be, amelynek eredményeként egy cég vagy közszférabeli szervezet jogosulatlan előnyhöz nem jut;
- b) a művelet jellegében, célkitűzéseiben vagy végrehajtási feltételeiben olyan lényeges változás nem következik be, amely veszélyezteti az eredeti célkitűzéseket.

A SEAP felülvizsgálat, SECAP-pá történő átdolgozás illetve SECAP kidolgozás esetében elvárás, hogy a projekt pénzügyi befejezésétől számított **5 évig** biztosítani kell a terv időszakos felülvizsgálatát és regisztráltságát a Polgármesterek Szövetségénél (www.eumayors.eu).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagyon a záró projektfenntartási jelentés elfogadásáig csak az irányító hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony

¹⁶ /2021 EU Rendelet 65. cikke alapján

szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthető el, adható bérbe, illetve terhelhető meg.

Ha Ön ezeket a kötelezettségeket nem teljesíti, akkor szabálytalansági eljárás indulhat Ön ellen. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1. Mennyi előleg igényelhető?

Támogatási előleg:

Utófinanszírozású tevékenységekre Ön támogatási előleget igényelhet.

Az igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:

- a) 25%-a, de mikro-, kis- és középvállalkozás, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft,
- b) 100%-a a lenti feltételek teljesülése esetén.

A támogatási előleg mértéke abban az esetben 100%, ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság kedvezményezett, és

- b1) a fizetési számláit az Áht. alapján a Kincstárban köteles vezetni vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, **vagy**
- b2) az Ön részére a megítélt támogatás összege nem éri el az 50 000 000 Ft-ot.

A b1) vagy b2) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás 25%-a.

Ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat kedvezményezett, akkor Ön részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha benyújtotta az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet, és az jóváhagyásra került.

A likviditási terv sablonja a www.palyazat.gov.hu oldalon található meg. A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a Korm. rendelet 252. §-a tartalmazza.

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja,

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60 %-ával megegyező mértékű kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. (Rendeltetésszerű a felhasználás, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az irányító hatóság jóváhagyta.)

Ha Ön állami támogatásban részesül, az előleg folyósításától számított három éven belül el kell számolnia az előleggel.

Szállítói előleg:

Ha Ön közzsféra szervezet, akkor szállítói finanszírozás alkalmazása esetén

- a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,
- b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés

eredményeként kötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés – tartalékkeret nélküli – elszámolható összege 30 %-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénybevételének lehetőségét.

Ha Ön közzsféra szervezet, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a Korm. rendeletben foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybevételére is jogosult.

Önnek a szállítói előleg 50 %-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50 %-át meghaladó teljesítésekor haladéktalanul el kell számolni.

A szállítói előleget visszaköveteljük, ha Ön nem nyújt be időközi kifizetési kérelmet a szállítói előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?

A projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeit Önnek önerőből kell fedeznie.

7.3. Melyek az elszámolható költségek?

A **projekt Európai Unióval elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket a támogatást igénylőnek saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét!

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei

Előzetes tanulmányok, dokumentumok költsége

- műemlék vagy helyi védelmi igazoláshoz, állagmegóváshoz szükséges tanulmányok, szakértés
- A 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti
- épületenergetikai átvilágítás, amennyiben a Felhívás szerint elkészítése szükséges
- Projekt Terv
- költség-haszon elemzés
- akadálymentesítési terv
- szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, helyzetfeltárás
- szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák költsége
- társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek

Műszaki dokumentáció költségei

- műszaki tervek, kiviteli- és tendertervek, engedélyes tervek, ezek hatósági díja, szakági tervek, műszaki felmérések, vizsgálatok, épületenergetikai tanúsítvány
- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat

Közbeszerzés költsége

- közbeszerzési szakértő díja: közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység
- közbeszerzési eljárás díja

Egyéb projekt előkészítéshez kapcsolódó költség

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Építéshez kapcsolódó költségek

- átalakítás
- bővítés
- felújítás
- új építés (alkalmazott biomassa tárolásához, vagy az alkalmazott technika védelméhez szükséges, fűtetlen, vagy a technika védelméhez szükséges mértékben temperált melléképületek esetén (lásd felhívás 6.1. c) pontja)
- beüzemelési költségek
- akadálymentesítés (amennyiben egy költség soron tervezik szerepeltetni az építési költséget, úgy kérjük, hogy az építési költségek szöveges részletezésében mutassák be az akadálymentesítés költségeit is)

Eszközbeszerzés költségei

- bekerülési érték
- bekerülési érték egyes tételei

Az eszközök beszerzése önállóan nem támogatható, az kizárólag a jelen dokumentum 2.1.1. 8. tevékenységnél releváns, amennyiben az eszközbeszerzés bizonyíthatóan szükséges az adott létesítmény funkciójának megfelelő működtetéséhez, továbbá megjelenik a kedvezményezett tárgyi eszköz nyilvántartásában.

Immateriális javak beszerzésének költsége

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

Kizárólag olyan szellemi termék beszerzése elszámolható, amelyik kapcsolódik a projekt tevékenységéhez, valamint piaci feltételek mellett, harmadik féltől került beszerzésre.

III. Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

Műszaki jellegű szolgáltatások költsége

- minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek, horizontális követelmények megvalósításának költségei
- használatbavételi és/vagy üzemeltetési engedélyek költségei
- energiamegtakarítási intézkedési terv költsége

Képzéshez kapcsolódó költségek (pl. épülethasználók képzése)

- tananyag fejlesztése, kivitelezése

- képzés költsége résztvevőnként

Egyéb szakértői szolgáltatás költségei

- egyéb mérnöki szakértői díjak (pl. rehabilitációs szakmérnök)
- felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége (kapcsolódó szakértői tevékenység, pl. SEAP felülvizsgálat és átdolgozás, SECAP kidolgozás)
- meglévő üzemeltetési-karbantartási terv felülvizsgálata vagy új készítése energiahatékonysági szempontból
- energiamegtakarítási intézkedési terv készítése

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei (kizárólag a szemléletformáláshoz kapcsolódóan számolható el)

- rendezvényszervezés
- egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj

- szakmai megvalósításhoz kapcsolódó eszközök és immateriális javak bérleti költsége

Egyéb szolgáltatási költségek

- biztosítékok jogi, közjegyzői költségei
- hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
- vagyonbiztosítás díja

IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

V. Projekt menedzsment költségek:

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

VI. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VII. Tartalék

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

A működtetésre a későbbiek során odaítélendő ellentételezés megállapításakor a támogatásból megvalósított beruházás értékét is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy azt a kedvezményezett nem a saját költségén valósította meg. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásból (ide értve a csekély összegű támogatást is) és az Altmark-feltételeknek megfelelő támogatásból megvalósult beruházások esetében az értékcsökkenés vonatkozásában működési támogatás nem nyújtható.

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbséggént. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbséggént. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A támogatás keretében a beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz és immateriális javak beruházási költsége számolható el.

7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

Ön bizonyos költségtípusokat a támogatási kérelem költségvetésébe százalékban meghatározott átalánnyként tervezhet be és számolhat el.

A százalékban meghatározott átalány vetítési alapját a következő költségtípusok képezik (vetítési alap) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projektelőkészítés költségei c. költségkategória alábbi költségtípusa:
 - Műszaki dokumentáció költségei c. költségtípus
- 2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek c. költségkategória összes költségtípusa
- 3) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória alábbi költségtípusai:
 - Műszaki jellegű szolgáltatások költségei c. költségtípus
 - Képzéshez kapcsolódó költségek (pl. épülethasználók képzése)
 - Egyéb szakértői szolgáltatás költségei
 - Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei
 - Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj
 - Egyéb szolgáltatási költségek c. költségtípus
- 4) Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei c. költségkategória összes költségtípusa
- 5) Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát) c. költségtípus
- 6) Tartalék c. költségtípus

A vetítési alapba tartozó költségtípusoknak az elszámolása valós költség alapon történik. Ez azt jelenti, hogy a fenti költségtípusoknál a teljesítést pénzügyi bizonylatokkal szükséges alátámasztania.

A százalékban meghatározott átalány mértéke: 7,00%

A százalékban meghatározott átalány alapján elszámolt költségtípusok (számított költségek) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projektelőkészítés költségei c. költségkategória összes költségtípusa, kivéve a műszaki dokumentáció költségei c. költségtípust
- 2) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória alábbi költségtípusai:
 - Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége c. költségtípus

- Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége c. költségtypus
- 3) Projektmenedzsment költség c. költségkategoría összes költségtypusa

A vetítési alapba tartozó költségek és a számított költségek közötti költségátcsoportosítás nem lehetséges. A tartalék, mint költségtypus a projekt költségvetésén belül, kizárólag a vetítési alapba tartozó költségekre való átcsoportosítással használható fel.

A számított költségekbe tartozó költségtypusokat a vetítési alapba tartozó költségtypusoknak a fentiekben meghatározott százalékában számoljuk el és fizetjük ki, a vetítési alapba tartozó költségtypusok kifizetésével együtt és azzal egyidejűleg. A számított költségek teljesítését nem szükséges pénzügyi bizonylatokkal alátámasztania. Fontos azonban, hogy a számított költségeket csak akkor fizetjük ki, ha a költségvetés tartalmaz vetítési alapba tartozó költségtypusokat.

A fenti egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező. Az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazása során a költségek felmerülését Önnek nem kell alátámasztania pénzügyi háttérdokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem vizsgáljuk. (Kivétel ez alól a százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén a vetítési alapba tartozó költségtypusok) Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Önnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie, viszont az irányító hatóság és más, uniós ellenőrző szervezetek a helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2021.01.01., vége: 2029.06.29.

A projekt tervezése és megvalósítása során az alábbi fajlagos költségkorlátokat szükséges figyelembe venni:

- 1) Amennyiben a projekt nem tartalmaz műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületet, úgy **minden megkezdett 3.000.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO2 egyenérték tonna ÜHG megtakarítást** szükséges vállalni.
- 2) Kizárólag műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületeket tartalmazó projekt esetén **minden megkezdett 3.500.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO2 egyenérték tonna ÜHG megtakarítást** szükséges vállalni.
- 3) Amennyiben a projekt vegyesen tartalmaz műemlék vagy helyi védett és nem műemlék vagy nem helyi védett épületeket is, úgy az energetikai mellékletben meghatározott **számított (súlyozott) értékkel szükséges az 1 CO2 egyenérték (t) ÜHG megtakarítást vállalni.**

Az 1) – 3) pontok szerinti fajlagos korlátok nem alkalmazandók:

- o A 10.000 fő feletti lakosságszámú városok esetén a távhőszolgáltatói működési engedéllyel rendelkező távhőszolgáltató által működtetett távhőrendszeren lévő távfűtött épületek korszerűsítésére vonatkozóan,
- o TKR kiemelt eljárásrendben benyújtott projektek esetén a támogatási kérelemben foglalt tevékenységekre vonatkozóan,
- o Gyógyfürdők energetikai célú fejlesztése esetén, beleértve, ha a projekt a 2.1.1. 9. pontja szerint tevékenység mellett a felhívás 2.1.1. 1. - 6. pontjai szerinti tevékenységet is tartalmaz.

Az alábbi 4) – 7) pontokban szereplő fajlagos beruházási költség-korlátok a felhívás 7.3 fejezet „II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek” költségkategoría tevékenységeire vonatkoznak.

- 4) Napelemes rendszer telepítése esetén **400.000 Ft/kW_p**, maximális nettó elszámolható beruházási költség támogatható *a beépített napelemek összesített névleges teljesítményére vetítve*. A napelemes rendszer csatlakozási teljesítményét *legfeljebb 20%-kal haladhatja meg* a beépített napelemek összesített névleges teljesítménye. A csatlakozási teljesítmény a hálózatra kapcsolódó inverter(ek) összesített névleges hálózati csatlakozási teljesítménye. Műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek esetében, amennyiben a védett jelleg igazoltan speciális megoldásokat igényel **450.000 Ft/kW_p** nettó elszámolható beruházási költség támogatható.
- 5) **Napkollektoros rendszer esetében** az abszorber felületre vetített nettó elszámolható beruházási költség nem haladhatja meg a **327.000 Ft/nm** értéket.
- 6) **Szilárd biomassza kazán beépítése** esetében, a kazánteljesítményre vetített nettó elszámolható beruházási költség **nem haladja meg a 182.000 Ft/kW értéket**, mely tartalmazhatja a kazán beszerzésének és beépítésének költsége mellett az alábbiakat: használati melegvíz- és fűtési rendszerhez való csatlakozáshoz szükséges eszközök, berendezések és építmények, valamint füstgáztisztító, pernyeleválasztó, kéményrendszer, hamu- és pernyekihordó, tüzelőanyag raktározásához, átmeneti tárolásához szükséges, nem-építmény jellegű elemek, automatikus tüzelőanyag-adagoló költségei.
- 7) **Hőszivattyú rendszerek alkalmazása** esetén a hőtermelő teljesítményre vetített maximális elszámolható fajlagos nettó beruházási költség nem haladhatja meg:
 - földhő-víz hőszivattyús rendszer esetén a **393.000 Ft/kW** értéket,
 - víz-víz hőszivattyús rendszer esetén a **272.000 Ft/kW** értéket,
 - levegő-víz hőszivattyús rendszer esetén a **224.000 Ft/kW** értéket.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük, figyeljen az alábbiakra:

- 1) Csak azok a költségek számolhatók el, amelyek egyértelműen kapcsolódnak a projekt tevékenységeihez és megfelelő indoklással kerülnek alátámasztásra.
- 2) Az elszámolható költségek egyéb feltételeit az Elszámolási útmutató¹⁷ szabályozza.
- 3) **Piaci ár igazolása:**

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen felhívás 7.5. pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés

¹⁷ Az elszámolási útmutató az alábbi linken érhető el: [Általános útmutató a felhívásokhoz-Szerződés minták-ÁSZF-AVDH tájékoztató-Elszámolási Útmutató 2021-2027 | Széchenyi Terv Plusz \(gov.hu\)](#).

keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat a Korm. rendelet in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árnak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek a Korm. rendelet alapján a piaci árnak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a támogatást igénylő/kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása. A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat a kedvezményezettnek nem kell benyújtania az irányító hatósághoz, azonban azokat az irányító hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a megrendelés időpontjához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független¹⁸ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnél, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (pl.: munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak

¹⁸ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselési, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselési, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsoló vállalkozásnak minősül.

történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Nem kell alátámasztani a piaci áraknak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás (százalékban meghatározott átalány, átalányalapú egységköltség, egyösszegű átalány) keretében történt. Ilyen esetekben alátámasztó dokumentációt sem kell biztosítani, kivéve, a Felhívás 7.3.1 pontjában hivatkozott benyújtandó dokumentumokat.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelőségét alátámasztó, Rendeletben meghatározott dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

A piaci ár kedvezményezetti tájékoztatója az alábbi linken érhető el:

<https://www.palyazat.gov.hu>

- 4) A felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.
- 5) Az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás, amennyiben releváns:
 - a) Személyi jellegű költségek elszámolása a Személyi jellegű költségek összesítőjén (kivéve: egyszerűsített költségelszámolás alkalmazásához kapcsolódóan)
 - b) Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó
 - c) Az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolása az Összesítő az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolásához összesítőn (kivéve: egyszerűsített költségelszámolás alkalmazásához kapcsolódóan)
 - d) Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén

A kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma: amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg, az elszámoló bizonylatot „Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén” szükséges elszámolni.

- 6) Önnek nincs lehetősége költségelszámolásra, ha az szóbeli megállapodáson alapul.
- 7) Közsféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni az Elszámolási Útmutatóban foglalt előírásokat.
- 8) Saját teljesítés az Elszámolási Útmutatóban leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költségtípusai vonatkozásában számolható el:
 - Projektelőkészítés költségei (összes költségtípus vonatkozásában);
 - Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költségtípus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
 - Projektmenedzsment költségek (összes költségtípus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

Saját teljesítés keretén belül az Elszámolási Útmutató értelmében a közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításait számolhatja el.

Ha Ön helyi önkormányzat kedvezményezett és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatja a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költségét is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

Összeférhetlenségi szabályok:

A Korm. rendelet értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen az alábbi összeférhetlenségi szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában vegye figyelembe a következő korlátozásokat.

Költségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve (%)
Műszaki dokumentáció költségei (Felhívás 7.3. 1))	5,00 %
Tartalék	5,00 %

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításakor kérjük, hogy figyeljen arra, hogy az egyes költségtípusok maximális mértékére vonatkozó százalékok két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk.

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költségtípusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását. A költségvetésnek meg kell felelnie a felhívás 7.3.1 pontjában leírtaknak is.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok:

Költségtípus	A projekt elszámolható összköltségei arányában számított %-os korlát	Maximális nettó elszámolható mérték (Ft)
I. SEAP felülvizsgálat		50.000 lakosig: 3 millió Ft; 50.001 – 100.000 lakos között: 5 millió Ft; 100.000 lakos feletti városok: 7 millió Ft
II. SEAP átdolgozás SECAP-pá		50.000 lakosig: 3 millió Ft; 50.001 – 100.000 lakos között: 5 millió Ft; 100.000 lakos felett: 7 millió Ft
III. SECAP kidolgozása		50.000 lakosig: 7 millió Ft; 50.001 – 100.000 lakos között: 8,5 millió Ft; 100.000 lakos felett: 10 millió Ft
Okos hálózat (smart grid) és okos mérés (smart metering) rendszer együttes létrehozása		maximum nettó 800 millió Ft
Okos mérés (smart metering) rendszer létrehozása, amennyiben pilot projekt keretében csak okos mérés rendszer kerül kialakításra		maximum nettó 400 millió Ft
Szemléletformálás, képzéshez kapcsolódó költségek	2 %	maximum nettó 1,5 millió Ft

7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 7.3. pontban, különösen:

- Új épület építése, kivéve az 50 nm-nél kisebb méretű, az alkalmazott technika befogadására szolgáló vagy biomassza tárolásához szükséges melléképület;
- Bíróságok, kötbérek, perköltségek;
- A felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- Banki és pénzügyi költségek, kamattartozás kiegyenlítése, hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- Ingatlan lízing, bérlet – kivéve projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda bérlete;
- Használt gépek, berendezési tárgyak, felszerelések beszerzési költségei;
- Járművásárlás (személygépkocsi, szállító jármű stb.);
- Saját teljesítés (kivéve a felhívás 7.4.8. pontjában felsorolt költségkategóriákat);

- Reprezentációs költségek;
- Minden olyan költségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 7.4. pontjának megfelelően nem alátámasztott
- A 2.3 pont 35) és 40) 2.3 és 2.4 alpontjaiban foglaltak szerint a méretezett éves hőigényt 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége nem elszámolható költségnek minősül. A méretezett hőigényhez képest felmerülő túllépés mértékével arányosan csökkentett költség részt a projektben a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges feltüntetni.
- Bivalens üzemmódban tervezett hőszivattyúk esetén a meglévő hőtermelő (pl. gázkazán) mellett új kiegészítő hőtermelő beszerzésének költsége nem elszámolható, kivéve, ha a meglévő hőtermelő igazolhatóan 5 évnél régebben van üzemben és/vagy a kiegészítő funkciót műszaki okból igazoltan – a Projekt Terv B/2.3.3/e/2) alpontjában indokoltak és igazoltak alapján – nem tudja ellátni.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a Korm. rendelet alapján standard eljárásrend vonatkozó szabályai szerint, területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

A projektekről standard, illetve kiemelt eljárásrendben születik döntés.

Amennyiben a projektekről standard eljárásban születik döntés, a támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt. Amennyiben a projektekről kiemelt eljárásban születik döntés, a támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője folyamatos elbírálással dönt.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az "ÁÚF 21-27" 3. fejezetében található.

A TKR kiemelt eljárásrendet alkalmazó megyék esetén a kiválasztási eljárásrendre vonatkozó előírások – a fentiekől eltérő módon – a területi szereplőre vonatkozó területspecifikus mellékletben található meg. A Felhívás 13.3. pontja tartalmazza a területspecifikus mellékleteket, külön jelölve a TKR kiemelt eljárásrendben hirdető megyéket.

8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Azok a támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, és az alábbi kritériumoknak:

1) Nem hiánypótolható jogosultsági kritériumok:

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.
- b) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

A fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótolthatóak. Ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2) Hiánypótoltható jogosultsági szempontok:

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az "ÁÚF 21-27" c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótolható, kötelezően csatolandó melléletek benyújtásra kerültek.
- f) A támogatást igénylő rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal vagy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel.

A fenti jogosultsági kritériumok esetében egy alkalommal hiánypótlási felhívást küldünk, ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótolható.

3) Tartalmi értékelési szempontok:

Az értékelés megfelelt/nem felelt meg/nem releváns minősítéssel történik. A „megfelelt”, „nem felelt meg” minősítést a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania.

Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek. A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség. Amennyiben a kérelmező a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre.

„Nem felelt meg” válasz esetén a szakmai értékelő támogatási vagy szerződéskötési feltételt szabhat az adott szempont teljesülésére.

Amennyiben az 1.1, 1.2., 1.3, 2.1., 3.1 pontok valamelyikében az értékelési szempont „nem felelt meg” minősítést kap, abban az esetben az Irányító Hatóság a támogatási igénylést elutasítja.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/ Nem releváns)
1.	Illeszkedés a TOP Plusz céljaihoz	

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/ Nem releváns)
1.1	<p>A projekt illeszkedik a felhívás céljához. A fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, indokolatlan fejlesztési célokat nem nevesít.</p> <p>A tevékenységek hozzájárulnak az intézmények primerenergia-fogyasztásának, valamint az intézmények ÜHG-kibocsátásának csökkentéséhez.</p> <p>A vegyes (fosszilis és megújuló) hőenergiaforrással ellátott épületek energiahatékonysági korszerűsítése során a projektszinten jelentkező megújuló hőenergia-felhasználás csökkenés akkor elfogadható, amennyiben a korszerűsítés a fosszilis hőenergia- felhasználás részarány csak olyan mértékű csökkenését eredményezi, hogy a projekt megfelel a jelen felhívás ÜHG fajlagos mutató elvárásainak.</p> <p>Amennyiben releváns, úgy annak bemutatása, hogy projekt illeszkedik a Duna Régió Stratégiához.</p>	megfelelt/nem felelt meg
1.2	<p>Az érintett épületek többségi önkormányzati tulajdonban vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság tulajdonában vannak. Kivétel a megyei önkormányzat kisebbségi tulajdonában álló olyan épületek, amelyek tekintetében egyúttal az állam a további (többségi) tulajdonos, erre vonatkozóan jelen felhívás követelményei az önkormányzati tulajdoni hányad mértékétől függetlenül alkalmazandók.</p>	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
1.3	<p>TKR kiemelt eljárásrendű projekt esetében a támogatási kérelem tartalma megfelel az illetékes területi szereplő által, a vonatkozó Integrált Területi Programban meghatározott, és a TOP Plusz Monitoring Bizottsága által jóváhagyott területi kiválasztási kritériumoknak és az illeszkedés minden kiválasztási kritérium vonatkozásában külön ismertetésre került, az illeszkedés mindezek alapján igazolt.</p> <p>Az illeszkedés a PT-ben szöveges formában kifejtésre került. Az adott területi szereplő területi kiválasztási kritériumok szempontjai jelen felhívás terület-specifikus mellékleteinek a 8.2. pontjában találhatóak. Megfelelt minősítés csak akkor adható, ha a támogatási kérelem valamennyi szempontnak megfelel.</p> <p>TKR standard eljárásrend esetében nem releváns minősítést szükséges adni.</p>	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.	Szakmai indokoltóság, megalapozottság	
2.1	<p>A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a jelen felhívás 1.2 pontja, valamint az ÁÚF 21-27 dokumentumban meghatározott kizáró okok alá.</p>	megfelelt/nem felelt meg/
2.2	<p>Az érintett épület rendelkezik hiteles energetikai tanúsítvánnyal (HET) vagy „összetett projekt” esetében rendelkezésre áll a projekt tervezett fizikai-műszaki kiterjedését lefedő épületenergetikai</p>	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/ Nem releváns)
	átvilágítás és annak javaslatai. Amennyiben a projekt csak 2.1.1. 4. vagy 2.1.1. 7. vagy 2.1.1. 8 vagy 2.1.1.9 tevékenységre irányul, úgy a HET benyújtása nem releváns. Illetve összetett projekt esetén, ha a projekt tervet a 2.3. 6) előírásai alapján nyújtják be, úgy az épületenergetikai átvilágítás benyújtása nem releváns.	
2.3	Az épületek hőtechnikai jellemzőinek javítását magába foglaló 2.1.1.1 tevékenységet nem tartalmazó projektek esetén - a 2.1.1. 4 ; 2.1.1. 7; 2.1.1. 8; vagy 2.1.1. 9 tevékenységek kivételével - a megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületnek meg kell felelnie legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30) Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriának.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.4	Az energetikai mellékletben a fejlesztés előtti-, köztes- és utáni állapot számított energiafelhasználási adatainak bemutatása a tanúsítványokkal összhangban került kitöltésre, valamint az energetikai mellékletben a fejlesztést megelőző-, és a fejlesztést követő energia felhasználás és költségek a Projekt Tervvel összhangban kerültek elkészítésre. A megvalósítási ütemterv szakmailag tekintetben megfelelő. A 2.1.1. 8. vagy 2.1.1. 9. tevékenység esetén szakértői számítással alátámasztották a rendszer alkalmazásával elérhető primer energia megtakarítást és az abból adódó ÜHG csökkenést az érintett épületekre vonatkozóan.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.5	Fejlesztési szükség, indokoltság bemutatása. A támogatást igénylő vállalja a Felhívás 2.3., 2.4., 5 és 6. pontjában meghatározott előírások teljesítését.	megfelelt/nem felelt meg
2.6	A betervezett hőtermelő kapacitás megfelel a Felhívásban és az Energetikai melléklet „Hőtermelők” munkalapján előírt követelményeknek. A Projekt Terv B/2. 3.3/d pontjában foglaltak szakmailag értelmezhetően kifejtésre kerültek és a Projekt Terv IV. számú melléklete benyújtásra került.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.7	A támogatást igénylő a 7/2006. TNM rendelet által definiált „BB - közel nulla” szint elérését vagy meghaladását vállalja. Több épület esetén, amennyiben az épületek több mint fele „BB - közel nulla” szintet kíván elérni, a szempont megfelelő, egyéb esetben nem megfelelő.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.8	Az érintett épületek fejlesztés előtti energiaigénye alapján a meglévő állapot hiteles energetikai tanúsítványának Ep értéke nagyobb, mint 250 kWh/m ² a.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
3	Fenntarthatóság és horizontális szempontok	
3.1	A tervezett tevékenység hosszú távú (legalább 5 éves) fenntartásának intézményi, műszaki és pénzügyi háttere bemutatott. A projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított, a támogatást igénylő megfelelően felmérte és biztosítani képes az üzemeltetési, karbantartási, pótlási költségeket	megfelelt/nem felelt meg/ részben megfelelt/ nem releváns

	Értékelési-szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/ Nem releváns)
3.2	Teljesülnek az esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
4.	Költségvetés vizsgálata	
4.1	A támogatási kérelem tartalma megfelel a felhívás 7.4 és 7.5 pontjaiban meghatározott fajlagos költségeknek, költséglimiteknek és belső arányoknak.	megfelelt/nem felelt meg

Területsspecifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó területsspecifikus mellékletében található.

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106.§ f) alpontja szerint az irányító hatóság vizsgálja a támogatást igénylő korábbi projektjeivel kapcsolatban a monitoring és információs rendszerben rendelkezésre álló információkat, különösen a pénzügyi korrekciót eredményezett szabálytalanságokat.

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106.§ g) alpontja értelmében az irányító hatóság figyelembe veszi az adott támogatási kérelemmel összefüggő, a rendelet IX. fejezete szerinti közbeszerzési eljárások ellenőrzésének eredményét annak érdekében, hogy el nem számolható támogatási összeg ne kerüljön odaítélésre.

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó részletes szabályokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozatnak (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról

szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A 2012/21/EU bizottsági határozat alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható.

A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:

- a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama;
- b) a vállalkozás megnevezése és adott esetben az érintett terület;
- c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy különleges jogok jellege;
- d) az ellentételezési mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei;
- e) a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedések.

A vállalkozás közszolgáltatás nyújtásával való megbízásának időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási időtartam esetén a 2012/21/EU bizottsági határozat csak akkor alkalmazható, ha a közszolgáltató olyan jelentős beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb időtartam alatt kell amortizálni.

Amennyiben a Támogatott a közszolgáltatás körén belül és kívül is végez tevékenységeket, akkor a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (9) bekezdése értelmében a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi szolgáltatásétól elkülönítve kell kimutatnia belső számláiban, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt. A közszolgáltatáson kívül eső tevékenységek költségei magukban foglalják az összes közvetlen költséget, a közös költségek arányos részét és a megfelelő tőkemegtérülést. E költségek nem adható ellentételezés. A Támogatott a támogatásról olyan elkülönített elszámolást köteles vezetni, amelyből a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (2)-(4) bekezdésben meghatározott követelmények ellenőrizhetők.

Ha a Támogatott a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének megfelelően meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, a kedvezményezettnek a túlkompenzációt vissza kell fizetnie. Amennyiben a túlkompenzáció összege nem haladja meg az átlagos éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompenzáció átvihető a következő időszakra és levonható az arra az időszakra fizetendő támogatás összegéből.

Kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összegegyeztetetők nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 53. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási támogatásként a következőkhöz nyújtható:

- a) muzeális intézmény, levéltár, könyvtár, művészeti vagy közművelődési intézmény - ide értve a közösségi teret -, koncertterem, filmszínház,
- b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,
- c) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája (pl. népi hagyományok, kézművesség),
- d) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,

- e) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is ezen célokra,
- f) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása.

A beruházási támogatás esetén az immateriális javak és a tárgyi eszközök következő költségei:

- a) az infrastruktúra építésének, korszerűsítésének, bővítésének, megvásárlásának, megőrzésének és fejlesztésének költsége, ha az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,
- b) a kulturális örökség megszerzésének költsége (pl. a lízingdíj, a kapcsolódó illetékek vagy a kulturális örökség áthelyezésének költsége),
- c) a tárgyi és szellemi kulturális örökség védelmének, megőrzésének, újjáépítésének és helyreállításának költsége (pl. a megfelelő körülmények között történő tárolás költsége, a speciális eszközök, anyagok használatából fakadó többletköltség, valamint a dokumentációs, kutatási, digitalizálási és publikációs költség),
- d) a közönség kulturális örökséghez való hozzáféréseinek javítását szolgáló intézkedések költsége (pl. a digitalizálással és egyéb új technológiákkal, a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos, valamint a prezentációk, programok és látogatók tekintetében a kulturális sokszínűség elősegítésével kapcsolatos költség),
- e) a kulturális projektek és tevékenységek, együttműködési és csereprogramok, valamint ösztöndíjak költsége (pl. a kiválasztási eljárással kapcsolatos marketing és a projekt eredményeként közvetlenül felmerülő költség)

számolható el.

Csekély összegű támogatás:

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmozható.

A csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható.

A támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmozott összeg meghaladná a

csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás:

A helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiaccal összeegyeztethetők nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 56. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás helyi infrastruktúra építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható, ha ezen infrastruktúra helyi szinten hozzájárul az üzleti és a fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez.

A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a megvalósuló infrastruktúrát nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon kell a felhasználók rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra használatáért felszámított vagy eladása során meghatározott árnak szokásos piaci árnak kell lennie.

Az infrastruktúra működtetését koncesszióba adni vagy azzal harmadik felet megbízni csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával lehet.

10. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásából fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy Ön – sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén – a tervezett projekt megvalósítására támogatási szerződést kössön. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük.¹⁹

Ön felelős azért, hogy – az (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek) személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő jogalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettekre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó

¹⁹ Az adatkezelés jogalapja az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

10.2. További dokumentumok

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a 2021-20207-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum és az Elszámolási Útmutató, amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon.

Az Általános Útmutató a 2021-20207-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz és az Elszámolási Útmutató az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

Általános Útmutató a 2021-20207-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
12. A felhívással, a projekt kiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

Elszámolási Útmutató

- I. Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről
- II. A kifizetési kérelemben benyújtandó, elszámolható költségek valódiságát igazoló, valamint a szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok – „Mátrix”
- III. A kifizetési kérelemben benyújtandó alátámasztó dokumentumok hitelesítését szolgáló ellenőrzés szempontjai
- IV. Pályázati általános forgalmi adóról szóló útmutató

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítse el!

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálatához a **06/1 896-0000** normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8:30-16:00 óra között, pénteken 8:30-14:00 óra között fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a palyazat.gov.hu oldalon, ahol a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

Kérjük, csatolja a kérelemhez az alábbiakat:

1. Az érintett ingatlanok tulajdonviszonyainak igazolásáról szóló okiratokat az ÁÚF-ben leírtaknak megfelelően;
2. Nyilatkozat a 2.3 pont 3) funkciók igazolására, releváns esetben a funkcióváltásra, 2.3. pont 3) 2., 39), 40), 48), 55) alpontjaira, valamint a 2.4 pont valamennyi releváns alpontjára vonatkozóan;
3. Projekt Terv és a „Kötelezően csatolandó” mellékleteinek (I.-VI.) benyújtása a felhívás 2.3. 16)-ban leírtak alapján történik. Amennyiben csak a felhívás szerinti 2.1.1.7. tevékenységre nyújtanak be támogatási kérelmet, úgy ezek benyújtása nem releváns. Amennyiben csak a felhívás szerinti 2.1.1. 8. vagy a 2.1.1. 9. tevékenységre nyújtanak be támogatási kérelmet, úgy a Projekt Terv releváns részei töltendőek és csak a releváns mellékletek benyújtandók. Ez esetben nyilatkozatba kell foglalni, hogy mely mellékletek benyújtása nem releváns a projekttel kapcsolatban;
4. Épületenergetikai mellékletek (a 2.1.1. 7. és 2.1.1. 9. tevékenységek esetén nem releváns):
 - a) Energetikai melléklet (a megadott Excel sablon alapján), amely tartalmazza a Szakértői nyilatkozatot, a Kivitelezői nyilatkozatot (2. mérföldkőnél szükséges benyújtani), a napelem és/vagy hőszivattyú betervezése esetén a Tervezői nyilatkozatot, továbbá a záró beszámoló (ZB) nyilatkozatot (2. mérföldkőnél szükséges benyújtani), melyet a beruházás megvalósítását követően, a záró beszámolóhoz szükséges csatolni. A mellékletben szereplő nyilatkozatokat nyomtatvány, továbbá aláírt, szkennelt, kereshető, elektronikus (pdf) formátumban is csatolni szükséges;
 - b) Az épület beruházás megvalósítását megelőző (kiinduló) állapotára vonatkozó, tanúsító program használatával készített – a 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet szerinti - hitelesített energetikai tanúsítvány a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti számítással, mely a CO2 kibocsátási értékeket tartalmazza;
 - c) Az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (köztes) állapotot, valamint a beruházás megvalósítását követő (tervezett) állapotot rögzítő, tanúsító program használatával készített, a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti számítás, mely a CO2 kibocsátási értékeket tartalmazza;

A 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti számítások készíthetők egyszerűsített vagy részletes módszerrel, azonban a megelőző (kiinduló), az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (köztes) és a tervezett állapot kizárólag azonos számítási módszer/tanúsító szoftver alapján kerülhet meghatározásra.
5. „Nyilatkozatok” mellékletek benyújtása.
6. Ha a projekt beruházási költsége tartalmaz nem elszámolható költségeket is, úgy a projekthez kapcsolódó önerő rendelkezésre állását a támogatási kérelem benyújtójának a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozattal szükséges igazolnia (amennyiben releváns).
7. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns)

Felhívjuk figyelmét, hogy a fent felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az „ÁÚF 21-27” 3. pontja tartalmazza.

A Projekt Terv VII.–XIV. számú mellékleteit legkésőbb az első mérföldkő időpontjáig szükséges benyújtani.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges:

1. A kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát,
3. A Konzorciumi megállapodást a támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns).

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

Minden olyan dokumentum, mely a támogatási kérelem benyújtásától a támogatási szerződés megkötéséig nem kerül benyújtásra és a Korm. rendelet az 1. kifizetési igénylés benyújtásáig előírja.

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) stratégiai célja az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés ösztönzése, csatlakozva a globális erőfeszítésekhez. Bár a klímaváltozás alapvető okainak nagy része a városias térségekben összpontosul, a széndioxid-kibocsátás csökkentés és az erőforrás-hatékonyság megvalósítása valamennyi településen kihívást jelent, így a város-vidék együttműködés is nagy szerepet kaphat a célkitűzések megvalósításában.

Magyarországon az éghajlatváltozás kapcsán a fő stratégiai keretet a nemzeti katasztrófakockázat-értékeléséről szóló jelentés és a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2) biztosítják. Az új Nemzeti Energiastratégia és a NEKT legfontosabb célkitűzése az energiaszuverenitás és az energiabiztonság megerősítése. A felhívás eredményeként rendelkezésre álló beavatkozások elengedhetetlenek ahhoz, hogy Magyarország ÜHG kibocsátása legalább 40%-kal csökkenjen 2030-ig 1990-hez képest, azaz a kibocsátás 2030-ban nem haladja meg az 56,19 millió t CO₂-egyenértéket, továbbá, hogy 2030-ra a bruttó végső energiafogyasztásban elérhető legyen a legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarány.

A beavatkozások elengedhetetlenek a 2012/27/EU irányelv szerinti energiahatékonysági illetve a 2009/28/EK irányelv szerinti megújuló energia részarányra vonatkozó kötelezettségek tagállami teljesítéséhez. Az intézkedés átfogó célja a felhívásban meghatározott önkormányzati intézmények hatékonyabb energiahasználatának, racionálisabb energiagazdálkodásának elősegítése, amelyen belül alcélként jelenik meg:

- Többségi önkormányzati és/vagy Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok tulajdonában lévő épületek, illetve infrastrukturális létesítmények energiahatékonyságot célzó felújítása és fejlesztése, amennyiben az egyes beruházások a fosszilis energiahordozókból származó üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentését szolgálják;

- a hazai megújuló energiaforrások fokozottabb használata, mivel az elmarad az EU átlagtól, ugyanakkor Magyarország ilyen jellegű potenciálja több területen is kimagasló. Ezért további cél a projektek keretein belül a megújuló energiaforrások elérhetőbbé tétele, használatának ösztönzése, népszerűsítése.

A felhívás hozzájárul a Duna Régió Stratégia fellépésének megvalósulásához:

- 1. pillér, KK2, 1. fellépés: A tiszta biomassa, napenergia, földhőenergia, vízenergia és szélenergia fenntartható felhasználásának további lehetőségeinek vizsgálata, hogy ezzel erősítsük az energia-függetlenséget és támogassuk a többcélú határokon átnyúló megújuló energiafelhasználási projekteket.
- 1. pillér, KK2, 2. fellépés: Az energiahatékonyság és a megújuló energia épületekben és fűtési rendszerekben való felhasználásnak ösztönzése, beleértve a távfűtést és a hűtési és kombinált hűtési és energiatermelő létesítményeket.
- 1. pillér, KK2, 4. fellépés: Az energiahatékonyság és költséghatékonyság javítása és az innovatív alacsony szén-dioxid kibocsátású technológiák támogatása, beleértve az intelligens megoldásokat, mindeközben szem előtt tartva a technológia semlegesség elvét.
- 2. pillér, KK6, 9. fellépés: Intézkedések fogantatosítása a légszennyezettség fokozatos csökkentése érdekében, a minimálisan megvalósítandó cél a Levegőminőségi irányelvben előírt szennyező anyag határértékeknek való megfelelés.

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok

Törvények, rendeletek

A kapcsolódó jogszabályok listáját a felhívás 6. számú melléklete tartalmazza.

13.3. További mellékletek

A) Terület-specifikus mellékletek:

1. Bács-Kiskun megye (TKR standard eljárásrend)
2. Baranya megye (TKR standard eljárásrend), Baranya megye (TKR kiemelt eljárásrend)
3. Békés megye (TKR standard eljárásrend), Békés megye (TKR kiemelt eljárásrend)
4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye (TKR standard eljárásrend), Borsod-Abaúj-Zemplén megye (TKR kiemelt eljárásrend)
5. Csongrád-Csanád megye (TKR standard eljárásrend), Csongrád-Csanád megye (TKR kiemelt eljárásrend)
6. Fejér megye (TKR standard eljárásrend),
7. Győr-Moson-Sopron megye (TKR standard eljárásrend),
8. Hajdú-Bihar megye (TKR standard eljárásrend),
9. Heves megye (TKR standard eljárásrend),
10. Jász-Nagykun-Szolnok megye (TKR standard eljárásrend),
11. Komárom-Esztergom megye (TKR standard eljárásrend),
12. Nógrád megye (TKR standard eljárásrend),
13. Pest megye (TKR standard eljárásrend),
14. Somogy megye (TKR standard eljárásrend),
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (TKR standard eljárásrend), Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (TKR kiemelt eljárásrend)
16. Vas megye (TKR standard eljárásrend),
17. Veszprém megye (TKR standard eljárásrend),
18. Zala megye (TKR standard eljárásrend),

B) Szakmai mellékletek:

1. Projekt Terv útmutató és mellékletei
2. Energetikai melléklet, és annak főbb nyilatkozatai
 - a) Szakértői nyilatkozat
 - b) Kivitelezői nyilatkozat
 - c) Tervezői nyilatkozat
 - d.) Záró beszámoló nyilatkozat (ZB)
3. „Nyilatkozatok” mellékletek:
 - a) Fenntartói/Üzemeltetői/Vagyongazdálkodói hozzájárulás és igazolás
 - b) A beruházással érintett ingatlanra vonatkozó önkormányzati nyilatkozat
4. Akadálymentesítéssel kapcsolatos elvárások
5. Összesítők
6. Jogszabályok listája és fogalomjegyzék
7. Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez

